

Samhällsekonomi och finansförvaltning

2

Förslag till statsbudget för 2008

Samhällsekonomi och finansförvaltning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	11
2	Lagförslag.....	13
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning	13
2.2	Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	14
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.....	15
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd	18
2.5	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	22
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.....	23
3	Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	25
3.1	Omfattning.....	25
3.2	Utgiftsutveckling	26
4	Politikområde Effektiv statsförvaltning.....	29
4.1	Omfattning.....	29
4.2	Utgiftsutveckling	30
4.3	Mål	30
4.4	Resultatredovisning	31
4.4.1	Resultat.....	31
4.4.2	Analys och slutsatser	32
4.5	Revisionens iakttagelser.....	32
4.6	Politikens inriktning	33
5	Styrning, ledning, verksamhetsutveckling	35
5.1	Omfattning.....	35
5.2	Mål	35
5.3	Resultatredovisning	35
5.3.1	Utveckling och omfattning	36
5.3.2	Regeringens förvaltningspolitiska initiativ.....	36
5.3.3	Rättssäkerhet.....	36
5.3.4	Effektivitet.....	37
5.3.5	Medborgarorientering.....	37

5.3.6	Styrning, ledning, organisation.....	38
5.3.7	Ekonomisk styrning	39
5.4	Politikens inriktning.....	40
5.4.1	Sammanfattning av initiativ som inletts under 2006–2007	40
5.4.2	Fortsatt inriktning och nya initiativ inom förvaltningspolitiken	41
6	Statliga arbetsgivarfrågor	43
6.1	Omfattning	43
6.2	Mål.....	43
6.3	Resultatredovisning	43
6.3.1	Indikatorer	43
6.3.2	Resultat.....	44
6.3.3	Analys och slutsatser	50
6.4	Politikens inriktning.....	50
7	Statistik.....	55
7.1	Omfattning	55
7.2	Mål och villkor.....	55
7.3	Resultatredovisning	55
7.3.1	Resultat.....	55
7.3.2	Analys och slutsatser	56
7.4	Politikens inriktning.....	56
8	Prognos- och uppföljningsverksamhet	59
8.1	Omfattning	59
8.2	Mål.....	59
8.3	Resultatredovisning	60
8.3.1	Resultat.....	60
8.3.2	Analys och slutsatser.....	61
8.4	Politikens inriktning.....	62
9	Fastighetsförvaltning	63
9.1	Omfattning	63
9.2	Mål.....	63
9.3	Resultatredovisning	63
9.3.1	Resultat.....	63
9.3.2	Analys och slutsatser.....	65
9.4	Revisionens iakttagelser	65
9.5	Politikens inriktning.....	65
10	Budgetförslag	67
10.1	1:1 Konjunkturinstitutet	67
10.2	1:2 Ekonomistyrningsverket.....	68
10.3	1:3 Statskontoret	68
10.4	1:4 Täckning av merkostnader för lokaler	69
10.5	1:5 Statistiska centralbyrån	69
10.6	1:6 Kammarkollegiet	70
10.7	1:7 Finanspolitiska rådet	71
10.8	1:8 Verket för förvaltningsutveckling	72
10.9	1:9 Arbetsgivarpolitiska frågor	72
10.10	1:10 Statliga tjänstepensioner m.m.	73
10.11	1:11 E-legitimationer	74

10.12	1:12 Bidragsfastigheter	74
10.13	Statens fastighetsverk	75
10.14	Fortifikationsverket	78
11	Politikområde Finansiella system och tillsyn.....	81
11.1	Omfattning.....	81
11.2	Utgiftsutveckling	82
11.3	Mål	82
11.4	Resultatredovisning	82
11.4.1	Resultat.....	82
11.4.2	Analys och slutsatser	83
11.5	Revisionens iakttagelser.....	83
11.6	Politikens inriktning	83
12	Reglering och tillsyn av det finansiella systemet	85
12.1	Omfattning.....	85
12.2	Mål	85
12.3	Resultatredovisning	85
12.3.1	Resultat.....	85
12.3.2	Analys och slutsatser	88
12.4	Revisionens iakttagelser.....	89
12.5	Politikens inriktning	89
13	Finans- och kapitalförvaltning.....	93
13.1	Omfattning.....	93
13.2	Mål	93
13.3	Resultatredovisning	93
13.3.1	Resultat.....	93
13.3.2	Analys och slutsatser	97
13.4	Politikens inriktning	97
14	Statsskuldsförvaltning.....	99
14.1	Omfattning.....	99
14.2	Mål	99
14.3	Resultatredovisning	99
14.3.1	Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2002– 2006.....	99
14.3.2	Analys och slutsatser	100
14.4	Politikens inriktning	100
14.4.1	Förslag till en breddad och fördjupad utvärdering	100
14.4.2	Riksgäldskontorets framtida hantering av premieobligationer i pappersform	101
15	Statliga garantier och särskilda åtaganden.....	103
15.1	Omfattning.....	103
15.2	Mål	103
15.3	Resultatredovisning	103
15.3.1	Resultat.....	103
15.3.2	Analys och slutsatser	106
15.4	Revisionens iakttagelser.....	106
15.5	Politikens inriktning	106
15.6	Avvecklingen av Insättningsgarantinämnden.....	107

15.7	Förvaltning av Stiftelsen Prinsessan Sofia Albertinas tillgångar.....	108
16	Tillsyn av spelmarknaden.....	111
16.1	Omfattning	111
16.2	Mål.....	111
16.3	Resultatredovisning.....	111
16.3.1	Resultat.....	111
16.3.2	Analys och slutsatser.....	112
16.4	Politikens inriktning.....	112
17	Budgetförslag	115
17.1	2:1 Finansinspektionen	115
17.2	2:2 Riksgäldskontoret	116
17.3	2:3 Bokföringsnämnden.....	117
17.4	2:4 Vissa garanti- och medlemsavgifter.....	117
17.5	Premiepensionsmyndigheten.....	118
18	Riksrevisionen.....	121
18.1	Riksrevisionen.....	121
18.2	Mål för Riksrevisionen	121
18.2.1	Uppgifter.....	121
18.2.2	Verksamhetsmål.....	121
18.3	Resultatredovisning	122
18.3.1	Resultat.....	122
18.3.2	Analys och slutsatser.....	122
18.4	Revisionens iakttagelser	123
18.5	Budgetförslag.....	123
18.5.1	90:1 Riksrevisionen.....	123

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	12
3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.....	26
3.2 Ekonomiskt utfall för UO2 2006	26
3.3 Specifikation av större nominella avvikelser i ekonomiskt utfall jämfört med statsbudgeten för 2006.....	26
3.4 Härledning av ramnivån 2008–2010. Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.....	27
3.5 Precisering av förändringar i Utgiftsområde 2 åren 2008 och 2009	27
3.6 Ramnivå 2008–2010 realekonomiskt fördelad Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	28
4.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet	30
4.2 Översikt över politikområdets finansiering.....	31
6.1 Andel med utländsk bakgrund inom staten samt för befolkningen i arbetsför ålder, 2004–2006	47
6.2 Personer med nybeviljad tillfällig respektive definitiv sjukpension, 1998–2006	48
6.3 Ärenden som lett till åtgärd av Statens ansvarsnämnd respektive myndigheternas personalansvarsnämnder, 2002–2006.....	50
7.1 Nyckeltal för SCB:s verksamhet	55
8.1 Precision i prognoser för BNP, inflation och arbetslöshet gjorda våren och hösten före aktuellt år samt våren och hösten under aktuellt år	61
8.2 Precision i prognoser för BNP, inflation och arbetslöshet gjorda våren och hösten före aktuellt år samt våren och hösten under aktuellt år	61
9.1 Statens byggnader, mark och annan fast egendom	64
9.2 Fastighetsförvaltningens omfattning.....	64
9.3 Uppgifter om det ekonomiska läget för Statens fastighetsverk	64
9.4 Uppgifter om det ekonomiska läget för Fortifikationsverket	64
10.1 Anslagsutveckling för 1:1 Konjunkturinstitutet	67
10.2 Uppdragsverksamhet.....	67
10.3 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:1 Konjunkturinstitutet.....	67
10.4 Anslagsutveckling för 1:2 Ekonomistyrningsverket	68
10.5 Uppdragsverksamhet.....	68
10.6 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:2 Ekonomistyrningsverket	68
10.7 Anslagsutveckling för 1:3 Statskontoret	68
10.8 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:3 Statskontoret	69
10.9 Anslagsutveckling för 1:4 Täckning av merkostnader för lokaler.....	69
10.10 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:4 Täckning av merkostnader för lokaler.....	69
10.11 Anslagsutveckling för 1:5 Statistiska centralbyrån.....	69
10.12 Uppdragsverksamhet.....	70
10.13 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:5 Statistiska centralbyrån.....	70

10.14	Anslagsutveckling för 1:6 Kammarkollegiet.....	70
10.15	Offentligrättslig verksamhet	70
10.16	Uppdragsverksamhet	71
10.17	Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:6 Kammarkollegiet.....	71
10.18	Anslagsutveckling för 1:7 Finanspolitiska rådet	71
10.19	Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:7 Finanspolitiska rådet.....	71
10.20	Anslagsutveckling för 1:8 Verket för förvaltningsutveckling.....	72
10.21	Uppdragsverksamhet	72
10.22	Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:8 Verket för förvaltningsutveckling	72
10.23	Anslagsutveckling för 1:9 Arbetsgivarpolitiska frågor	72
10.24	Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:9 Arbetsgivarpolitiska frågor.....	73
10.25	Anslagsutveckling för 1:10 Statliga tjänstepensioner m.m.	73
10.26	Uppdragsverksamhet	73
10.27	Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:10 Statliga tjänstepensioner m.m.	73
10.28	Anslagsutveckling för 1:11 E-legitimationer	74
10.29	Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:11 E-legitimationer	74
10.30	Anslagsutveckling för 1:12 Bidragsfastigheter	74
10.31	Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:12 Bidragsfastigheter	74
10.32	Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	75
10.33	Investeringsplan för Statens Fastighetsverk 2008–2010	77
10.34	Uppgifter om den utnyttjade låneramen för Statens fastighetsverk.....	78
10.35	Investeringsplan för Fortifikationsverket 2008–2010.....	78
10.36	Fortifikationsverkets pågående och planerade investeringar över 20 miljoner kronor för 2008–2010.....	79
10.37	Uppgifter om den utnyttjade låneramen för Fortifikationsverket.....	79
11.1	Utgiftsutveckling inom politikområdet Finansiella system och tillsyn.....	82
11.2	Översikt över politikområdets finansiering.....	83
12.1	Procentuell fördelning av Finansinspektionens kostnader per verksamhetsgren i löpande priser.....	86
12.2	Totalt nedlagd tid i timmar på tillsynsaktiviteter i riskklasserna.....	86
12.3	Genomsnittlig handläggningstid i dagar för tillstånds- och anmälningsärenden.....	87
12.4	Sanktioner, typ och antal	87
12.5	Antalet ärenden som anmäldes till Ekobrottsmyndigheten	87
12.6	Avgifter enligt 20 § lagen (2000:1087) om anmälningskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument.....	88
13.1	Antalet betalningar och bankkonton samt kostnader för betalningar i statens betalsystem	94
13.2	Pensionskapital och genomsnittligt månadsbelopp per pensionssparare per den 31 december 2006.....	94
13.3	Antal registrerade fonder och fondförvaltare den 31 december resp. år	95
13.4	Andelen aktiva väljare	95
13.5	Värde fördelat på fondkategori.....	95
13.6	Avgifter som pensionsspararna betalar till PPM	95
13.7	Genomsnittliga avgifter 2006 för respektive fondkategori.....	96
15.1	Riksgäldskontorets garantiverksamhet 2002–2006.....	104
15.2	Riksgäldskontorets lån med kreditrisk	105
17.1	Anslagsutveckling för 2:1 Finansinspektionen.....	115

17.2 Offentligrättslig verksamhet.....	115
17.3 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 2:1 Finansinspektionen	115
17.4 Anslagsutveckling för 2:2 Riksgäldskontoret	116
17.5 Offentligrättslig verksamhet – Riksgäldskontorets garantiverksamhet.....	116
17.6 Offentligrättslig verksamhet – In- och utlåningsverksamheten i Statens internbank.....	116
17.7 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 2:2 Riksgäldskontoret	117
17.8 Anslagsutveckling för 2:3 Bokföringsnämnden.....	117
17.9 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 2:3 Bokföringsnämnden.....	117
17.10 Anslagsutveckling för 2:4 Vissa garanti- och medlemsavgifter.....	117
17.11 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 2:4 Vissa garanti- och medlemsavgifter.....	118
17.12 Offentligrättslig verksamhet – Premi pensionsmyndigheten	118
18.2 Kostnadernas fördelning mellan verksamhetsgrenarna.....	122
18.1 Anslagsutveckling för 90:1 Riksrevisionen	123
18.3 Offentligrättslig verksamhet Avgifter för årlig revision, inkomsttitel 2558.....	123
18.4 Uppdragsverksamhet Avgiftsfinansierade internationella uppdrag.....	123
18.5 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 90:1 Riksrevisionen	124

Diagramförteckning

6.1 Utveckling av genomsnittliga löner i olika sektorer på arbetsmarknaden, 1994–2005.....	45
6.2 Andel anställda inom olika åldersgrupper i staten, 1990–2006.....	46
6.3 Fördelning av kvinnor och män med uppgift att planera och leda myndighetens verksamhet på olika nivåer, 1998–2006	46
6.4 Löneskillnader mellan kvinnor och män uppdelat på förklaringsfaktorer, 2000–2006.....	47
6.5 Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid i staten uppdelad på kvinnor, män och ålder, 2003–2006.....	48

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning (avsnitt 2.1 och 14.4.1),
2. antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100) (avsnitt 2.2 och 15.6),
3. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti (avsnitt 2.3 och 15.6),
4. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd (avsnitt 2.4 och 15.6),
5. antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) (avsnitt 2.5 och 15.6),
6. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter (avsnitt 2.6 och 15.6),
7. godkänner det mål för politikområde Effektiv statsförvaltning som regeringen föreslår och upphäver nuvarande mål för politikområdet (avsnitt 4.3),
8. bemyndigar regeringen att under 2008 för anslaget 1:12 *Bidragfastigheter* ingå ekonomiska avtal för underhåll på bidragfastigheter som medför behov av framtida anslag på högst 50 000 000 kronor efter 2008 (avsnitt 10.12),
9. godkänner förslaget till investeringsplan för Statens fastighetsverk för perioden 2008–2010 (avsnitt 10.13),
10. bemyndigar regeringen att för 2008 besluta att Statens fastighetsverk får ta upp lån inom en ram av högst 11 900 000 000 kronor i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 10.13),
11. godkänner förslaget till investeringsplan för Fortifikationsverket för perioden 2008–2010 (avsnitt 10.14),
12. bemyndigar regeringen att för 2008 besluta att Fortifikationsverket får ta upp lån inom en ram av högst 9 090 000 000 kronor i Riksgäldskontoret för investeringar i mark, anläggningar och lokaler i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 10.14),
13. godkänner vad regeringen föreslår om förvaltningen av Stiftelsen Prinsessan Sofia Albertinas tillgångar (avsnitt 15.7),
14. bemyndigar regeringen att för 2008 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 4 500 000 000 kronor för att tillgodose Premiepensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar (avsnitt 17.5),
15. för 2008 anvisar anslagen under utgiftsområde 2 *Sambällsekonomi och finansförvaltning*, såvitt avser anslag som står till regeringens disposition, enligt följande uppställning:

Riksrevisionens styrelse föreslår att riksdagen

16. bemyndigar Riksrevisionen att för 2008 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten intill ett belopp av 30 000 000 kronor (avsnitt 18.5.1),
17. för 2008 anvisar anslag under utgiftsområde 2 *Sambällsekonomi och finansförvaltning*, såvitt avser anslaget som är avsett för Riksrevisionen, enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Konjunkturinstitutet	Ramanslag	49 955
1:2 Ekonomistyrningsverket	Ramanslag	103 915
1:3 Statskontoret	Ramanslag	56 579
1:4 Täckning av merkostnader för lokaler	Ramanslag	422
1:5 Statistiska centralbyrån	Ramanslag	476 901
1:6 Kammarkollegiet	Ramanslag	33 378
1:7 Finanspolitiska rådet	Ramanslag	5 975
1:8 Verket för förvaltningsutveckling	Ramanslag	55 916
1:9 Arbetsgivarpolitiska frågor	Ramanslag	2 443
1:10 Statliga tjänstepensioner m.m.	Ramanslag	9 226 000
1:11 E-legitimationer	Ramanslag	10 890
1:12 Bidragsfastigheter	Ramanslag	290 000
2:1 Finansinspektionen	Ramanslag	208 632
2:2 Riksgäldskontoret	Ramanslag	289 787
2:3 Bokföringsnämnden	Ramanslag	8 276
2:4 Vissa garanti- och medlemsavgifter	Ramanslag	1 800
90:1 Riksrevisionen ¹	Ramanslag	284 825
Summa		11 105 694

¹ Anslag avsett för Riksrevisionen.

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Regeringen *skall* varje år i en skrivelse till riksdagen utvärdera förvaltningen av statsskulden. Skrivelsen *skall* senast den 25 april överlämnas till riksdagen.

7 §¹

Regeringen *ska från och med 2008 och därefter vartannat år* i en skrivelse till riksdagen utvärdera förvaltningen av statsskulden. Skrivelsen *ska* senast den 25 april överlämnas till riksdagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

---

¹ Senaste lydelse 1998:659.

2.2 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 24 § sekretesslagen (1980:100)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

24 §²

Sekretess gäller i *Insättningsgarantinämndens verksamhet* för uppgift om

Sekretess gäller hos *garantimyndighet enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti och lagen (1999:158) om investerarskydd i myndighetens verksamhet enligt dessa lagar*, för uppgift om

1. affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att han lider skada om uppgiften röjs,

2. ekonomiska eller personliga förhållanden för annan, som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som myndighetens verksamhet avser eller med ett utländskt institut med filial i Sverige som endast omfattas av ett utländskt garantisystem.

I den mån regeringen föreskriver det, gäller sekretess hos *Insättningsgarantinämnden* för sådan uppgift om affärs- eller driftförhållanden och andra ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten erhållit på grund av avtal med företrädare för ett utländskt garantisystem. Föreskrifterna i 14 kap. 1–3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

I den mån regeringen föreskriver det, gäller sekretess hos *garantimyndigheten* för sådan uppgift om affärs- eller driftförhållanden och andra ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten erhållit på grund av avtal med företrädare för ett utländskt garantisystem. Föreskrifterna i 14 kap. 1–3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

Regeringen kan för särskilt fall förordna om undantag från sekretessen enligt första stycket 1, om den finner det vara av vikt att uppgiften lämnas.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för uppgifter i sådana ärenden där handlingar omhändertagits för arkivering före denna tidpunkt.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 1996:1117.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1995:1571) om insättningsgaranti¹ dels att i 3, 9, 12, 13, 18, 20, 22 och 24 §§ ordet ”nämnden” ska bytas ut mot ”garantimyndigheten”,

dels att i 4 b och 11 a §§ ordet ”Insättningsgarantinämnden” ska bytas ut mot ”garantimyndigheten”,

dels att 1, 2, 15, 16, 17 och 21 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag innehåller bestämmelser om garanti för insättningar hos banker, kreditmarknadsföretag och vissa värdepappersföretag.

Frågor om *garantin* handläggs av *Insättningsgarantinämnden*.

Frågor om *insättningsgarantin* handläggs av *den myndighet som regeringen bestämmer*.

2 §³

I denna lag betyder

1. *institut*: en svensk bank, ett utländskt bankföretag, ett svenskt kreditmarknadsföretag, ett utländskt kreditföretag samt ett svenskt värdepappersbolag och ett utländskt värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto,

2. *insättare*: den som har en insättning i ett institut,

3. *insättning*: nominellt bestämda tillgodohavanden som är tillgängliga för insättaren med kort varsel,

4. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

4. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och

5. *garantimyndigheten*: den myndighet som handlägger frågor om insättningsgarantin.

15 §⁴

Nämnden skall, sedan *nämndens* förvaltningskostnader för garantin har räknats av, placera inbetalda avgifter på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av

Garantimyndigheten ska, sedan *myndighetens* förvaltningskostnader för garantin har räknats av, placera inbetalda avgifter på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuld-

¹ Senaste lydelse av

4 b § 2000:95

11 a § 2004:320

12 § 2005:257

13 § 2006:1380.

² Senaste lydelse 2004:320.

³ Senaste lydelse 2004:320.

⁴ Senaste lydelse 2002:52.

staten.

I den utsträckning behållna avgiftsmedel inte räcker till för att betala ut ersättningar får *nämnden* låna medel i Riksgäldskontoret.

förbindelser utfärdade av staten.

I den utsträckning behållna avgiftsmedel inte räcker till för att betala ut ersättningar får *garantimyndigheten* låna medel i Riksgäldskontoret.

16 §⁵

Ett institut som omfattas av garantin *skall* lämna de uppgifter till *nämnden* som den behöver för att fastställa institutets avgift och i övrigt för sin verksamhet enligt denna lag. De uppgifter som *nämnden* behöver för att fastställa ett instituts avgift *skall* ha granskats av en revisor som utsetts av institutet i enlighet med 4 a kap. 1 § sparbankslagen (1987:619) respektive 7 a kap. 1 § lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller, när det gäller bankaktiebolag och värdepappersbolag, 9 kap. 8 § aktiebolagslagen (2005:551).

Ett institut som omfattas av garantin *ska* lämna de uppgifter till *garantimyndigheten* som den behöver för att fastställa institutets avgift och i övrigt för sin verksamhet enligt denna lag. De uppgifter som *myndigheten* behöver för att fastställa ett instituts avgift *ska* ha granskats av en revisor som utsetts av institutet i enlighet med 4 a kap. 1 § sparbankslagen (1987:619) respektive 7 a kap. 1 § lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller, när det gäller bankaktiebolag och värdepappersbolag, 9 kap. 8 § aktiebolagslagen (2005:551).

17 §

Har ett institut som omfattas av garantin försatts i konkurs, *skall* konkursförvaltaren lämna de uppgifter till *nämnden* som den behöver för att betala ut ersättning till insättarna. Konkursförvaltaren *skall* även i övrigt lämna *nämnden* det biträde som *nämnden* behöver för utbetalning av ersättning.

Har ett institut som omfattas av garantin försatts i konkurs, *ska* konkursförvaltaren lämna de uppgifter till *garantimyndigheten* som den behöver för att betala ut ersättning till insättarna. Konkursförvaltaren *ska* även i övrigt lämna *myndigheten* det biträde som *den* behöver för utbetalning av ersättning.

21 §⁶

Om insättningar hos ett institut omfattas av garantin till följd av ett beslut *av nämnden* enligt 3 § andra stycket men detta inte utgör en förutsättning för tillstånd enligt 4 kap. 4 § första stycket 3 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller 4 kap. 6 § andra stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, och institutet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, får *nämnden* förelägga institutet att vidta rättelse.

Har institutet inte vidtagit rättelse inom ett år från föreläggandet, får

Om insättningar hos ett institut omfattas av garantin till följd av ett beslut enligt 3 § andra stycket men detta inte utgör en förutsättning för tillstånd enligt 4 kap. 4 § första stycket 3 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse eller 4 kap. 6 § andra stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, och institutet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, får *garantimyndigheten* förelägga institutet att vidta rättelse.

Om institutet inte *har* vidtagit rättelse inom ett år från föreläggandet, får

⁵ Senaste lydelse 2005:920.

⁶ Senaste lydelse 2007:544.

nämnden besluta att garantin inte längre *skall* gälla beträffande insättningarna. Ett sådant beslut får, när det är fråga om ett utländskt institut från ett EES-land, meddelas endast om den behöriga myndigheten i institutets hemland har samtyckt till beslutet. Är det fråga om ett institut från ett land utanför EES, får beslut om att garantin inte längre *skall* gälla meddelas endast om tillsynsmyndigheten i institutets hemland har underrättats i förväg om beslutet.

Har *nämnden* beslutat att garantin inte längre *skall* gälla beträffande insättningar hos en filial i ett land utanför EES till ett svenskt institut, *skall nämnden* underrätta tillsynsmyndigheten i det land där filialen finns om beslutet.

garantimyndigheten besluta att garantin inte längre *ska* gälla beträffande insättningarna. Ett sådant beslut får, när det är fråga om ett utländskt institut från ett EES-land, meddelas endast om den behöriga myndigheten i institutets hemland har samtyckt till beslutet. Är det fråga om ett institut från ett land utanför EES, får beslut om att garantin inte längre *ska* gälla meddelas endast om tillsynsmyndigheten i institutets hemland har underrättats i förväg om beslutet.

Har *garantimyndigheten* beslutat att garantin inte längre *ska* gälla beträffande insättningar hos en filial i ett land utanför EES till ett svenskt institut, *ska myndigheten* underrätta tillsynsmyndigheten i det land där filialen finns om beslutet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

2. De nya bestämmelserna ska även tillämpas på beslut som Insättningsgarantinämnden har fattat och på ansökningar som har gjorts före lagens ikraftträdande.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1999:158) om investerarskydd¹
dels att i 4–6, 15–19, 23, 25, 27, 30, 32 och 33 §§ ordet ”Insättningsgarantinämnden” ska bytas ut mot ”garantimyndigheten”,
dels att i 16, 25 och 32 §§ ordet ”nämnden” ska bytas ut mot ”myndigheten”,
dels att 1, 2, 24, 26, 29 och 31 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning för förlust av investerares finansiella instrument och medel hos ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag (investerarskydd).

Frågor om investerarskyddet handläggs av *Insättningsgarantinämnden*.
 Frågor om investerarskyddet handläggs av *den myndighet som regeringen bestämmer*.

2 §³

I denna lag betyder

1. värdepappersinstitut: detsamma som anges i 1 kap. 5 § 27 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

2. fondbolag: ett sådant bolag som anges i 1 kap. 1 § 7 lagen (2004:46) om investeringsfonder,

3. förvaltningsbolag: ett sådant utländskt företag som anges i 1 kap. 1 § 13 lagen om investeringsfonder, som driver verksamhet från filial i Sverige med stöd av 1 kap. 6 § samma lag,

4. investerare: den som anlitat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett förvaltningsbolag för utförande av en investeringstjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 2 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, 7 kap. 1 § andra stycket 9 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse samt 1 kap. 4 § såvitt avser diskretionär portföljförvaltning, 3 kap. 1 § och 7 kap.

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 2 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, 7 kap. 1 § andra stycket 9 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse samt 1 kap. 4 § såvitt avser diskretionär portföljförvaltning, 3 kap. 1 § och 7 kap.

¹ Senaste lydelse av

4 § 2004:65   30 § 2004:65

6 § 2004:65   32 § 2004:65.

16 § 2004:65

23 § 2004:65

27 § 2004:65

² Senaste lydelse 2004:65.

³ Senaste lydelse 2007:550.

1 § första stycket 1 och 2 lagen om investeringsfonder, *och*

6. finansiella instrument: detsamma som anges i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden.

1 § första stycket 1 och 2 lagen om investeringsfonder,

6. finansiella instrument: detsamma som anges i 1 kap. 4 § första stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, *och*

7. *garantimyndigheten: den myndighet som handlägger frågor om investerarskyddet.*

24 §⁴

Om en filial som avses i 6 § första stycket tillhör investerarskyddet och värdepappersinstitutet eller förvaltningsbolaget inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, *skall Insättningsgarantinämnden* underrätta tillsynsmyndigheten i institutets eller bolagets hemland om detta. *Nämnden skall* samarbeta med den tillsynsmyndigheten i fråga om åtgärder som vidtas för att säkerställa att institutet eller bolaget fullgör sina skyldigheter.

Om institutet eller bolaget ändå inte fullgör sina skyldigheter får *nämnden* förelägga det att vidta rättelse inom viss tid, dock minst ett år. Institutet eller bolaget *skall* erinras om att skyddet inte längre *skall* gälla för filialen, om det inte fullgör sina skyldigheter. Har institutet eller bolaget inte vidtagit rättelse inom föreskriven tid får *nämnden* besluta att skyddet inte längre *skall* gälla för filialen. Ett sådant beslut får meddelas endast om tillsynsmyndigheten i institutets eller bolagets hemland har samtyckt till beslutet.

Om en filial som avses i 6 § första stycket tillhör investerarskyddet och värdepappersinstitutet eller förvaltningsbolaget inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, *ska garantimyndigheten* underrätta tillsynsmyndigheten i institutets eller bolagets hemland om detta. *Myndigheten ska* samarbeta med den tillsynsmyndigheten i fråga om åtgärder som vidtas för att säkerställa att institutet eller bolaget fullgör sina skyldigheter.

Om institutet eller bolaget ändå inte fullgör sina skyldigheter får *garantimyndigheten* förelägga det att vidta rättelse inom viss tid, dock minst ett år. Institutet eller bolaget *ska* erinras om att skyddet inte längre *ska* gälla för filialen, om det inte fullgör sina skyldigheter. Har institutet eller bolaget inte vidtagit rättelse inom föreskriven tid får *garantimyndigheten* besluta att skyddet inte längre *ska* gälla för filialen. Ett sådant beslut får meddelas endast om tillsynsmyndigheten i institutets eller bolagets hemland har samtyckt till beslutet.

26 §⁵

Om ett svenskt värdepappersinstitut eller fondbolags filial i ett land utanför EES tillhör investerarskyddet enligt 4 § tredje stycket och institutet eller fondbolaget inte fullgör de skyldigheter som enligt denna lag gäller för filialen, får *Insättningsgarantinämnden* förelägga institutet eller fondbolaget att vidta

Om ett svenskt värdepappersinstitut eller fondbolags filial i ett land utanför EES tillhör investerarskyddet enligt 4 § tredje stycket och institutet eller fondbolaget inte fullgör de skyldigheter som enligt denna lag gäller för filialen, får *garantimyndigheten* förelägga institutet eller fondbolaget att vidta

⁴ Senaste lydelse 2004:65.

⁵ Senaste lydelse 2004:65.

rättelse inom viss tid. Har rättelse inte skett inom föreskriven tid får *nämnden* besluta att skyddet inte längre *skall* gälla för filialen. Har *nämnden* beslutat att skyddet inte längre *skall* gälla, *skall nämnden* underrätta Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där filialen finns om beslutet.

rättelse inom viss tid. Har rättelse inte skett inom föreskriven tid får *myndigheten* besluta att skyddet inte längre *ska* gälla för filialen. Har *myndigheten* beslutat att skyddet inte längre *ska* gälla, *ska den* underrätta Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där filialen finns om beslutet.

29 §⁶

De värdepappersinstitut, fondbolag och förvaltningsbolag som tillhör investerarskyddet *skall* betala avgifter till *Insättningsgarantinämnden*.

Institutens och bolagens sammanlagda avgifter *skall* motsvara vad som är nödvändigt för en långsiktig finansiering av skyddet och för att täcka *nämndens* administrationskostnader. Vid beräkningen av avgiften *skall* beaktas hur stor andel skyddade tillgångar som finns hos institutet eller bolaget jämfört med samtliga skyddade tillgångar. Avgift som avser *nämndens* administrationskostnader får emellertid fördelas lika mellan samtliga institut och bolag som tillhör investerarskyddet.

Regeringen eller, *efter regeringens bemyndigande*, *Insättningsgarantinämnden* får meddela föreskrifter om hur avgiften *skall* beräknas.

De värdepappersinstitut, fondbolag och förvaltningsbolag som tillhör investerarskyddet *ska* betala avgifter till *garantimyndigheten*.

Institutens och bolagens sammanlagda avgifter *ska* motsvara vad som är nödvändigt för en långsiktig finansiering av skyddet och för att täcka *garantimyndighetens* administrationskostnader. Vid beräkningen av avgiften *ska* beaktas hur stor andel skyddade tillgångar som finns hos institutet eller bolaget jämfört med samtliga skyddade tillgångar. Avgift som avser *myndighetens* administrationskostnader får emellertid fördelas lika mellan samtliga institut och bolag som tillhör investerarskyddet.

Regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela föreskrifter om hur avgiften *ska* beräknas.

31 §⁷

Avgifter och andra medel som *Insättningsgarantinämnden* förvaltar *skall* placeras på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Medlen får endast användas för utbetalning av ersättning enligt denna lag samt för att täcka kostnader för tillhandahållande av investerarskyddet och *nämndens* administrationskostnader för skyddet.

Om medlen inte räcker till för att betala ut ersättningar eller om ersättningar inte kan betalas på annat sätt, får *Insättningsgarantinämnden* låna medel i Riksgäldskontoret.

Avgifter och andra medel som *garantimyndigheten* förvaltar *ska* placeras på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Medlen får endast användas för utbetalning av ersättning enligt denna lag samt för att täcka kostnader för tillhandahållande av investerarskyddet och *myndighetens* administrationskostnader för skyddet.

Om medlen inte räcker till för att betala ut ersättningar eller om ersättningar inte kan betalas på annat sätt, får *garantimyndigheten* låna medel i Riksgäldskontoret.

⁶ Senaste lydelse 2004:65.

⁷ Senaste lydelse 2002:53.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.
  2. De nya bestämmelserna ska även tillämpas på beslut som Insättningsgarantinämnden har fattat före lagens ikraftträdande.
  3. Bestämmelsen i 15 § ska efter lagens ikraftträdande tillämpas på krav som dessförinnan framställts till Insättningsgarantinämnden.

2.5 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 55 kap. 2 och 5 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

55 kap.

2 §

Ersättning som betalas ut av *Insättningsgarantinämnden* enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti anses utbetald av det institut där insättningen gjorts.

Ersättning som betalas ut av *garantimyndigheten* enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti anses utbetald av det institut där insättningen gjorts.

5 §¹

Ersättning som betalas ut av *Insättningsgarantinämnden* enligt lagen (1999:158) om investerarskydd eller av en försäkringsgivare på grund av en försäkring som ett värdepappersbolag tecknat för skadeståndsskyldighet som det kan komma att ådra sig när tjänster utförs i rörelsen skall anses utbetald av det institut där investeringen finns.

Ersättning som betalas ut av *garantimyndigheten* enligt lagen (1999:158) om investerarskydd eller av en försäkringsgivare på grund av en försäkring som ett värdepappersbolag tecknat för skadeståndsskyldighet som det kan komma att ådra sig när tjänster utförs i rörelsen skall anses utbetald av det institut där investeringen finns.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.
  2. Bestämmelserna i deras nya lydelse tillämpas även i fråga om ersättning som *Insättningsgarantinämnden* betalat ut före lagens ikraftträdande.

---

¹ Senaste lydelse 2007:552.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 8 § lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

8 §¹

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska personer och dödsbon av

1. värdepappersinstitut i de fall de medverkar vid avyttring av delägar rätt eller fordringsrätt och kontrolluppgift inte skall lämnas av dem som avses i 2–6,

2. värdepappersinstitut i de fall de registrerar en option eller en termin eller på annat sätt medverkar vid utfärdandet av optionen eller vid slutförandet av options- eller terminsaffären,

3. kreditmarknadsföretag,

4. *Insättningsgarantinämnden,*

4. garantimyndigheten enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller lagen (1999:158) om investerarskydd,

5. den som har betalat ut ersättning vid avyttring genom inlösen, och

6. försäkringsgivare som har betalat ut ersättning på grund av sådan försäkring som ett värdepappersbolag har tecknat för skadeståndsskyldighet som det kan komma att ådra sig när tjänster utförs i rörelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

---

¹ Senaste lydelse 2007:559.

3 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

3.1 Omfattning

I utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning ingår två politikområden, Effektiv statsförvaltning samt Finansiella system och tillsyn.

Vidare finns ett anslag som inte inordnats i något politikområde, nämligen det på förslag av Riksrevisionens styrelse uppförda anslaget 90:1 *Riksrevisionen*.

Innehållet samt anslagsstrukturen (vissa löpnummer och anslagsbenämningar) i utgiftsområdet har förändrats marginellt genom att fem anslag upphört och ett tillkommit.

Ändamålet och verksamheten kring tillsyn av offentlig upphandling har överförts till utgiftsområde 24 Näringsliv efter förslag i 2007 års ekonomiska vårproposition (prop. 2006/07:100, bet. 2006/07:KU22, rskr. 2006/07:223).

Nämnden för offentlig upphandling har inordnats i Konkurrensverket den 1 september 2007.

Tidsbegränsade reformer har även påverkat innehållet och anslagsstrukturen, främst genom att försöket med trängselskatt i Stockholm samt stöd till statliga kompetensförsörjningsjobb har upphört. Trängselskatt finansieras i fortsättningen via det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 36:17 *Kostnader för trängselskatt i Stockholm*.

Vidare har Finanspolitiska rådet inrättats den 1 augusti 2007. Ekonomiska rådet kommer att upphöra den 1 november 2007 och Insättningsgarantinämnden kommer att inordnas som ett beslutsorgan inom Riksgäldskontoret den 1 januari 2008.

Ytterligare ett antal mindre uppgiftsförändringar har förändrat enskilda anslagsnivåer, vilket framgår av följande avsnitt.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Budget 2007 ¹	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
Politikområde Effektiv statsförvaltning	9 653	10 181	10 235	10 312	10 819	11 233
Politikområde Finansiella system och tillsyn ²	469	486	489	508	512	526
Anslag som inte ingår i något politikområde						
90:1 Riksrevisionen	270	283	279	285	291	299
2007 90:2 Försök med trängselskatt i Stockholm	1 441	930	298	–	–	–
Totalt för utgiftsområde 2	11 832	11 879	11 302	11 106	11 623	12 059

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för 2008.

² Exklusive anslaget 2:1 Lotteriinspektionen i utgiftsområde 17.

Ekonomiskt utfall 2006 och första halvåret 2007

Tabell 3.2 Ekonomiskt utfall för UO2 2006

Miljoner kronor

	IB	Bp06	TB	Indrag	Utfall	UB
PO Eff statsförv	261	9 696	45	-31	9 653	318
PO Fin system	33	517	–	-14	503	24
Anslag utan PO	277	1 639	–	-11	1 711	195
Summa UO2	572	11 809	45	-56	11 832	537

I tabellen (PO2) ingår ej utfall för det under U017 uppförda anslaget 2:1 Lotteriinspektionen

Utfallet för utgiftsområdet 2006 blev ca 23 miljoner kronor högre än anvisat i statsbudgeten, men ca 21 miljoner kronor lägre än anvisat om hänsyn tas till de 45 miljoner kronor som anvisades i tilläggsbudget. Oberoende av utgångspunkt är avvikelser marginella (± 2 promille) och klart lägre än 2005 års avvikelse (3 procent).

Utfallet 2006 var 856 miljoner kronor högre än 2005, varav i princip hela ökningen var hänförlig till tre anslag; 1:11 *Statliga tjänstepensioner m.m.*, samt de båda äldreanslagen 1:12 *Statliga kompetensförsörjningsjobb* och 90:2 *Försök med trängselskatt i Stockholm* (2007).

De två sistnämnda anslagen samt äldreanslaget 1:6 *Folk- och bostadsstatistik* (2003) svarar för drygt 90 procent av utgiftsområdets anslags-sparande på 537 miljoner kronor. Under 2007 har en tredjedel eller 179 miljoner kronor av anslagssparandet dragits in, varav merparten (139 miljoner kronor) på grund av minskade bidrag för statliga kompetensöverföringsjobb. Övriga

större nominella avvikelser framgår av följande tabell.

Tabell 3.3 Specifikation av större nominella avvikelser i ekonomiskt utfall jämfört med statsbudgeten för 2006

Miljoner kronor

Anslag	SB inkl TB ¹	Indrag	Utfall 2006	Diff.	A-spar 2006
1:12 SKÖJ	380		250	-130	139
90:2 Tr.skatt	1 359		1 441	82	176
1:11 Tj-pension	8 588	-10	8 624	36	-68
(03) 1:6 FoB	–		24	-24	179
1:14 E-leg	12		1	-11	11
90:1 RiR	280	-11	270	-10	18
1:5 SCB	450	-9	441	-9	23
(98) 14D3 Förnyelsefonder	–		9	-9	7
1:2 ESV	95		102	7	6
Övriga anslag	690	-26	670	-20	46
Summa	11 854	-56	11 832	-21	537

1) Budgetpropositionen för 2005 samt tilläggsbudget 1 och 2.

Endast för två anslag utnyttjades anslagskrediterna vid utgången av 2006.

Halvårsutfallet 2007, för såväl utgiftsområdet som de båda politikområdena, uppgick till mellan 49 och 51 procent av tilldelade medel. Halvårsutfallet för området Anslag utan politikområde var däremot lågt (28 procent) beroende på lägre kostnader för att avsluta trängselskattförsöket.

Ekonomiskt utfall i avgiftsfinansierad verksamhet 2006

En stor andel av förvaltningskostnaderna inom utgiftsområdet finansieras genom avgiftsintäkter. Med tyngdpunkt i fastighetsförvaltning och statistik bedrivs en omfattande uppdragsverksamhet i politikområdet Effektiv statsförvaltning. Utgiftsområdets uppdragsverksamhet 2006 uppgick till 6,6 miljarder kronor vilket är jämförbart med 2005. Av dessa intäkter var 78 procent inomstatliga.

Utgiftsområdets offentligrättsliga intäkter, där i princip allt ligger inom politikområdet Finansiella system och tillsyn, uppgick till knappt 0,6 miljarder kronor 2006, vilket var lågt jämfört med drygt en 1 miljard kronor 2004 och 2005.

Budgetförslag för 2008 m.m.

Tabell 3.4 Härledning av ramnivån 2008–2010. Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Miljoner kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	11 873	11 873	11 873
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning	9	45	85
Beslut	-1 091	-1 092	-1 220
Övriga makroekonomiska förutsättningar	168	394	647
Volym	157	413	668
Överföring till/från andra utgiftsområden	-5	-4	-4
Övrigt	-6	-6	9
Ny ramnivå	11 086	11 565	11 979

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Budgetförslaget för utgiftsområdet 2008 är ca 800 miljoner kronor lägre än 2007, främst till följd av att olika tidsbegränsade reformer har upphört.

Förändrade makroekonomiska antaganden i form av höjda prisbasbelopp och volymer för statliga tjänstepensioner innebär dock att utgiftsområdets omslutning successivt ökar 2009–2010 för att slutligen överskrida omslutningen för 2007.

I stora drag är det därmed samma faktorer som angavs i budgetpropositionen för 2007, som ligger bakom merparten av budgetföränd-

ringarna för 2008–2010, nämligen främst ändrade makroekonomiska antaganden för tjänstepensioner, avskaffande av statliga kompetensförsörjningsjobb, avslutat försök med trängselskatter, andra tidsbegränsade insatser, förändrad pris- och löneomräkning samt ett flertal mindre uppgiftsförändringar för enskilda myndigheter.

Förändringarna framgår av nedanstående tabell.

Tabell 3.5 Precisering av förändringar i Utgiftsområde 2 åren 2008 och 2009

Miljoner kronor

	2008	2009
<i>Förändring till följd av:</i>		
Avslutat trängselskattförsök	-930	-930
Volym- o makroförändr. St. tjänstepensioner	325	807
Avslutade kompetensöverföringsjobb	-225	-225
Bidragsfastigheter, eftersatt underhåll	43	63
Förstärkt Finansiell tillsyn (FI)	20	13
Ändrad pris- och löneomräkning (PLO)	-17	3
Inrättande av Finanspolitiska rådet	+5	+5
Uppföljning av kommunalekonomisk utjämning (Statskontoret)	4	4
Tillsyn upphandling (NOU inordnad i KKV)	-8	-8
Ekonomiska rådet upphör	-3	-3
Mångfaldssatsning upphör (Arb.giv.pol)	-5	-5
Bidrag E-legitimationer upphör (Verva)	-2	-13
Bibehållen prognoskvalitet (KI)	2	2
Överklagandenämnden för totalförsvaret (KamK)	2	2
Anslagsfinansierad statistik m.m. (SCB)	-1	-2
Revision av EU-medel (ESV från SJV)	2	2
Övrigt (CEB-avgift, NIPU m.m.)	-1	-1
Nettoförändring U02	-787	-308

Jämfört med statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10) och exklusive tilläggsbudget i 2007 års ekonomiska vårproposition och i denna proposition.

Ovanstående uppgifter är angivna netto per anslag. Bakom t.ex. förändringarna för Statistiska centralbyrån ligger ett flertal faktorer, bl.a. en tidsbegränsad förstärkning av ekonomisk statistik som upphör, överföring av ansvar för databasen Stativ på grund av Integrationsverkets avveckling m.m.

I de fall där finansiering helt skett genom interna omfördelningar framgår detta inte alltid av tabellen. Det främsta exemplet är Insättningsgarantinämndens inordnande i Riksgäldskontoret, där 18 miljoner kronor per år omfördelas mellan anslagen.

Realekonomisk sammansättning**Tabell 3.6 Ramnivå 2008–2010 realekonomiskt fördelad Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning**

Miljoner kronor

	2007	2008	2009	2010
Transfereringar ¹	10 032	9 196	9 676	10 198
Verksamhetsutgifter ²	1 811	1 884	1 920	1 833
Investeringar ³	25	26	26	27
Summa ramnivå	11 868	11 106	11 623	11 059

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfallet 2005 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

Av tabellen framgår att utgiftsområdet i realekonomiska termer till cirka 90 procent domineras av transfereringar för statliga tjänstepensioner m.m. Resterande utgifter utgörs av förvaltningsutgifter samt några få myndigheters investeringar.

Motsvarande redovisningar i budgetpropositionerna för 2006 och 2007 har troligen över-skattat andelen investeringar kraftigt (500–1 000 miljoner kronor/år). I dessa propositioner antogs merparten av kostnaderna för trängsel-skatteförsöket (2006 och tidigare) avse investeringar. Merparten av Vägverkets kostnader för trängsel-skatteförsöket har dock redovisats som konsumtion och inte som investeringar.

4 Politikområde Effektiv statsförvaltning

4.1 Omfattning

Politikområdet Effektiv statsförvaltning indelas i fem verksamhetsområden, vilka redovisas på samma rubriknivå som politikområdet (avsnitt 5–9). Budgetförslag redovisas i avsnitt 10.

I politikområdet ingår utveckling av statsförvaltningen, viss efterfrågestyrd stabsverksamhet och myndighetsservice, förvaltning och utveckling av den ekonomiska styrningen och budgetprocessen (avsnitt 5).

Vidare ingår statliga arbetsgivarfrågor som omfattar personal- och lönepolitiska frågor, såsom löneutveckling, pensionsvillkor, arbets- och anställningsvillkor i offentlig anställning samt kompetensförsörjning (avsnitt 6).

I politikområdet ingår även statistik, uppföljning och analys av utfall samt utarbetande av kort- och medelfristiga prognoser och analyser avseende den samhällsekonomiska utvecklingen och de offentliga finanserna (avsnitt 7–8).

Slutligen ingår förvaltning av de fastigheter som av försvarspolitiska, kulturhistoriska eller andra skäl inte ansetts lämpliga att förvalta i bolagsform (avsnitt 9).

I politikområdet ingår myndigheterna Ekonomistyrningsverket (ESV), Verket för förvaltningsutveckling (Verva), Statskontoret, Kammarkollegiet (KamK), Arbetsgivarverket (AgV), Statens pensionsverk (SPV), Statistiska centralbyrån (SCB), Konjunkturinstitutet (KI), Statens fastighetsverk (SFV), Fortifikationsverket (FortV) samt vissa nämnder. Ny myndighet från den 1 augusti 2007 är Finanspolitiska rådet. Ekonomiska rådet upphör den 1 november 2007.

Vidare ingår anslag för statliga tjänstepensioner m.m. samt ytterligare några sakanslag som regeringen eller berörda myndigheter disponerar.

Tillsyn över offentlig upphandling ingår numera i utgiftsområde 24 Näringsliv och Nämnden för offentlig upphandling (NOU) har inordnats i Konkurrensverket från den 1 september 2007.

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Budget 2007 ¹	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
<i>Anslag inom utgiftsområde 2</i>						
1:1 Konjunkturinstitutet	48,1	47,6	46,7	50,0	51,1	52,4
1:2 Ekonomistyrningsverket	102,0	105,3	105,7	103,9	106,4	109,1
1:3 Statskontoret	60,6	56,7	58,6	56,6	57,9	59,4
1:4 Täckning av merkostnader för lokaler	0,5	0,4	0,6	0,4	0,4	0,4
1:5 Statistiska centralbyrån	440,6	473,4	471,4	476,9	486,0	498,7
1:6 Kammarkollegiet	27,8	30,9	30,3	33,4	33,9	34,8
1:7 Finanspolitiska rådet	-	2,6	2,5	6,0	6,1	6,3
1:8 Verket för förvaltningsutveckling	49,7	55,5	56,1	55,9	57,1	58,5
1:9 Arbetsgivarpolitiska frågor	7,7	7,4	7,4	2,4	2,4	2,4
1:10 Statliga tjänstepensioner m.m.	8 624,3	8 909,9	8 943,0	9 226,0	9 708,0	10 231,0
1:11 E-legitimationer	1,0	9,7	8,9	10,9	0,0	0,0
1:12 Bidragsfastigheter	-	247,0	242,6	290,0	310,0	180,0
2007 02 1:7 Nämnden för offentlig upphandling	8,3	8,2	8,3	-	-	-
2007 02 1:9 Ekonomiska rådet	2,5	1,5	2,4	-	-	-
2007 02 1:12 Statliga kompetensöverföringsjobb	250,1	225,0	217,1	-	-	-
2006 02 1:13 Statens kvalitets- och kompetensråd: Utvecklingskostnader	1,6	-	-	-	-	-
2005 02 1:8 Statens kvalitets- och kompetensråd	0,4	-	-	-	-	-
2004 02 1:12 Utveckling av 24-timmarsmyndigheten	1,9	-	-	-	-	-
2003 02 1:6 Folk- och bostadsstatistik	23,7	-	27,3	-	-	-
1998 14 D0 03 Bidrag till förnyelsefonder på det statligt reglerade området	2,6	-	6,5	-	-	-
Totalt för politikområde Effektiv statsförvaltning	9 653,2	10 181,2	10 235,4	10 312,4	10 819,3	11 233,1

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

beskrivningen i det följande görs i förhållande till dessa mål.

4.3 Mål

Nuvarande mål

Målet för politikområdet är att skapa en effektiv statsförvaltning som i sin helhet kännetecknas av hög produktivitet, god kvalitet och bra service till nytta för beslutsfattare, medborgare och näringsliv.

Ovanstående mål är beslutade av riksdagen i samband med beslut om budgetproposition för 2001 (prop. 2000/01:1, utg. omr. 2, bet. 2000/01:FiU2, rskr. 2000/01:123). Resultat-

Mål för 2008

Regeringens förslag: Nuvarande mål för politikområdet Effektiv statsförvaltning upphävs och ersätts av följande mål.

Målet för politikområdet är att stärka statsförvaltningens förmåga att lösa sina uppgifter rättssäkert och effektivt till nytta för medborgare, näringsliv och beslutsfattare.

Skälen för regeringens förslag: Den nya formuleringen ”att stärka statsförvaltningens förmåga att lösa sina uppgifter rättssäkert och effektivt” ersätter tidigare skrivning ”att skapa en effektiv statsförvaltning som i sin helhet kännetecknas av hög produktivitet, god kvalitet och bra service”. Ungefär samma formulering som nu föreslås för politikområdet fanns förra året under verksamhetsområdet Styrning, ledning, verksamhetsutveckling.

Det främsta skälet till förändringen är att regeringen bedömer att det är lättare att redovisa åtgärder och resultat i förhållande till den nya målformuleringen.

I samband med förändringen av mål för politikområdet har regeringen även reviderat vissa mål för verksamhetsområdena, nämligen för:

- Styrning, ledning, verksamhetsutveckling,
- Statliga arbetsgivarfrågor samt
- Prognos- och uppföljningsverksamhet.

4.4 Resultatredovisning

4.4.1 Resultat

Väsentliga resultatindikatorer för politikområdet och enskilda myndighetsresultat under 2005–2006 redovisas i respektive verksamhetsområde (avsnitt 5–9). Särskilt i avsnitt 5–6 samt i bilagan redovisas dels indikatorer och resultat med bäring för hela statsförvaltningen (för politikområdesmålet samt förvaltnings- och arbetsgivarpolitiken), dels resultat för verksamhetsområdets myndigheter (Verva, Statskontoret, Kammarkollegiet, Arbetsgivarverket samt Statens pensionsverk).

Avsnitten 7–9 har ett något snävare verksamhetsområdesperspektiv i sin resultatredovisning.

Nedan redovisas endast några få övergripande ekonomiska resultat för politikområdet.

Tabell 4.2 Översikt över politikområdets finansiering

Miljoner kronor

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Anslag (inom PO)	8 286	8 341	8 323	8 442	8 939	9 653
Uppdragsverksamh.	5 746	5 746	5 971	6 094	5 672	5 582
- varav tjänsteexport	48	75	66	88	106	103
4\$ AvgF	13	18	16	20	23	24
Summa	14 045	14 105	14 310	14 556	14 634	15 259

Källa: ESV avgifter i staten, ESV:s tidsserier över utfallet av statsbudgeten. Ca 4 mnkr i offentligrättsliga avgifter 2006 disponeras ej.

Som framgår av tabellen ovan har politikområdets totala omslutning tenderat att öka med tiden, främst på grund av ökad anslagsfinansiering med tyngdpunkt i olika transfereringar. Anslagsutfallet har kommenterats i avsnitt 3.2.

Transfereringar svarade för 48 procent och förvaltningskostnaderna för 52 procent av politikområdets kostnader. Förvaltningskostnaderna ökade under 2006 med 88 miljoner kronor till totalt 4 937 miljoner kronor jämfört med 2005. Detta var dock en minskning med 140 miljoner kronor jämfört med 2004.

Förvaltningskostnadernas finansiering avviker kraftigt från politikområdets, då endast ca 11 procent finansierades med anslag, 2 procent med bidrag och 88 procent med avgifter. Den främsta anledningen är att flertalet myndigheter i politikområdet hade en intäktstyngd i intervallet 47–100 procent. Med intäktstyngd avses andel avgiftsbelagd verksamhet i förhållande till totala förvaltningskostnader. Endast Konjunkturinstitutet och Statskontoret har låg intäktsggrad (7 respektive 14 procent).

De totala förvaltningskostnaderna är i hög grad (88 procent) koncentrerade till de fyra största myndigheterna. De totala förvaltningskostnaderna utgjordes till 62 procent av övriga driftskostnader, till 34 procent av personalkostnader samt till 4 procent av lokalkostnader.

Politikområdet hade en genomsnittlig driftskostnad på ca 1,6 miljoner kronor per årsarbetskraft för totalt 3 100 årsarbetskrafter. Den relativt höga driftskostnaden per årsarbetskraft beror främst på den kapitalintensiva fastighetsförvaltningen. Personalkostnaden per årsarbetskraft var 540 000 kronor.

4.4.2 Analys och slutsatser

Som framgår av avsnitt 5 har flertalet av de förvaltningspolitiska initiativ som aviserades i budgetpropositionen för 2007 lett till åtgärder. Regeringen har sedan den tillträdde hösten 2006 höjt takten och ambitionerna i förändringsarbetet.

Av avsnitt 6 framgår att alla de arbetsgivarpolitiska delmålen utvecklas positivt, bl.a. när det gäller mångfald, ohälsa och jämställdhet.

I avsnitt 7 redovisas att produktion, spridning och utveckling av statistik skett enligt plan samtidigt som alla fem kvalitetskomponenter utvecklats positivt, bl.a. avseende statistikens innehåll, aktualitet och tillförlitlighet. För prognos- och uppföljningsverksamheten (avsnitt 8) redovisas liknande förhållanden för produktion, spridning och utveckling.

För fastighetsförvaltningen (avsnitt 9) har avkastnings- och soliditetskraven uppfyllts samtidigt som vissa besparingar i verksamheten genomförts.

Till ovanstående kan tilläggas att den löpande verksamheten och utvecklingsinsatserna inom politikområdet i allt väsentligt har bedrivits enligt plan. Till vissa delar har både verksamhetsvolymen, kvaliteten och produktiviteten ökat. Att dessa olika kvalitets- och volymförändringar skett samt att politikområdets myndigheter visat sig ha nöjda kunder, hög efterfrågan på sina tjänster och goda ekonomiska resultat inom givna finansiella ramar är ytterligare indikatorer för de fem verksamhetsområdenas och politikområdets måluppfyllelse.

Som framgår av politikens inriktning i avsnitt 5–9 vill dock regeringen se fortsatt utvecklingsarbete och förbättringar de kommande åren. Bland annat aviseras en rad nya initiativ, inklusive en förvaltningspolitisk skrivelse eller proposition, och insatser för en ökad andel kvinnor på ledande befattningar.

Slutligen bör förbättringarna av den ekonomiska statistiken fortsätta enligt plan, prognoserna utvecklas och fördjupas samt åtgärder övervägas för att upprätthålla underhållet av bi-dragsfastigheterna på en långsiktigt hållbar nivå.

4.5 Revisionens iakttagelser

Samtliga årsredovisningar för myndigheterna inom politikområdet har av Riksrevisionen bedömts vara i allt väsentligt rättvisande.

Den årliga revisionens bedömning stöds delvis av att politikområdets samtliga myndigheter som omfattades av Ekonomistyrningsverkets årliga ekonomiadministrativa värdering 2006, fick fullt tillfredsställande värden. Arbetsgivarverket, Konjunkturinstitutet och Statistiska centralbyrån fick högsta möjliga värden. Verket för förvaltningsutveckling däremot fick ett lågt myndighetsvärde.

De frågor som Riksrevisionen (dnr 32-2006-0468 och dnr 32-2006-0468) har uppmärksammat kring Fortifikationsverkets finansiering och avyttring av fastigheter, behandlas i avsnitt 9.

Riksrevisionens rapporter i enlighet med 7 § lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (transparenslagen) för Statistiska centralbyrån och Statens fastighetsverk föranleder inte någon åtgärd från regeringens sida.

När det gäller effektivitetsrevisionens drygt 100 rapporter åren 2003–2007, har politikområdet berörts av ett tiotal rapporter. Av dessa bedöms följande rapporter vara i formell mening färdigbehandlade av regeringen:

- Uppdrag statistik Insyn i SCB:s avgiftsbelagda verksamhet (RiR 2004:8),
- Höga tjänstemäns representation och förmåner (RiR 2004:12),
- Rätt avgifter? – statens uttag av tvingande avgifter (RiR 2004:17),
- Vem styr den elektroniska förvaltningen? (RiR 2004:19),
- Statliga myndigheters bemyndiganderedovisning (RiR 2005:20),
- Granskning av SPV:s interna styrning och kontroll av informationssäkerheten (RiR 2005:26).

En sammanställning över alla färdigbehandlade rapporter redovisas i finansplan m.m., avsnitt 9.

Vad gäller rapporten Rätt avgifter? – Statens uttag av tvingande avgifter (RiR 2004:17) kan nämnas att regeringen tillsatt Avgiftsutredningen (Fi 2005:11) som beräknas avsluta sitt arbete den 30 november 2007.

De effektivitetsrapporter med beröring till politikområdet, som återstår att behandla är följande:

- Det makroekonomiska underlaget i budgetpropositionerna (RiR 2006:23),
- Regeringens uppföljning av överskotts-målet (RiR 2006:27),
- Regeringens beredning och redovisning av skatteutgifter (RiR 2007:3),
- Regeringens skatteprognoser (RiR 2007:5),
- Regeringens styrning av informations-säkerhetsarbetet i den statliga förvaltningen (RiR 2007:10).

De fyra förstnämnda rapporterna redovisas i finansplan m.m., avsnitt 9.

Riksrevisionen rapport Regeringens styrning av informationssäkerhetsarbetet i den statliga förvaltningen (RiR 2007:10) har genomförts mot bakgrund av vad som framkom i tidigare granskningar av elva myndigheters informations-säkerhetsarbete. Riksrevisionen bedömer i rapporten att regeringen inte tillräckligt följt upp samt ställt krav på myndighetsledningarna att arbeta systematiskt med informationssäkerhet.

Regeringen har tillsatt en statssekreterargrupp för frågor som är av strategisk betydelse för utvecklingen av elektronisk förvaltning. Gruppen arbetar bl.a. med informationssäkerhet och planerar bl.a. en hearing i frågan.

Vidare har Verva redovisat en delrapport inom ramen för uppdraget om säker kommunikation och säker dokumenthantering. Verva bereder för närvarande en föreskrift om statliga myndigheters arbete med informationssäkerhet. Denna föreskriver att en myndighets arbete ska bedrivas i former som följer etablerade svenska standarder för informationssäkerhet.

Andra delar av regeringens insatser kring informationssäkerhet redovisas i utgiftsområde 6 Förvar samt beredskap mot sårbarhet respektive i utgiftsområde 22 Kommunikationer.

4.6 Politikens inriktning

Politikens inriktning och förändringar i denna, redovisas främst i avsnitten 5 och 6.

5 Styrning, ledning, verksamhetsutveckling

5.1 Omfattning

Verksamhetsområdet styrning, ledning, verksamhetsutveckling omfattar utveckling av statsförvaltningen, viss efterfrågestyrd stabsverksamhet och myndighetsservice, förvaltning och utveckling av den ekonomiska styrningen och budgetprocessen. Stödverksamheterna omfattar bl.a. juridisk och administrativ service samt viss kapitalförvaltning. Myndigheter som ingår är Ekonomistyrningsverket (ESV), Kammarkollegiet, Statskontoret samt Verket för förvaltningsutveckling (Verva).

5.2 Mål

Svensk statsförvaltning ska vara rättssäker, effektiv och medborgarorienterad. Detta ska uppnås genom att utveckla styrningen, och då inte minst den ekonomiska styrningen, samt ledningen och organiseringen av statlig förvaltning. Här ingår också att säkerställa att alla myndigheter systematiskt och kontinuerligt bidrar till förvaltningens verksamhetsutveckling.

5.3 Resultatredovisning

Det saknas tillräckligt bra mått och mätmetoder för att följa upp och beskriva den offentliga förvaltningens samlade förmåga och utveckling. Ett arbete inom OECD syftar till att tillhanda-

hålla ett antal nyckeltal för god styrning och effektiv offentlig service¹⁹. Tanken är att ge regeringarna möjlighet att jämföra den egna förvaltningen med andras. Om arbetet blir framgångsrikt, kan det på sikt ge bättre förutsättningar för kvalitativ uppföljning av förvaltningens utveckling. OECD räknar med att under 2009 publicera en första rapport. Det faktum att många svenska myndigheter har en framträdande expertroll i EU-samarbetet tyder emellertid på att svensk statsförvaltning står sig bra internationellt.

Enligt SOM-institutet²⁰ är andelen svenskar som är mycket eller ganska nöjda med hur svensk demokrati fungerar på riksnivå fortsatt hög. Resultatet är bland de högsta i EU.

De samhällsinstitutioner i SOM-institutets undersökning som är del av den statliga förvaltningen (polisen, domstolarna, försvaret, Riksbanken och universiteten) har också högt förtroende bland de tillfrågade jämfört med andra institutioner, med försvaret som enda undantag.²¹

¹⁹ Projektet "Management in Government: Comparative Country Data" <http://www.oecd.org/gov/indicators>

²⁰ SOM-institutet är ett centrum för undersöknings- och seminarieverksamhet som drivs gemensamt av Institutionen för journalistik och masskommunikation, Statsvetenskapliga institutionen samt Förvaltningshögskolan vid Göteborgs universitet. SOM-rapport nr 41, Det nya Sverige (Göteborg 2007), sid. 138.

²¹ SOM-rapport nr 41, Det nya Sverige (Göteborg 2007), sid 102.

5.3.1 Utveckling och omfattning

Ett sätt att belysa hur den svenska statliga förvaltningen har utvecklats är att se till sysselsättningen. Under åren 1994 till 2006 minskade sysselsättningen sammantaget med 6 procent. Antalet anställda i statlig sektor uppgick 2006 till drygt 230 000 och statligt anställda utgör därmed närmare 6 procent av det totala antalet anställda på arbetsmarknaden.²² Kostnader för statens egen verksamhet uppgick till närmare 179 miljarder kronor eller cirka 6 procent av BNP.

Ett ofta återkommande mått på statens omfattning och utveckling är antalet myndigheter. Med hänsyn till att huvuddelen av statens kostnader inte sammanhänger med förvaltningens former utan dess innehåll, det statliga åtagandet, har måttet brister. Samtidigt ger utvecklingen av antalet myndigheter inom statens olika verksamhetsområden en signal om politiska prioriteringar och tyngdpunktsförskjutningar och är därför en viktig uppgift. Statistiken över myndigheter i statsförvaltningen har inte varit entydig och fullständig. Ett uppdrag har därför getts till Statistiska centralbyrån (SCB) att inrätta ett myndighetsregister (dnr Fi2005/3425). SCB bygger upp en publik databas för att göra informationen om antalet myndigheter fullständig och mer tillgänglig för en bred allmänhet.

Regeringens åtgärder för att effektivisera statsförvaltningen redovisas nedan.

En närmare beskrivning av Statsförvaltningens utveckling ges i bilaga 1 avsnitt 2.

5.3.2 Regeringens förvaltningspolitiska initiativ

Regeringen har sedan den tillträdde hösten 2006 höjt takten och ambitionerna i det förvaltningspolitiska förändringsarbetet. Flertalet av de initiativ som regeringen aviserat i budgetpropositionen för 2007 har lett till åtgärder och redovisas i sitt sammanhang nedan. En översiktlig sammanfattning ges även nedan under avsnitt 5.4 Politikens inriktning.

5.3.3 Rättssäkerhet

De regler som riksdagen och regeringen har beslutat ska få genomslag i samhället. På många områden spelar tillsyn en viktig roll för att garantera detta. En väl fungerande och tydlig tillsyn är därför avgörande för rättssäkerheten. Tillsynen ska vara likvärdig och konkurrensneutral i hela landet. Behovet av en väl fungerande tillsyn har ökat genom delegeringen av offentliga åtaganden till lokal nivå, drift av offentlig verksamhet i privaträttslig form, avregleringar av många marknader samt Sveriges EU-medlemskap.

Riksrevisionen (RiR) konstaterar i sin årliga rapport 2007 (RiR 2007:14) att det finns betydande brister i den statliga tillsynen. Man menar att tillsynen inte utförs enhetligt och även att förutsättningarna för tillsynen brister. I vissa fall är det otydligt vem som ansvarar för tillsynen. Riksrevisionen anser vidare att tillsynens kontrollerande funktion behöver stärkas. Ett antal av Riksrevisionens granskningar har visat att i de fall en tillsynsmyndighet uppmärksammar fel och brister saknas ofta sanktionsmedel. När sådana finns att tillgå används de alltför sällan.

Även Statskontoret konstaterar i sin årsbok 2007 (Statskontorets småskrifter 2, Statsförvaltning i förändring – möjligheter och utmaningar) att likabehandlingsprincipen inte alltid följs och att tillsynen inte utövas på ett enhetligt sätt över hela landet.

Regeringen anser att tillsynen inom många områden är svag och splittrad och sker utan tillräcklig samordning. Sanktionsmedel saknas eller används inte inom många områden. Regeringen vill få till stånd en effektivare och tydligare tillsyn inom olika verksamhetsområden. Arbete pågår med målet att stärka tillsynen inom specifika områden, bl.a. inom socialtjänsten. Som utgångspunkt för det fortsatta arbetet med att förstärka tillsynen avser regeringen att ta fram tydliga principer (se vidare under avsnitt 5.4 Politikens inriktning nedan).

Kvaliteten och därmed rättssäkerheten i fattade beslut kan också öka genom att IT-stödet för ärendehantering förbättras, jfr. nedan under Medborgarorientering, *Elektronisk förvaltning*.

²² Källa: SCB

5.3.4 Effektivitet

Ökad effektivitet och tillgänglighet genom e-förvaltning

Regeringen har i sitt arbete med att öka förvaltningens samlade produktivitet inriktat sig på förvaltningens interna arbetsprocesser. Verva har fått regeringens uppdrag att samordna arbetet med automatisering av ärendehantering (dnr Fi2007/1399), vilket förväntas leda till besparingar när myndigheterna automatiserat sina ärendeprocesser med stora effektivitetsvinster som följd. I syfte att skapa förutsättningar för en fortsatt utveckling av e-förvaltning och en effektiv informationshantering ingår även i uppdraget att förenkla tillgången till viss information ur statliga register och databaser samt att följa upp arbetet med att utveckla e-förvaltningen.

Dessutom har Verva fått regeringens uppdrag att leda och samordna statsförvaltningens utvecklingsarbete avseende säkert elektroniskt informationsutbyte och säker hantering av elektroniska handlingar (dnr Fi2006/6773 och Fi2006/967).

Regeringen har vidare under året beslutat om införande av elektronisk fakturahantering i statlig förvaltning. ESV har fått regeringens uppdrag att leda och samordna införandet (dnr Fi2005/6414) som enligt verkets beräkningar innebär besparingar för staten på närmare 4 miljarder kronor på fem år.

Verva har under året redovisat ett uppdrag att arbeta för en ökad användning av offentlig elektronisk handel (Verva 2007:4). Rapporten visar att en ökad offentlig e-handel kan leda till betydande administrativa besparingar för myndigheter. Besparingar kan också nås genom att införa en inköpsstrategi som i sin tur leder till lägre inköpspriser och bättre ramavtalstrohet. En ökad offentlig e-handel kan även öka e-handeln i näringslivet i stort, eftersom offentlig förvaltning är en viktig beställare i samhället. Avsikten är även att bygga upp inköpsstödet på ett sätt som underlättar för små och medelstora företag att medverka i e-handel. Specifikationer för e-handelsdokument har tagits fram inom Single Face to Industry (SFTI) för vissa typer av affärer och av Northern European Subset (NES) för andra typer. Tillsammans kan de täcka huvudparten av behoven för offentlig sektor.

Effektivare administration

Regeringen konstaterade i föregående års budgetproposition att en alltför stor del av driftkostnaderna för de statliga myndigheterna går till administrativt stöd och lokaler. Utvecklingen mot stora sammanhållna myndigheter inom statsförvaltningen har dock bl.a. lett till en administrativ effektivisering vilket är positivt. I dessa myndigheter finns ett sammanhållet ekonomiansvar för en stor administrativ volym kombinerat med ett krav att utifrån ett samlat verksamhetsansvar effektivisera verksamheten. Dessa förutsättningar har visat sig vara tillräckliga för att effektivare administrativa lösningar i form av interna servicecenters kunnat införas. När inte dessa förutsättningar föreligger går dock utvecklingen långsamt och regeringen avser därför att återkomma i frågan.

Genom att tillhandahålla administrativa tjänster, kapitalförvaltning och försäkringar till aktörer inom den statliga sektorn har Kammarkollegiet bidragit till ett mer effektivt resursutnyttjande för staten som helhet. För en liten myndighet med 20–30 anställda är det cirka 500 000 kronor billigare per år att anlita Kammarkollegiet för den ekonomiadministrativa servicen än att driva den i egen regi.

5.3.5 Medborgarorientering

Samverkan mellan myndigheter

Medborgare och företag ställer allt högre krav på tillgänglighet och kvalitet i den offentliga servicen. Det är ett problem att tillgången till offentlig service i dag i viss mån beror på var i landet man bor. Framför allt är det behoven av personliga möten mellan medborgare och förvaltning som kan bli svårare att tillgodose genom att myndigheternas verksamhet alltmer koncentreras till större orter. Erfarenheter visar att samverkan när det gäller att tillhandahålla tjänster kan leda till ökad nytta för medborgare och företag. Regeringen har därför utsett en särskild utredare, samverkansledare, (dir. 2007:68) som ska stödja de statliga myndigheterna i deras arbete med att inrätta lokala servicekontor. I uppdraget ingår att utreda former för samverkan mellan statliga myndigheter och kommuner och möjligheterna till samverkan med viss kommersiell service. Utredaren ska också driva på utvecklingen av en effektivare offentlig service och tjänsteproduktion genom

att utnyttja den moderna informations- och kommunikationsteknikens möjligheter. Målet ska vara att förbättra tillgängligheten till offentlig service i hela landet och möjliggöra en fortsatt effektivisering av den offentliga tjänsteproduktionen. Utredaren ska också stödja andra samverkansinitiativ, bl.a. den i 2007 års ekonomiska vårproposition (prop. 2006/07:100) aviserade försöksverksamheten med nystartscentrum och samverkansöverenskommelser mellan myndigheter och kommuner för att bryta utanförskapet.

Information om välfärdstjänster

Regeringen vill öka valfriheten när det gäller välfärdstjänster som sjukvård, utbildning och omsorgen om barn och äldre, genom ökad konkurrens mellan flera aktörer. Regeringen har tagit flera initiativ för att stärka individens möjligheter till inflytande över den egna vardagen. För att det ska vara möjligt att välja krävs att det finns information om de tillgängliga alternativen. Statskontoret har därför fått i uppdrag att föreslå åtgärder för att förbättra informationen om välfärdstjänster där valmöjligheter finns (dnr Fi2007/1980). Statskontoret ska lämna förslag på ytterligare åtgärder som kan vidtas för att ge brukarna av välfärdstjänster tillgång till information som underlättar att göra medvetna val. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2007.

Elektronisk förvaltning

Regeringen bedömer att förvaltningens samlade tillgänglighet och produktivitet kan förbättras genom s.k. elektronisk förvaltning. Vervas uppdrag att samordna myndigheternas arbete med att automatisera ärendehantering är ett led i detta (se ovan under Effektivitet). Genom en mer rationell handläggning kan väntetiderna förkortas och kvaliteten och rättssäkerheten höjas.

Verva har haft regeringens uppdrag att se över inriktningen på den elektroniska samhällsinformationen främst vad avser webbportalen sverige.se, en webbplats och länksamling för offentlig information. Verva drar slutsatsen att det inte längre är motiverat att ha sverige.se i drift (dnr Fi2007/4171). Regeringen gör delvis samma bedömning och anser att portalen tills vidare kan fortsätta förvaltas på nuvarande miniminivå. Successivt ska utvecklingsresurserna styras över till andra insatser som syftar till att

förbättra tillgängligheten och öppenheten i förvaltningen.

5.3.6 Styrning, ledning, organisation

Regeringen anser att det finns problem med hur myndigheterna har styrts och organiserats. Detta slår igenom på en rad prioriterade områden.

Styrning och ledning

Styrningen av förvaltningen måste förbättras och ansvarsförhållanden tydliggöras. Myndigheterna måste få tillräcklig vägledning om vilka prioriteringar de ska göra. Styrningsfrågorna betonades också av Riksrevisionen i den årliga rapporten 2006 (RiR 2006:18). Riksrevisionen menar bl.a. att brister i regeringens styrning av myndigheterna får konsekvenser för verksamhetens resultat, samt att en bättre resultatstyrning förutsätter tydligare ansvar på alla nivåer. Som ett led i arbetet med att förbättra styrningen görs en grundläggande översyn av resultatstyrningen (Styrunderingen dir. 2006:30).

Statskontoret konstaterar i rapporten På tvären – styrning av tvärspektoriella frågor (2006:13) bl.a. att inslaget av tvärspektoriella frågor i förvaltningen ökar. Detta ställer ökade krav på samverkan mellan politikområden och mellan myndigheter. Det är därför särskilt angeläget att noggrant väga av, prioritera och samordna olika perspektiv dels i förhållande till övriga tvärspektoriella områden, dels i förhållande till myndigheternas kärnverksamhet. Statskontoret har vidare i rapporten Joining-up for regional development (2007:2) visat att Sverige är ett av de länder som har den svagaste koordineringen av politiska insatser över politikområdes- och myndighetsgränserna. En faktor som särskiljer Sverige från de andra länderna är att mekanismerna för samlad styrning och utvärdering är mindre utvecklade. Regeringen anser att det är angeläget att utveckla styrformer som utgår från ett helhetstänkande där flera myndigheter kan verka tillsammans för att uppnå gemensamma mål. Ett utvecklingsarbete i detta syfte pågår i Regeringskansliet (dnr Fi2006/2687).

Det är viktigt att klargöra var i förvaltningen ansvar ska utkrävas. Regeringen har därför fattat beslut om en ny förordning, myndighetsförordningen (2007:515), som tydliggör vilket ansvar en myndighetschef, eller i förekommande fall en styrelse, har inför regeringen. I förordningen,

som träder i kraft den 1 januari 2008, anges även att alla myndigheter måste ha arbetsordningar, liksom vilka frågor som ledningen inte ska kunna delegera. Med denna reform avser också regeringen att avveckla de styrelser som i dag inte har fullt ansvar. Myndighetsförordningen reglerar ledningsformerna enrådighetsmyndighet, styrelsemyndighet och nämndmyndighet.

Vid sidan av de uppdrag som givits till stabsmyndigheterna för att leda och samordna delar av e-förvaltningsarbetet, gör regeringen bedömningen att det krävs en starkare styrning av myndigheternas arbete och en förbättrad samordning av e-förvaltningsfrågorna i Regeringskansliet. Regeringen har därför beslutat tillsätta en statssekreterargrupp med uppgift att stärka samordningen i Regeringskansliet av frågor som är av strategisk betydelse för utvecklingen av elektronisk förvaltning (dnr Fi2007/1981).

Organisation

Regeringen anser att förvaltningsstrukturen måste bli tydligare och mer överskådlig. Förvaltningskommittén har därför fått regeringens uppdrag att se över den centrala statsförvaltningens uppgifter och organisation (dir. 2006:123). Ett viktigt syfte med översynen är att förenkla för medborgare och företag och underlätta samverkan mellan statliga myndigheter och mellan stat och kommun. Detta ska åstadkommas genom en tydligare och mer överskådlig förvaltningsstruktur och ett minskat antal statliga myndigheter. Inriktningen är en koncentration på statens kärnuppgifter, en tydligare gränsdragning mellan förvaltning, politik och marknad och en större roll för det civila samhället. Slutredovisning av uppdraget ska ske senast den 15 december 2008.

En särskild utredare (dir. 2007:20) har vidare fått i uppdrag att göra en översyn av ESV, Kammarkollegiet, Statskontoret och Verva. I uppdraget ingår bl.a. att pröva det offentliga åtagandet och konkurrensutsatt verksamhet vid myndigheterna, klargöra ansvarförhållanden mellan myndigheterna och tydliggöra stabsmyndigheternas roll. Uppdraget ska redovisas senast den 28 december 2007.

5.3.7 Ekonomisk styrning

ESV:s uppgift är att utveckla och verksamhetsanpassa den ekonomiska styrningen för att bidra till god finansiell kontroll, produktivitet och effektivitet vid användandet av statens resurser.

ESV har föreslagit ett antal förenklingar inom det ekonomiadministrativa regelverket, bl.a. att betydligt färre myndigheter än i dag ska behöva lämna delårsrapport och finansieringsanalys. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Vidare har ESV på eget initiativ utvärderat modellen med mål- och resultatstyrning i rapporten Resultat och styrning statsförvaltningen (ESV 2007:23). Se vidare volym 1, kapitel 9 Förslag till statsbudget, finansplan m.m. om ESV:s förslag.

Förvaltningen och utvecklingen av informationssystemet Hermes har varit inriktat på att säkerställa stabilitet, prestanda och säkerhet. Det har resulterat i att tillgängligheten i systemet uppgår till 99,8 procent.

För att öka möjligheten till analyser av den statliga verksamheten har ESV påbörjat ett arbete med nyckeltal som kommer att kunna hämtas ur befintliga redovisningsdata i statsredovisningen i Hermes.

Regeringen har beslutat förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll som träder i kraft den 1 januari 2008. I förordningen, som enbart gäller för förvaltningsmyndigheter under regeringen som har skyldighet att följa internrevisionsförordningen (2006:1228), preciseras de moment som berörda myndigheter har att utföra för att efterleva kravet om att säkerställa en intern styrning och kontroll som fungerar betryggande.

ESV fick från den 1 januari 2007 ansvar som revisionsmyndighet för EU:s strukturfonder och Europeiska fiskerifonden för perioden 2007–2013. För att revisionen för föregående programperiod, 2000–2006, avseende strukturfonderna ska kunna avslutas lånar ESV ut revisionsresurser till Arbetsmarknadsstyrelsen och Länsstyrelsen i Gävleborgs län som har revisionsansvar för perioden.

Stöd till myndigheterna

En ny funktion för utveckling och samordning av den statliga internrevisionen har byggts upp vid ESV. Verket har beslutat föreskrifter till den nya internrevisionsförordningen. En kompetens-

profil för statliga internrevisorer har tagits fram. Ett ramavtal för internrevisionstjänster i staten har upphandlats. För att analysera och bedöma statusen på den statliga internrevisionen har ESV hämtat in uppgifter från myndigheter med internrevision och Riksrevisionen (se vidare i volym 1, kapitel 9 Förslag till statsbudget, finansplan m.m.).

ESV har påbörjat en kartläggning för att utröna behovet av nya ramavtal eller annat stöd inom det ekonomiadministrativa området.

Målet för inköpssamordningen är att åstadkomma besparingar för staten. Enligt ESV är det inte möjligt att i nuläget beräkna hur mycket staten sparar eftersom nödvändiga data saknas.

5.4 Politikens inriktning

Den statliga förvaltningen har en viktig roll för att förverkliga regeringens politik för fler jobb, bättre företagsklimat, ökad mångfald och valfrihet i välfärdssystemen. Regeringens förvaltningspolitik handlar om att skapa bästa möjliga förutsättningar för att genomföra politiken på olika områden på ett effektivt och rättssäkert sätt. Internationellt står sig svensk statsförvaltning bra. Men det finns också problem med hur myndigheterna styrs och är organiserade. Tre uppgifter står i fokus i översyns- och förändringsarbetet:

- att klargöra statens roll och uppgifter,
- att sätta medborgare och företag i centrum genom ökad samverkan mellan myndigheterna,
- att förbättra styrningen genom tydligare rollfördelning och bättre dialog mellan regeringen och myndigheterna.

5.4.1 Sammanfattning av initiativ som inletts under 2006–2007

För att utveckla förvaltningen i önskad riktning har regeringen under 2006–2007 tagit en rad initiativ.

Förvaltningskommittén

Förvaltningskommittén har fått regeringens uppdrag att se över den centrala statsförvaltningens uppgifter och organisation. Inriktningen är en koncentration på statens kärnuppgifter, en

tydligare gränsdragning mellan förvaltning, politik och marknad och en större roll för det civila samhället.

Kommittén ska i en första etapp till den 15 december 2007 inrikta sitt arbete på att redovisa förslag till åtgärder för att begränsa myndigheternas opinionsbildande verksamhet och problemen förknippade med små myndigheter. Slutredovisning av uppdraget ska ske senast den 15 december 2008 (dir. 2006:123).

Översyn av stabsmyndigheter

En särskild utredare har fått i uppgift att göra en översyn av ESV, Kammarkollegiet, Statskontoret och Verva.

Utredningen beräknas avsluta sitt arbete den 28 december 2007 (dir. 2007:20).

Upprättande av ett myndighetsregister

Ett uppdrag att förbereda inrättandet av ett myndighetsregister över samtliga myndigheter under regeringen har lämnats till Statistiska centralbyrån (dnr Fi2005/3425). Myndigheten inkom i maj 2007 med ett förslag om att registret bör regleras i en särskild förordning. Förordningen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Styrning i staten

En särskild utredare har fått i uppdrag att utvärdera styrformen resultatstyrning (Styrtredningen). Utredaren ska lämna förslag till hur resultatstyrningen bör förändras och utvecklas i syfte att förbättra styrningen av myndigheterna samt ange vilka förutsättningar detta kräver och vilka begränsningar som finns. Utredningen beräknas avsluta sitt arbete den 1 november 2007 (dir. 2006:30).

Projekt för utveckling av horisontell styrning och styrning av tvärssektoriella områden

Ett utvecklingsarbete i syfte att hitta nya styrformer som utgår från ett helhetstänkande där flera myndigheter kan verka tillsammans för att uppnå gemensamma mål pågår inom Regeringskansliet.

En redovisning har skett den 19 juni 2007 (dnr Fi2006/2687).

Myndighetsförordningen

Regeringen har fattat beslut om en ny myndighetsförordning (2007:515). Förordningen, som träder i kraft den 1 januari 2008, innebär

bl.a. att det ansvar en myndighetschef, eller i förekommande fall, en styrelse, har inför regeringen tydliggörs.

Myndighetssamverkan vid lokala servicekontor

Regeringen har utsett en särskild utredare, samverkansledare, som ska stödja de statliga myndigheterna i deras arbete med att inrätta lokala servicekontor. I uppdraget ingår att utreda former för samverkan mellan statliga myndigheter och kommuner och möjligheterna till samverkan med viss kommersiell service. Utredningen beräknas avsluta sitt arbete den 1 november 2009 (dir. 2007:68).

Information till brukare av välfärdstjänsterna vård, äldreomsorg, tandvård, barnomsorg och skola

Statskontoret har fått i uppdrag att föreslå åtgärder för att förbättra informationen om välfärdstjänster där valmöjligheter finns.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2007 (dnr Fi2007/1980).

Elektronisk förvaltning

Genom utveckling av den elektroniska förvaltningen ska mötet med medborgare och företag förenklas och förvaltningens verksamhet effektiviseras. Regeringen har gett stabsmyndigheterna en rad uppdrag för att driva på arbetet med att skapa en s.k. e-förvaltning. Det omfattar förvaltningens interna arbetsprocesser (en automatiserad ärendehantering), tillgången till information ur statliga register m.m. (dnr Fi2007/1399) samt elektroniskt informationsutbyte och hantering av elektroniska handlingar (dnr Fi2006/6773).

Regeringen har vidare under året beslutat om införande av elektronisk fakturahantering i statlig förvaltning (dnr Fi2005/6414).

Regeringen har därutöver tillsatt en statssekreterargrupp med uppgift att stärka samordningen i Regeringskansliet av frågor som är av strategisk betydelse för utvecklingen av elektronisk förvaltning.

Lokalförsörjning

Regeringen har för avsikt att stärka kostnadskontrollen över statens lokalförsörjning. Regeringen har den 6 september 2007 beslutat om ändringar i förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning, vilka träder i kraft den 1 november 2007. Ändringarna syftar bl.a. till en bättre uppföljning av statens kost-

nader för lokaler. Vidare får ESV ansvar för att lämna visst stöd till de statliga myndigheterna i lokalförsörjningsfrågor (se vidare i avsnitt 9.5 om effektiv lokalförsörjning).

Statlig internrevision och EU-revision

Det är viktigt att myndigheternas interna styrning och kontroll är god. ESV har en central roll i det fortsatta arbetet med att bidra till att successivt utveckla den interna styrningen och kontrollen vid statliga myndigheter.

Förvaltningen och kontrollen av EU-medel ska stärkas.

ESV är från årsskiftet revisionsmyndighet för EU:s strukturfonder och Europeiska fiskerifonden under programperioden 2007–2013. ESV ska även vara attesterande organ för Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling från den 16 oktober 2007. Inledningsvis kommer revisionen av fonderna att omfatta löpande system- och substansgranskning. Senare under programperioden följer slutlig granskning (årlig revision) samt avslutande granskning av perioden.

Export av statligt förvaltningskunnande

Regeringen har gett ESV i uppdrag att föreslå hur tjänsteexportverksamheten bör regleras i framtiden och vilket ekonomiskt mål som kan vara lämpligt för olika typer av tjänsteexport.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2007 (dnr Fi2006:7367).

5.4.2 Fortsatt inriktning och nya initiativ inom förvaltningspolitiken

De många initiativ som regeringen tagit kommer att innebära ett fortsatt och omfattande arbete under de närmaste åren.

Regeringen kommer bl.a. att, till följd av att den nya myndighetsförordningen beslutats, göra en allmän översyn av myndigheternas instruktioner. Inriktningen är att avveckla eller omvandla de styrelser som i dag inte har fullt ansvar.

Vidare kommer frågan om den statliga förvaltningens, även stabsmyndigheternas, framtida organisation och uppgifter behandlas med utgångspunkt i de utredningar som lämnas under senare delen av 2007 respektive 2008.

Ett annat prioriterat område är den statliga tillsynen. Beredningen av en riktlinjeproposition

för tillsyn pågår i Regeringskansliet och avsikten är att regeringen till riksdagen ska kunna presentera grundläggande och tydliga principer för tillsyn.

Utifrån de brister som identifierats och de förslag som lagts i rapporten om en mer helhetsinriktad styrning (dnr Fi2006/2687) kommer utvecklingsarbetet att intensifieras.

Arbetet med att höja förvaltningens samlade produktivitet, kvalitet och tillgänglighet med hjälp av IT fortsätter. Regeringen kommer att ta fram en nationell handlingsplan för utvecklingen av den elektroniska förvaltningen.

Regeringen avser bl.a. att ge ESV i uppdrag att förbereda införandet av elektroniska inköp i statsförvaltningen. Regeringen har tidigare beslutat att den statliga förvaltningen 2010 bör ha kapacitet att hantera sina inköpsprocesser elektroniskt. Genom beslutet att införa e-faktura togs det första steget för att säkerställa att statliga inköp kan hanteras elektroniskt.

För att effektivt kunna dra nytta av IT i hela den offentliga förvaltningens verksamhetsutveckling krävs en samsyn över sektors- och huvudmannagränser. Ur ett förvaltningspolitiskt perspektiv är det t.ex. viktigt att frågor relaterade till artikel 8 i EU:s tjänstedirektiv²³ uppmärksammas på både statlig och kommunal nivå. Tjänstedirektivet ställer krav på att alla tjänstetillstånd ska kunna sökas elektroniskt från och med 28 december 2009. Regeringen anser att det går att uppnå högre effektivitet när det gäller utvecklingen av IT om staten och kommunerna samarbetar. Regeringen avser därför att se över förbättringsmöjligheter i samarbetet med den kommunala sektorn gällande kommunala e-förvaltningsplaner för utveckling, rationalisering och medborgarnytta i den offentliga sektorns e-förvaltning.

En särskild utredare har i betänkandet Utökad elektroniskt informationsutbyte (SOU 2007:45) lämnat förslag som syftar till att minska felaktiga utbetalningar, effektivisera myndigheterna samt förbättra servicen och förutsebarheten för enskilda. Bland annat föreslås att Försäkringskassan, arbetslöshetskassorna, Statens pensionsverk, Kronofogdemyndigheten och kommunernas socialtjänst får utökad information elektro-

niskt. Betänkandet är nu föremål för remiss och regeringen har som ambition att överlämna en proposition i ärendet till riksdagen under våren 2008.

Regeringen anser att det är viktigt att få till stånd en administrativ effektivisering inom statsförvaltningen. Administrativ samverkan för små och medelstora myndigheter är här ett viktigt utvecklingsområde. Regeringen följer det arbete som ESV har inlett med att utveckla nyckeltal för tjänster inom det ekonomi- och personaladministrativa området.

Regeringen avser att ge Statskontoret i uppdrag att lämna förslag på hur ett mer löpande system för utvärdering av myndigheternas verksamhet kan utformas.

Åren 2001–2003 bedrev ett tjugotal myndigheter försöksverksamhet med serviceåtaganden, där det tydligt redovisades vad medborgare kan förvänta sig av deras service. Arbetet med serviceåtaganden fortsätter vid ett antal myndigheter, men det finns anledning att nu följa upp erfarenheterna och överväga möjliga vägar vidare. Regeringen avser därför att besluta om ett uppdrag att analysera hur myndigheternas arbete med förbättrad service bedrivs i dag samt att föreslå fortsatta insatser.

I syfte att samlat och mer utförligt redovisa regeringens arbete med att utveckla styrningen, ledningen och organiseringen av statlig förvaltning överväger regeringen att till riksdagen överlämna en förvaltningspolitisk skrivelse eller proposition under mandatperioden.

²³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden.

6 Statliga arbetsgivarfrågor

6.1 Omfattning

Verksamhetsområdet Statliga arbetsgivarfrågor omfattar personal- och lönepolitiska frågor, såsom löneutveckling, pensionsvillkor, arbets- och anställningsvillkor i offentlig anställning och kompetensförsörjning. Här ingår bl.a. frågor om hälsa, etnisk och kulturell mångfald samt jämställdhet inom staten. I verksamhetsområdet ingår Arbetsgivarverket, Statens pensionsverk, vissa nämnder inom det arbetsgivarpolitiska området, nämligen Statens ansvarsnämnd, Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd, Offentliga sektorns särskilda nämnd, Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor och Statens utlandslönenämnd samt Stiftelsen Statshälsan och Trygghetsstiftelsen – en kollektivavtalsstiftelse.

6.2 Mål

Målet för verksamhetsområdet är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. För att uppnå detta måste staten vara en attraktiv och föredömlig arbetsgivare. De statliga myndigheterna ska bedriva ett strategiskt arbete med sin kompetensförsörjning. Att de statsanställda avspeglar befolkningens sammansättning har betydelse för legitimiteten och allmänhetens förtroende för den statliga förvaltningen.

Följande delmål har satts upp för de statliga arbetsgivarna:

- Den statliga sektorn ska totalt sett inte vara löneledande.
- Andelen kvinnor på ledande befattningar i staten ska öka.
- Löneskillnaderna mellan kvinnor och män i staten ska minska.
- Den etniska och kulturella mångfalden bland de anställda i staten ska öka på alla nivåer.
- Arbetsmiljön i staten ska vara god.
- De statsanställda ska ha kunskap om och förståelse för grundläggande värden i statsförvaltningen och rollen som statstjänsteman.

Delmålet om grundläggande värden i statsförvaltningen har tillkommit. I övrigt har enbart marginella justeringar gjorts.

6.3 Resultatredovisning

6.3.1 Indikatorer

För att följa upp utvecklingen inom verksamhetsområdet i förhållande till målen används i huvudsak följande indikatorer:

- Myndigheternas arbete med kompetensförsörjningen.
- Personalförsörjningsläget i staten.
- Utvecklingen av genomsnittliga löner i olika sektorer på arbetsmarknaden.
- Andelen kvinnor på ledande befattningar i staten.
- Löneskillnaden mellan kvinnor och män i staten.

- Andelen anställda med utländsk bakgrund på olika nivåer i staten.
- Den genomsnittliga sjukfrånvaron i staten.

I bilaga 1 Statsförvaltningens utveckling ges en övergripande beskrivning av kompetensförsörjningen i staten.

6.3.2 Resultat

En strategisk kompetensförsörjning i staten

Regeringens mål är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål.

För att regeringen ska kunna följa upp kompetensförsörjningen i staten redovisar myndigheterna varje år sedan 1997 de åtgärder som vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. Sedan 2006 anges redovisningskravet i 3 kap. 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

På uppdrag av regeringen har Verket för förvaltningsutveckling (Verva) analyserat myndigheternas redovisningar av kompetensförsörjningen i årsredovisningarna för 2006 (dnr Fi2007/6163). Vervas slutsats är att kompetensförsörjningsläget även i år uppfattas som tillfredsställande av myndigheterna. Allt fler relaterar kompetensfrågorna till nuvarande verksamheter och de förändringar som myndigheten ser framöver. Intrycket är att myndigheterna vidtar de åtgärder som de anser nödvändiga. Praktiskt taget alla myndigheter behandlar frågor som rör kön, ålder, mångfald, hälsa och ledarskap i sin redovisning och många uppger att de genomför medarbetarenkäter. Vidare anser Verva att flera myndigheter hanterar chefsförsörjnings- och chefsutvecklingsfrågorna tillfredsställande.

Enligt Vervas bedömning måste dock myndigheterna utveckla förmågan att ange mål för kompetensförsörjningen samt redovisa hur olika delområden samverkar till att uppnå verksamhetsmålen. Arbetets långsiktighet liksom uppföljningen av vidtagna åtgärder måste också bli bättre, enligt Verva.

Regeringen följer årligen upp respektive myndighets kompetensförsörjning i samband med mål- och resultatdialogen. I de underlag som togs fram inför dialogerna under våren 2007 har

de arbetsgivarpolitiska frågorna uppmärksammas i mycket hög omfattning.

För att stödja myndigheternas arbete med kompetensförsörjningen erbjuder Verva ett vägledningsmaterial inklusive en modell för strategisk kompetensförsörjning. Därutöver genomför Verva ett antal utbildningar och erfarenhetsseminarier inom området.

En samordnad statlig arbetsgivarpolitik

Den statliga arbetsgivarpolitiken utvecklas genom samverkan mellan Arbetsgivarverkets medlemmar och samordnas av Arbetsgivarverket. Verket svarar också för information, rådgivning och utbildning i arbetsgivarfrågor. Alla statliga myndigheter är medlemmar i Arbetsgivarverket, liksom arbetsgivare med anknytning till det statliga området.

Från och med 2005 ingår samtliga chefer för Arbetsgivarverkets medlemmar i arbetsgivar Kollegiet. Kollegiet, som är Arbetsgivarverkets högsta beslutande organ, beslutar bl.a. om inriktningen på förhandlingsarbetet. Vid årsmötet våren 2007 var 63 procent av ledamöterna närvarande. Motsvarande siffra för 2006 var 65 procent.

Enligt den arbetsgivarpolitiska strategin för 2007–2010, som arbetsgivar kollegiet beslutat, ska den statliga arbetsgivarpolitiken stödja en effektiv verksamhet i förändring som lever upp till medborgarnas krav på hög kvalitet och servicegrad samt säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning. Prioriterade frågor är bl.a. följande. Statliga arbeten ska vara attraktiva, integration och mångfald ska prägla verksamheten, chefernas arbetsgivarroll ska vara tydlig samt att samordning och samverkan i arbetsgivarfrågor ökar effektiviteten.

Mot bakgrund av strategin har Arbetsgivarverket sett över sin verksamhet och organisation. Därtill har en bred arbetsgivar samverkan inför avtalsrörelsen 2007 bidragit till omfattande insatser för att förankra ställningstaganden i förhandlingsfrågor bland medlemmarna.

Myndigheternas samlade bedömning av Arbetsgivarverkets verksamhet är positiv. Enligt den årliga servicebarometern var ca 90 procent av de svarande nöjda med Arbetsgivarverket som helhet (svarsfrekvens 93 procent). Störst andel var nöjda med rådgivningen och servicen. Enligt en undersökning av Arbetsgivarverket 2006 bedömdes Ramavtal om löner m.m. för arbetsta-

gare hos staten (RAIS 2004–2007) ha varit ett bra stöd i det lokala lönebildningsarbetet.

Marknadsmässigt, ändamålsenligt och kostnads-effektivt stöd till statliga myndigheter

Statens pensionsverks (SPV) bidrag till en effektiv statsförvaltning består framför allt av en säker och stabil administration av tjänstepensioner och övriga förmåner.

SPV hanterar den statliga försäkringsmodellen vilket innebär att beslut fattas om försäkrings-tekniska riktlinjer och premier samt att man på-för myndigheterna och andra arbetsgivare premieavgifter.

SPV har inlett en försöksverksamhet med ut-ökad pensionsadministration för de myndigheter som efterfrågar detta. Syftet är att underlätta de administrativa processer som myndigheterna ska hantera i samband med tjänstepensioneringar. SPV ska dock inte till någon del överta myndig-heternas arbetsgivaransvar.

En föredömlig och attraktiv arbetsgivare

För att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål måste staten vara en före-dömlig och attraktiv arbetsgivare.

Arbetsgivarverket och Konjunkturinstitutet genomför två gånger om året en konjunktur-barometer för den statliga sektorn i vilken samtliga myndigheter med minst tio anställda ingår. Av konjunkturbarometern våren 2007 (svarsfrekvens 95 procent) framgår att bristen på lämpliga sökanden vid rekrytering fortfarande är låg jämfört med de senaste tio åren, men att den fortsätter att öka. Det stora flertalet av de statliga arbetsgivarna (98 procent) upplever inte bristen som något stort problem för verksam-heten. I övrigt bedöms personalomsättningen bli oförändrad medan den förväntade övertaligheten ökar.

När en statsanställd blir uppsagd p.g.a. arbets-brist eller omlokalisering genomför Trygghets-stiftelsen – en kollektivavtalsstiftelse – individ-anpassade åtgärder för att så långt som möjligt förhindra att den anställde blir arbetslös. Arbetet har en markant arbetslinjeprofil. Verksamheten finansieras genom avgifter från de statliga myn-digheterna.

Från och med 2006 är avsättningen till Trygg-hetsstiftelsen 0,3 procent av lönesumman, vilket motsvarade 219 miljoner kronor samma år. Un-der 2006 entledigades knappt 3 000 personer in-om det statliga avtalsområdet. Endast 18 procent

av dem var hel- eller deltidsarbetslös en månad efter entledigandet. Av de individer som inte var öppet arbetslösa (drygt 81 procent) hade flertalet fått ett nytt jobb, startat eget eller studerade. Arbetslösheten sjunker relativt snabbt över tid.

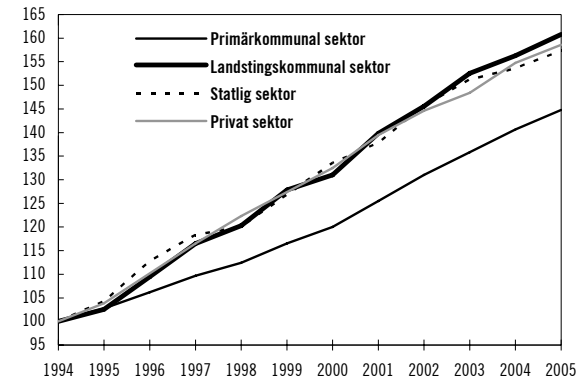
Löneutvecklingen i staten

Regeringens mål är att staten totalt sett inte ska vara löneledande. Som underlag för uppfölj-ningen används utvecklingen när det gäller genomsnittliga löner i olika sektorer.

Som framgår av diagram 6.1 har löneutveck-lingstakten i staten förhållandevis väl följt den på arbetsmarknaden i övrigt.

Diagram 6.1 Utveckling av genomsnittliga löner i olika sektorer på arbetsmarknaden, 1994–2005

Index 1994=100

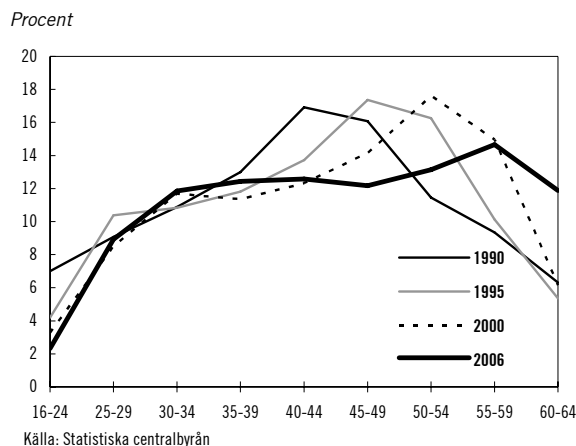
Källa: Statistiska centralbyrån

Anm. Uppgifterna avser nominella löner och är rensade med hänsyn till strukturella förändringar i utbildningsnivå, ålder och kön.

En ändamålsenlig åldersstruktur

En av de utmaningar som statsförvaltningen har att hantera avser generationsväxlingen. För att följa utvecklingen används uppgifter om åldersstrukturen i staten.

Som framgår av diagram 6.2 har andelen an-ställda inom staten som är 50 år och äldre ökat över tid. År 2006 var 40 procent av de anställda 50 år och äldre, jämfört med 27 procent 1990. Samtidigt har andelen anställda under 30 år minskat. I övrigt är åldersstrukturen förhållan-devis jämn.

Diagram 6.2 Andel anställda inom olika åldersgrupper i staten, 1990–2006

Under åren 2007–2015 beräknas ca 60 700 personer i statsförvaltningen uppnå pensionsåldern. Antalet är förhållandevis jämnt, omkring 7 000 per år. Sett över tid har genomsnittsåldern för personer som tar ut ålderspension stigit från 62 år till 64,5 år från 1998 till 2006. Det kan också konstateras att fler statsanställda fortsätter att arbeta efter 65-årsdagen. Antalet statsanställda som är 67 år eller äldre har ökat från drygt 30 personer 2002 till drygt 550 personer 2006.

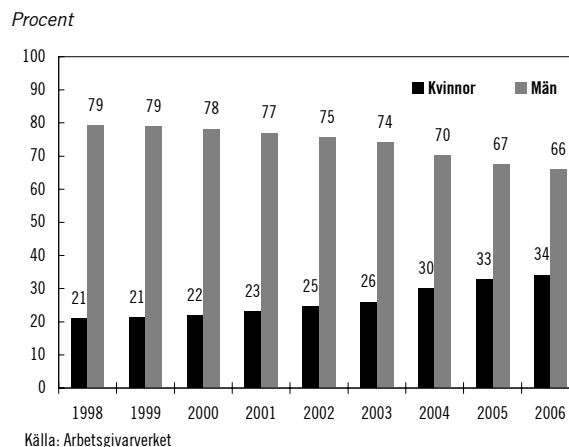
Av Vervas analys av kompetensförsörjningen i staten framgår att generationsväxlingen är en aktuell fråga för de flesta myndigheterna. Medvetenheten om frågans betydelse bedöms vara hög. Samtidigt konstaterar Verva att det finns flera faktorer som påverkar hur väl myndigheterna klarar generationsväxlingen, bl.a. vilken kompetens som kommer att behövas framöver, huruvida den kompetensen finns tillgänglig och myndighetens attraktionskraft.

Från januari 2006 till juli 2007 hade statliga myndigheter möjlighet att få tillfälligt stöd för nyanställningar mot bakgrund av generationsväxlingen (statliga kompetensöverföringsjobb). Kammarkollegiet har i rapporten Kompetensöverföringsprojektet – bidragsomgång ett och två (dnr Fi2007/5356) redovisat utfallet av satsningen. Sammantaget betalades bidrag ut för ca 1 200 anställningar. Genomsnittsålder på de som anställdes var 37 år.

Andelen kvinnor på ledande befattningar

Regeringens mål är att andelen kvinnor ska öka på ledande befattningar. Målet följs upp genom fördelningen mellan kvinnor och män med uppgift att planera och leda myndighetens verksamhet (ledningskompetens).

Som framgår av diagram 6.3 har andelen kvinnor på chefspositioner i staten ökat kontinuerligt och uppgick 2006 till 34 procent.

Diagram 6.3 Fördelning av kvinnor och män med uppgift att planera och leda myndighetens verksamhet på olika nivåer, 1998–2006

Totalt sett har staten en jämn könsfördelning. Hälften av de anställda är kvinnor och hälften är män. I gruppen kärnkompetens är 46 procent kvinnor och 54 procent män. I gruppen stöd-kompetens är könsfördelningen något mer skev med 60 procent kvinnor och 40 procent män. En dubbelt så hög andel av de statsanställda männen är klassade i de två högsta svårighetsgraderna enligt BESTA-systemet (18 procent jämfört med 9 procent).²⁴

I förhandlingsprotokoll till RALS 2004–2007 anges att parterna är överens om att fortsätta utvecklingsarbetet för en jämnare könsfördelning i samtliga befattningskategorier i staten. Det partsgemensamma Utvecklingsrådet för den statliga sektorn har i samverkan med sju myndigheter gjort kvalitativa undersökningar i syfte att identifiera hinder och framgångsfaktorer samt verktyg för att skapa lika möjligheter för kvinnor och män.²⁵ Projektet startade 2006 och metoden ska utvärderas under hösten 2007.

Av Vervas rapport om kompetensförsörjningen framkommer att ca 60 procent av myndigheterna har redovisat mål för arbetet med

²⁴ BESTA-systemet (Befattningsgruppering för statistik i staten) innebär en indelning av arbetsuppgifter i bl.a. 6 grupperingsnivåer som avser uppgifternas svårighetsgrad.

²⁵ Utvecklingsrådet för den statliga sektorn är ett organ som är bildat av parterna på det statliga avtalsområdet och som bedriver partsgemensamt utvecklingsarbete i statsförvaltningen.

jämställdhet och könsfördelning. Inom ramen för Vervas chefsutbildning finns bl.a. särskilda program för kvinnliga chefer samt utbildning för adepter och mentorer. Under 2006 deltog ett 70-tal kvinnor i Vervas olika chefsutbildningar.

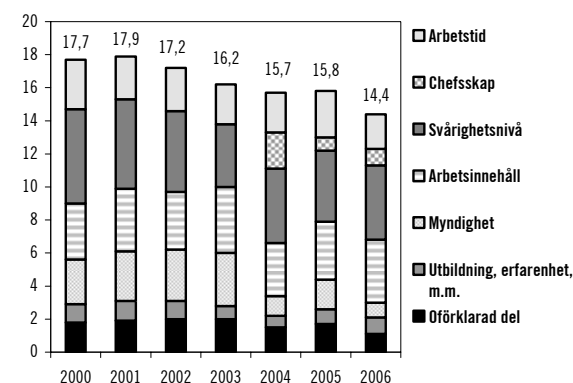
Löneskillnaderna mellan kvinnor och män

Regeringens mål är att löneskillnaderna mellan kvinnor och män i staten ska minska. Som underlag för uppföljningen används partsgemensam statlig förhandlingsstatistik.

År 2006 var de statsanställda kvinnornas genomsnittslön totalt sett 14,4 procent lägre än de statsanställda männen genomsnittslön (se diagram 6.4). Motsvarande siffra var 17,7 procent 2000 och 15,8 procent 2005. Den totala löneskillnaden – utan att hänsyn har tagits till faktorer som arbetstid eller arbetsinnehåll – har således minskat.

Diagram 6.4 Löneskillnader mellan kvinnor och män uppdelat på förklaringsfaktorer, 2000–2006

Procent

Källa: Arbetsgivarverket

Anm. Uppgifter om total löneskillnad med hänsyn till arbetstid 2000–2005 har korrigerats i jämförelse års uppgifter till följd av att Försäkringskassan numera ingår i underlaget.

Som framgår av diagram 6.4 beror löneskillnaden främst på att kvinnor i större utsträckning än män befinner sig på befattningar med en lägre svårighetsnivå och inom yrken med lägre genomsnittslön. Till viss del förklaras också löneskillnaden av att färre kvinnor är chefer samt skillnader i utbildningsbakgrund.

Om hänsyn tas till dessa faktorer som är sakliga enligt jämställdhetslagen, återstår en skillnad på drygt 1 procentenhet som inte kan förklaras. Även denna skillnad har minskat över tid. Det går inte att bedöma om den oförklarade löneskillnaden är osaklig enligt lagens mening, med den tillgängliga statistiken.

Frågor om lönekartläggning med koppling till jämställdhetslagen uppmärksammas bl.a. i Ar-

betsgivarverkets utbildningar i verkets löneanalyserprogram.

Den etniska och kulturella mångfalden

Regeringens mål är att den etniska och kulturella mångfalden bland de anställda i staten ska öka på alla nivåer. Målet följs framför allt upp med statistik avseende andelen med utländsk bakgrund.²⁶

Som framgår av tabell 6.1 fortsätter andelen med utländsk bakgrund i staten att öka och uppgick 2006 till 11,1 procent av de anställda. Motsvarande uppgift för 2003 var 10,4 procent. Andelen har ökat inom både kärn- och stödkompetens, medan den har minskat inom ledningskompetens.

Tabell 6.1 Andel med utländsk bakgrund inom staten samt för befolkningen i arbetsför ålder, 2004–2006

Procent

	2004	2005	2006
Staten totalt ¹	10,4	10,6	11,1
Kvinnor	11,2	11,5	11,9
Män	9,7	9,8	10,3
Fördelat på kompetenskategori			
Ledning	5,6	5,6	5,4
Kärn	11,3	11,3	11,6
Stöd	9,2	9,4	10,1
Befolkningen 20-64 år	17,8	18,2	18,8

Källa: Arbetsgivarverket

¹ Avser personer med månadsavlönad anställning hos obligatoriska och frivilliga medlemmar i Arbetsgivarverket. Timanställda m.fl. ingår ej.

En förklaring till det senaste årets ökning är, enligt Arbetsgivarverket, att antalet nyanställda i staten är högt samtidigt som andelen med utländsk bakgrund inom denna grupp har ökat (16,6 procent av de nyanställda i staten 2006).²⁷

Trots ökningen är fortfarande andelen anställda med utländsk bakgrund totalt sett lägre i staten än för befolkningen i sin helhet. För befolkningen i arbetsför ålder (20–64 år) uppgick andelen till 18,8 procent 2006. Bland samtliga förvärvsarbetande (20–64 år) hade 13,9 procent utländsk bakgrund 2005.

²⁶ Med utländsk bakgrund avses personer som är födda utomlands, personer med två föräldrar som är födda utomlands samt personer med okänt födelseland.

²⁷ Med nyanställda avses dels personer som inte var anställda i staten föregående år, dels personer som bytt anställningsmyndighet sedan föregående år.

En bidragande orsak till den positiva utvecklingen kan, enligt Arbetsgivarverket, vara att myndigheternas arbete med mångfaldsfrågor har börjat ge resultat. Verket bedömer också att efterfrågan på stöd och råd vad gäller bl.a. mångfaldsplaner och aidentifierade ansökningshandlingar har ökat under året. Ett stort antal myndigheter redogör för sina insatser i redovisningen av kompetensförsörjningen.

För närvarande pågår ett flertal satsningar på området inom staten. Sedan 2006 deltar på uppdrag av regeringen ett femtiotal myndigheter i fem län i ett regionalt utvecklingsprojekt om mångfald och antidiskriminering. Sju myndigheter deltar sedan 2006 i en försöksverksamhet om aidentifierade ansökningshandlingar på uppdrag av regeringen. Regeringen har vidare gett uppdrag till nio myndigheter att delta i en studie om rekrytering med mångfaldsperspektiv. På uppdrag av regeringen har Verva efter samråd med Integrationsverket utarbetat en modell för analys och uppföljning av myndigheternas insatser för att öka den etniska och kulturella mångfalden i staten (dnr Fi2006/6342). Arbetsgivarverket har genomfört informations- och utbildningsinsatser på temat, bl.a. inom ramen för verksamheten i Rådet för Integration i arbetslivet.²⁸

Sedan ett par år har man inom ramen för Utvecklingsrådet för den statliga sektorn bedrivit ett utvecklingsarbete om olikhet som tillgång. Sju myndigheter har deltagit i projektet som avslutades våren 2007. Den utvärdering som genomförts visar att flera deltagande anser att projektet bidragit till bättre arbetsklimate och ökade insikter i att olikhet är en tillgång.

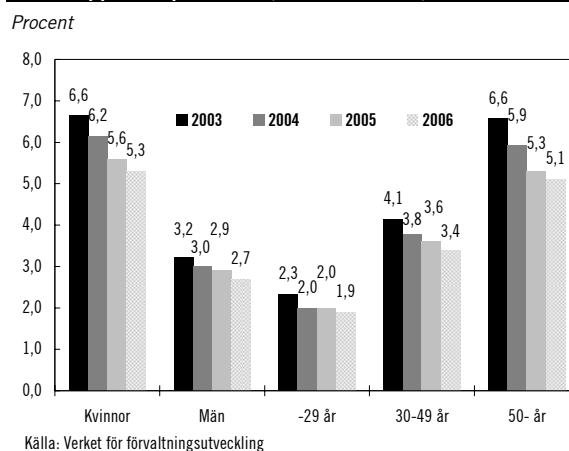
En god arbetsmiljö

Regeringens mål är att arbetsmiljön i staten ska vara god. Målet följs framför allt upp utifrån uppgifter om sjukfrånvaro och sjukpension i staten samt Statistiska centralbyråns arbetsmiljöundersökning.

Den genomsnittliga sjukfrånvaron i staten har minskat de senaste åren, från 4,8 procent 2003 till 4,0 procent 2006 (se diagram 6.5). Det framgår av Vervas rapport Sjukfrånvaron i staten –

myndigheter och sektorer 2006 som tagits fram på uppdrag av regeringen (dnr Fi2007/4224).

Diagram 6.5 Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid i staten uppdelad på kvinnor, män och ålder, 2003–2006

Som framgår av diagram 6.5 har sjukfrånvaron framför allt minskat för kvinnor och anställda som är 50 år och äldre. Fortfarande har dock de statsanställda kvinnorna nästan dubbelt så hög sjukfrånvaro som de statsanställda männen. Sjukfrånvaron är också högre för anställda som är 50 år och äldre (5,1 procent) än för anställda som är yngre än 30 år (1,9 procent) eller mellan 30 och 49 år (3,4 procent).

Antalet statsanställda med nybeviljad sjukpension har minskat med 15 procent från 2003 (se tabell 6.2).

Tabell 6.2 Personer med nybeviljad tillfällig respektive definitiv sjukpension, 1998–2006

Antal	1998	2003	2004	2005	2006
Tillfällig sjukpension < 100 procent	267	759	973	977	684
Tillfällig sjukpension 100 procent	342	334	394	361	220
Definitiv sjukpension	786	636	653	622	540

Källa: Statens pensionsverk

Jämfört med andra sektorer på arbetsmarknaden har staten den lägsta sjukfrånvaron. Av Arbetsgivarverkets rapport Arbetsmiljön i staten 2005 framgår att de statligt anställda har mindre kroppsliga besvär än sysselsatta i allmänhet, men samtidigt svårare att koppla av från jobbet.²⁹ An-

²⁸ Rådet för Integration i arbetslivet har bildats av arbetsmarknadens organisationer för att stödja, följa upp och vidareutveckla arbetet för integration i arbetslivet.

²⁹ Arbetsgivarverkets rapport bygger på Statistiska centralbyråns arbetsmiljöundersökning som genomförs vartannat år på uppdrag av Arbetsmiljöverket.

delen anställda som uppger att det pågår ett systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen är högre i staten än på arbetsmarknaden totalt sett (65 jämfört med 52 procent). Samtidigt uppger fler kvinnor i staten att de har blivit utsatta för sexuella trakasserier jämfört med arbetsmarknaden i sin helhet (4,5 jämfört med 2,5 procent). Det bör dock observeras att skillnaden inte är statistiskt säkerställd.

Enligt Arbetsgivarverkets bedömning har myndigheternas engagemang i frågor som rör sjukfrånvaro, rehabilitering och hälsa fortsatt att öka under 2006. Verva konstaterar i sin rapport att det på många myndigheter genomförs aktiviteter för att öka hälsan. Ett femtiotal myndigheter har fått ekonomiskt stöd från det partsgemensamma projektet Satsa friskt inom ramen för Utvecklingsrådet för den statliga sektorn (totalt ca 150 miljoner kronor). Bland annat har de större myndigheterna med regional organisation tagit fram gemensamt definierade hälsorelaterade nyckeltal med ambition att göra personalekonomiska analyser avseende arbetsmiljö och hälsa.

Ledarskapet i staten

Behovet av att reformera utnämningsspolitiken med utgångspunkt i regeringsformens krav på förtjänst och skicklighet var en tydlig målsättning som alliansen gick till val på 2006. Målsättningen var att utnämningsspolitiken skulle präglas av förutsägbarhet, spårbarhet och öppenhet.

Från och med regeringens tillträde i oktober 2006 tas regelmässigt kravprofiler fram som ligger till grund för varje rekrytering av myndighetschefer. Kravprofilen ska sedan biläggas akten för respektive anställningsbeslut av myndighetschefer som tillträtt sin anställning under 2007 eller senare.³⁰ Det innebär att regeringens

utnämningsspolitik kan granskas i efterhand på ett helt annat sätt än tidigare av såväl riksdag som allmänhet.

Under våren 2007 har regeringen prövat att genom annonsering attrahera fler personer att söka anställning som myndighetschefer. De båda rekryteringarna av chefer till Konsumentverket respektive Högskoleverket föregicks av annonsering i dagspressen. I bägge fallen hade de personer som fick anställningen ifråga också sökt arbetet i öppen konkurrens. Därefter har regeringen gått vidare och annonserat efter chef till Sida, Statens pensionsverk, Institutet för språk och folkminnen, Statens försvarshistoriska museer respektive Naturhistoriska riksmuseet.

För närvarande genomför Regeringskansliet en upphandling av rekryteringskonsulter. Vid sidan av den befintliga kompetensen i Regeringskansliet kommer konsulterna att kunna bistå regeringen med att hitta och utvärdera kandidater i aktuella anställningsärenden.

Vidare erbjuds alla myndighetschefer sedan ett tiotal år att delta i regeringens ledarskapsprogram. Chefsförsörjningsarbetet följs löpande upp för att säkerställa en fortsatt hög kvalitet i det statliga ledarskapet. Inom ramen för chefsutvecklingsprogrammet har myndighetscheferna under 2007 bl.a. erbjudits massmediaträning.

Kunskap om och förståelse för grundläggande värden i statsförvaltningen

Regeringens mål är att de statligt anställda ska ha kunskap om och förståelse för grundläggande värden i statsförvaltningen samt rollen som statstjänsteman. Det är ett nytt mål för 2008.

I syfte att öka medvetenheten om värden som är förenade med statstjänstemannarollen tillhandahåller Verva utbildningar i förvaltningskunskap och förvaltningsetik. Under 2006 deltog sammanlagt ett sextiotal chefer och medarbetare i Vervas utbildningar om grundläggande förvaltningskunskap och om värden och regler i staten. En generell basutbildning i förvaltningskunskap ges via webbplatsen forvaltningskunskap.nu. Webbplatsen har ca 50 besökare om dagen.

Verva har också inom ramen för Europeiska socialfondens Equalprogram bedrivit ett bemötandeprojekt med inriktning på Försäkringskassan och Migrationsverket. Syftet var att utveckla dels myndighetens bemötande av allmänheten, dels relationen mellan tjänsteman och chef.

Myndigheternas personalansvarsnämnder och Statens ansvarsnämnd har en viktig funktion när

³⁰ Rekryteringarna avser landshövdingarna i Dalarnas respektive Kronobergs län, generaldirektörerna för Rättsmedicinalverket, Konjunkturinstitutet, Exportkreditnämnden, Migrationsverket, Säkerhetspolisen, Konsumentverket, Statens kulturråd, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad, Arbetsmiljöverket, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen samt Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige; direktören för Statens musiksamlingar, kanslichefen för Presstödsnämnden, bibliotekschefen för Talboks- och punktskriftsbiblioteket, universitetskanslern, rektorn för Blekinge tekniska högskola samt överintendenten vid Forum för Levande historia (totalt 19 myndighetschefer). Såvitt avser rekryteringen av landshövdingen i Stockholms län skedde den innan nyordningen som anges ovan hade implementerats.

det gäller att upprätthålla allmänhetens förtroende för statlig förvaltning och tillgodose arbetstagarnas intresse av en korrekt handläggning av de enskilda ärendena.³¹

Under 2006 har Statens ansvarsnämnd avgjort totalt 14 ärenden om avskedande eller disciplinär åtgärd, varav 6 ärenden har lett till åtgärd (se tabell 6.3). Personalansvarsnämnderna har samma år hanterat sammanlagt 348 ärenden, varav 228 har lett till åtgärd.

Tabell 6.3 Ärenden som lett till åtgärd av Statens ansvarsnämnd respektive myndigheternas personalansvarsnämnder, 2002–2006

Antal	2002	2003	2004	2005	2006
Statens ansvarsnämnd	3	7	5	9	6
Personalansvarsnämnder	160	167	219	208	228

Källa: Ds 2006:19, Statens ansvarsnämnd och Arbetsgivarverket

De vanligaste disciplinpåföljden i myndigheternas personalansvarsnämnder under 2006 var varning (115 ärenden). Sett över tid har det totala antalet ärenden som hanteras av myndigheternas personalansvarsnämnder ökat. Andelen ärenden som har lett till åtgärd i förhållande till det totala antalet ärenden ett visst år, har dock minskat.

Brottsförebyggande rådet och Utvecklingsrådet för den statliga sektorn har tagit fram en handbok och en webbplats med förslag på hur myndigheter kan förebygga påverkan i form av trakasserier, hot, våld och korruption. Enligt en undersökning av Brottsförebyggande rådet 2005 hade drygt var tionde anställd vid myndigheter inom kontroll- och rättskedjan blivit utsatt för otillåten påverkan.³²

6.3.3 Analys och slutsatser

Myndigheternas redovisningar visar att kompetensförsörjningen i staten i huvudsak fungerar väl. På många myndigheter pågår arbete för att på olika sätt säkerställa kompetensen utifrån

verksamhetens behov. Regeringen noterar att utvecklingen är positiv när det gäller de delmål som har ställts upp för staten som arbetsgivare. Andelen kvinnor på ledande befattningar ökar. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män minskar. Andelen anställda med utländsk bakgrund ökar och sjukfrånvaron fortsätter att minska. Utöver det utvecklingsarbete som sker på uppdrag av regeringen, pågår också ett flertal samverkansprojekt.

När det gäller Arbetsgivarverket som arbetsgivarorganisation bedömer regeringen att verkets insatser har bidragit till en vidareutvecklad och mer samordnad statlig arbetsgivarpolitik. Regeringen bedömer också utifrån ett antal indikatorer att SPV hanterar tillämpningen av den statliga tjänstepensioneringen och statens tjänstegruppplivförsäkring på ett effektivt och korrekt sätt. Trygghetsstiftelsens individanpassade arbetsformer samt det sätt på vilket de statliga arbetsgivarna sköter eventuell avveckling av personalen anses vidare ha medfört fortsatt goda resultat. Sammantaget bidrar detta till en ökad effektivitet i den statliga förvaltningen.

Vidare bedömer regeringen att såväl Arbetsgivarverket som SPV bedriver ett strategiskt arbete med sin egen kompetensförsörjning. Arbetsgivarverkets strategi för kompetensförsörjningen är integrerad i verksamhetsplaneringen och arbetet med att utveckla organisationen. Under 2006 gjorde verket bl.a. en kartläggning av befintlig kompetens och kompetensbehov de närmaste åren samt tog fram en femårig rekryterings- och kostnadsplan för att säkerställa kompetensen inom det arbetsgivarpolitiska området. SPV arbetar för att minska beroendet av nyckelpersoner och bredda kompetensen för att trygga den långsiktiga kompetensförsörjningen. Detta sker genom intern fadderverksamhet och ett traineeprogram. Utöver detta medverkar experter inom organisationen i utbildningar för att sprida sina kunskaper.

Sammantaget bedömer regeringen att målet om en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål har uppnåtts.

6.4 Politikens inriktning

Regeringens mål för staten som arbetsgivare är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som sä-

³¹ Myndigheternas personalansvarsnämnder handlägger ärenden som rör disciplinansvar, åtalsanmälan, avstängning och skiljande från anställning p.g.a. personliga förhållanden när det gäller statligt anställda. Statens ansvarsnämnd prövar frågor om disciplinansvar, åtalsanmälan, avstängning, läkarundersökning eller avskedande när det gäller statligt anställda med högre befattningar, t.ex. myndighetschefer, domare, åklagare, polischefer och professorer.

³² Brottsförebyggande rådet 2005:18.

kerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. Genom den arbetsgivarpolitiska delegeringen har myndigheterna en betydande frihet att själva utforma sin organisation och kompetensförsörjning.

En strategisk kompetensförsörjning

Regeringens mål för en effektiv statsförvaltning är att stärka statsförvaltningens förmåga att lösa sina uppgifter rättssäkert och effektivt till nytta för medborgare, näringsliv och beslutsfattare. En förutsättning för att nå framgång i arbetet är en verksamhetsanpassad och strategisk arbetsgivarpolitik på myndighetsnivå. Staten måste vara en attraktiv och föredömlig arbetsgivare. Vidare ställs stora krav på att de statliga arbetsgivarna skapar goda förutsättningar genom väl fungerande arbetsplatser med hälsosamma arbetsmiljöer samt en genomtänkt personal- och lönepolitik. Det statliga ledarskapet ska utmärkas av en god förmåga att genomföra verksamheten med hänsyn till krav på effektivitet och kvalitet. Regeringen kommer även fortsättningsvis att noga följa hur myndigheterna tar sitt arbetsgivarpolitiska ansvar och säkerställer sin kompetensförsörjning. Det system som ligger till grund för uppföljningen av myndigheternas kompetensförsörjning ses löpande över.

För att staten ska kunna uppfylla sitt uppdrag gentemot medborgarna är det av största vikt att som arbetsgivare ta tillvara arbetskraftens samlade kompetens oavsett kön, etniskt ursprung, ålder, funktionshinder och sexuell läggning. Det är framför allt viktigt för att säkerställa kompetensen bland de anställda. Att de statligt anställda avspeglar befolkningen i stort har också betydelse för legitimiteten och allmänhetens förtroende. Det är angeläget att de statliga arbetsgivarna arbetar för att främja mångfald och hindra alla former av diskriminering i sina organisationer.

Ett område där situationen inte är tillfredsställande är den skeva fördelningen mellan kvinnor och män på ledande befattningar inom staten. Att kvinnor och män befinner sig på olika befattningsnivåer inom myndigheterna bidrar bl.a. till löneskillnader mellan könen på total nivå. Utvecklingen går i rätt riktning och insatser har genomförts, men arbetet måste intensifieras. Tidigare genomförda insatser för att öka andelen kvinnliga chefer måste kompletteras med ett mer strukturorienterat arbete för att utveckla förutsättningar och beredskap på organisatorisk nivå

för att rekrytera kvinnor till mer kvalificerade uppgifter och chefsbefattningar. Regeringen avser att ge ett uppdrag till Verva att utforma och genomföra ett längre utvecklingsarbete för att säkerställa kvinnors möjligheter till karriärutveckling i staten.

Som tidigare noterats går också utvecklingen när det gäller den etniska och kulturella mångfalden i rätt riktning. Även här måste arbetet drivas vidare för att säkerställa att de statliga arbetsplatserna är fria från diskriminering. I mars 2008 slutrapporteras det regionala utvecklingsprojektet om mångfald och antidiskriminering. Det kommer därefter att utvärderas av Statskontoret (dnr Fi2006/1496). Statskontoret har även regeringens uppdrag att utvärdera försöket med avidentifierade ansökningshandlingar och studien om rekrytering med mångfaldsperspektiv (dnr Fi2006/227). Regeringen avser att avvakta Statskontorets bedömning av de pågående projekten.

I syfte att bättre ta tillvara statsförvaltningens samlade erfarenheter av arbete med strategisk kompetensförsörjning avser regeringen att ge Verva i uppdrag att bl.a. utarbeta en skrift med goda exempel. Vidare anser regeringen att det behövs en ökad systematik i uppföljningen av insatserna på kompetensförsörjningsområdet. Det är angeläget att myndigheterna följer upp sina insatser för att säkerställa att man har den kompetens som krävs. Regeringen avser att noga följa det utvecklingsarbete som pågår när det gäller nyckeltal på personalområdet.

En kunskap om och förståelse för grundläggande värden i statsförvaltningen

De anställda i statsförvaltningen arbetar ytterst på uppdrag av medborgarna. Det är av största vikt att arbetet sker med utgångspunkt i grundläggande värden som medborgarorientering, rättsäkerhet och effektivitet. I arbetet med att förbättra styrningen samt effektivisera och utveckla den statliga verksamheten ska dessa värden värnas. Myndigheternas bemötande av allmänheten ska i alla lägen kännetecknas av värdighet och respekt. Kunskapen om bestämmelser om yttrandefrihet, meddelarfrihet, offentlighet och sekretess ska vara hög.

Enligt regeringens bedömning finns anledning att stärka de statsanställdas kunskap om och förståelse för grundläggande värden i förvaltningen. Regeringen kommer därför att ta initiativ i syfte att tydliggöra statstjänstemännens roll och an-

svar. Detta är viktigt inte minst med tanke på den generationsväxling som pågår.

Ett värdigt bemötande av personer som befinner sig i svåra situationer bidrar inte bara till ett ökat förtroende utan också till en effektiv verksamhet där man som statsanställd vet sin uppgift och har resurser att hantera frågor och möta krav. Regeringen ser positivt på det arbete om bemötande som har bedrivits vid ett antal myndigheter. Regeringen avser vidare att följa myndigheternas arbete för att förebygga att de anställda inte utsätts för trakasserier, hot, våld eller korrruption. Detta är inte enbart en arbetsmiljöfråga utan inverkar också på myndigheternas funktionssätt.

Förbudet för offentliganställda att ha förtroendeskadliga bisysslor är en viktig aspekt för förtroendet för förvaltningen. Den 1 januari 2002 skärptes och förtydligades kontrollsystemet beträffande bisysslor genom en ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning. Regeringen avser, som tidigare utlovats, att följa upp tillämpningen av dessa regeländringar.

Vidare avser regeringen att ge ett uppdrag till en utredare att bedöma eventuellt behov av att förändra reglerna för avstängning av offentliganställda arbetstagare som omfattas av lagen (1994:260) om offentlig anställning men inte av lagen (1994:261) om fullmaktsanställning. Bakgrunden är att rättsläget i viss mån anses oklart, vilket är otillfredsställande (jfr prop. 2002/03:47 s. 10 och JO:s ämbetsberättelse 2002/03 s. 185 ff).

Ett professionellt ledarskap med utgångspunkt i förtjänst och skicklighet

---

Regeringens bedömning: Kravprofiler som legat till grund för rekrytering av myndighetschefer bör biläggas akten efter avslutad rekrytering. Inför anställning av en ny myndighetschef ska det vara mer regel än undantag att befattningen annonseras ut. För att pröva möjligheten till en sekretessregel i samband med intresseannonsering efter statliga myndighetschefer, m.fl. bör en översyn av sekretesslagstiftningen göras.

Skälen för regeringens bedömning: Sverige behöver de bästa möjliga cheferna för att leda de ca 220 statliga myndigheter som lyder omedelbart under regeringen. Kraven som regeringen ställer

på dessa chefer är i viss mån generella som oväld, integritet, professionalism och, inte minst, ledarskapsförmåga. Det är egenskaper som regeringen ska kunna kräva av samtliga myndighetschefer. Att vara chef för en myndighet innebär också att vederbörande ska kunna leda och utveckla myndighetens verksamhet och dess anställda i den riktning som regeringen, och ytterst riksdagen, anger. Chefen ska således besitta kvaliteter som innebär att vederbörande, oavsett regeringens politiska sammansättning, klarar av att uppfylla de verksamhetskrav som statsmakterna ställer på respektive myndighet. Såväl allmänheten som regeringen måste kunna känna förtroende för myndighetscheferna. I syfte att tydliggöra vilka krav som ska ställas på ledarskapet i staten avser regeringen att ta fram en ny chefspolicy.

Till de högt ställda generella kraven på varje myndighetschef kommer de verksamhets specifika kraven. Det faktum att verksamhetens innehåll kan variera kraftigt mellan olika myndigheter gör att väl genomarbetade kravprofiler blir ett oundgängligt verktyg för regeringen i dess strävan att finna de mest lämpliga kandidaterna för varje chefsposition.

Regeringen har i avsnitt 6.3.2 redogjort för arbetet med kravprofiler och utannonsering av befattningar som myndighetschef. Regeringens bedömning är att annonsering ska bli mer regel än undantag då rekryteringsbehov föreligger. Genom annonsering kommer öppenheten i rekryteringsprocessen att öka. Fler människor kommer att få möjlighet att visa intresse för en befattning, vilket kommer att bredda rekryteringsunderlaget.

Regeringens bedömning är att annonseringen behöver kompletteras med andra tillvägagångssätt för att hitta bra chefer. Det kan t.ex. uppstå situationer där det trots annonseringen inte finns någon med erforderliga kvalifikationer bland de sökande. Regeringen kan också snabbt behöva byta ut en myndighetschef av olika skäl, t.ex. till följd av att chefen slutar i förtid eller att regeringen har förlorat förtroendet för chefen ifråga. För verksamhetens bästa kan det också i vissa fall bli nödvändigt med ett snabbare tillvägagångssätt än annonsering, exempelvis om regeringen gör bedömningen att myndigheten ifråga skulle påverkas negativt av att vara utan ordinarie chef under en längre tid. Om det bland befintliga myndighetschefer skulle finnas någon som motsvarar kravprofilen och som med kort varsel skulle kunna byta myndighet, kan det vara rim-

ligt att erbjuda den personen den nya anställningen som chef. Detta kan samtidigt vara ett sätt att erbjuda utvecklingsmöjligheter för befintliga myndighetschefer. Skulle regeringen i ett sådant läge kräva att personen ifråga sökte sin nya anställning finns risk att verksamheten vid båda myndigheterna, såväl vid personens nuvarande som tilltänkta placering, skulle störas.

Regeringens ambition är att flertalet myndighetschefer ska tillsättas efter ett helt öppet ansökningsförfarande. Enligt regeringens bedömning kan rådande offentlighetslagstiftning i vissa fall ha en avhållande effekt vad gäller sökvillighet. Den som riskerar att få sin intresseanmälan publicerad i medierna kan avstå från att söka då detta kan inverka negativt på vederbörandes möjligheter att med trovärdighet fortsätta i sin befintliga organisation.

Detta innebär att behovet av eventuella förändringar i sekretesslagstiftningen måste prövas. Regeringen avser att skyndsamt inleda en översyn av sekretesslagstiftningen. En av frågorna som bör prövas är förutsättningarna att införa en regel som gör att ansökningshandlingar kan sekretessbeläggas. En sådan regel skulle kunna bidra till att fler personer skulle vara beredda att anmäla intresse för en befattning som myndighetschef.

En överklagandenämnd för hela staten

Den 1 januari 2007 fördes prövningen av överklagade anställningsärenden i staten över från regeringen till Överklagandenämnden för totalförsvaret (ONT). Förändringen redovisades i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1, utg.omr. 2, avsnitt 6.6.1). Där angavs även att frågor av administrativ karaktär som följde av överförandet, såsom namnändring, nämndens sammansättning och vilket utgiftsområde som nämnden bör tillhöra, skulle utredas snarast.

Enligt regeringens bedömning bör nämnden föras till utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning. Som överklagandenämnd för anställningsärenden från hela staten, med undantag för högskoleområdet, har nämnden en viktig roll i det statliga arbetsgivarpolitiska arbetet.

I samband med byte av utgiftsområde bör nämnden även byta namn till Statens överklagandenämnd för att bättre åskådliggöra nämndens nya roll. Sedan årsskiftet 2006/07 hanterar nämnden fler ärenden från övriga delar av staten än pliktärenden, vilka tidigare utgjorde huvuddelen av ärendena. Det går inte heller att utesluta att fler ärendetyper kan tillkomma.

Bytet av utgiftsområdet och namnet bör ske per den 1 januari 2008. Vidare bör Kammarkollegiet vara ny värdmyndighet för nämnden.

7 Statistik

7.1 Omfattning

Verksamhetsområdet Statistik omfattar Statistiska centralbyråns (SCB) verksamhet som är produktion, spridning och samordning av statistik. Drygt hälften av verksamheten finansieras med avgifter.

7.2 Mål och villkor

Målet är statistik av god kvalitet som är lättillgänglig för användarna. Villkor är att kostnaderna för uppgiftslämnandet ska minska och att statistikproduktionen är effektiv.

7.3 Resultatredovisning

7.3.1 Resultat

För att bedöma måluppfyllelsen används kvantitativa mått på statistikens kvalitet, produktivitet utveckling och uppgiftslämnarnas kostnader samt SCB:s redovisning av verksamheten.

Den löpande statistikproduktionen har genomförts planerligt. Planerade förändringar i statistiken har genomförts. Förbättringar av den ekonomiska statistiken har fortsatt. Ett omfattande anpassnings- och utvecklingsarbete av statistiken till EU:s regelverk har fortsatt under året.

Tabell 7.1 Nyckeltal för SCB:s verksamhet

	2002	2003	2004	2005	2006
Innehåll ¹	+ 15	+ 9	+ 17	+ 16	+ 8
Aktualitet ¹	+ 17	+ 7	+ 5	+ 6	+ 7
Tillförlitlighet ¹	+ 22	+ 11	+ 17	+ 17	+ 12
Tillgänglighet ¹	+ 31	+ 22	+ 23	+ 15	+ 15
Databas-användare	34400	35200	35900	37500	38900
Databasuttag (1000-tal)	248	477	587	653	769
Jämförbarhet ¹	- 1	+ 5	+ 2	+ 1	+ 4
Nöjdhetsindex ²	74	72	71	73	73
Punktlighet / tidshållning	66%	79%	83%	89%	96%
Totala kostnader (mnkr)	830	885	904	903	927
Produktivitetsförändring	3,7%	0,9%	4,0%	3,3%	7,0%
Uppgiftslämnarkostnader (mnkr)	u.s.	u.s.	u.s.	u.s.	338
Allmänhetens inställning (mycket eller ganska positiv)	48%	47%	47%	50%	50%
Antal registerutdrag enl. PUL	5000	900	3700	2500	395

¹ Produktansvarigas vid SCB bedömning av kvalitetsutvecklingen. Andelen produkter (%) med förbättrad kvalitet minus andelen produkter med försämrad kvalitet jämfört med föregående år.

² Nöjd-kund-index-talet kan variera mellan 1 och 100.

Den löpande statistikproduktionen

Kvaliteten i statistikproduktionen har utvecklats positivt för samtliga fem komponenter som SCB mäter. En särskild studie görs av punktligheten i publiceringen av statistiken på basis av faktiskt registrerade publiceringstider. En fortsatt förbättring av punktligheten till 96 procent redovisas under 2006. Framställningstiden för den

officiella statistiken har kortats ned jämfört med föregående år.

Produktiviteten har under 2006 ökat med 7 procent. Under perioden 2002–2006 har produktiviteten ökat med i genomsnitt 3,8 procent per år och för perioden 1998–2006 är motsvarande genomsnittliga ökning 2,9 procent per år.

Verket för näringsutveckling (Nutek) har under 2006 på uppdrag av regeringen uppmätt företagens kostnader för uppgiftslämnande på statistikområdet till 338 miljoner kronor, varav 85 procent helt eller delvis härstammar från krav från EU. Utrikeshandel med varor (Intrastat) är den helt dominerande undersökningen vad gäller uppgiftslämnarkostnader. För att minska och underlätta uppgiftslämnandet hämtas data i största möjliga utsträckning från administrativa register. Urvalen har minskats i vissa fall, utan att SCB bedömer att det lett till sämre statistik, vilket innebär att färre företag behöver lämna uppgifter. Särskilda kontakter har tagits med stora företag för att skapa ömsesidig förståelse för varandras villkor och förutsättningar.

SCB har haft i uppdrag att redovisa hur arbetet med jämställdhetsintegrering kan fördjupas inom ett eller flera statistikområden. Under 2006 har en modell utvecklats för hur SCB kan arbeta med att samla in kundernas synpunkter på hur jämställdhetsaspekten kan integreras i statistiken.

Förbättringar av den ekonomiska statistiken

Den ekonomiska statistiken har förbättrats genom längre tidsserier, volymmått inom offentlig sektor, hushållens icke-vinstdrivande organisationer, IT-investeringar, kapitalstocksberäkningar samt uppskattningar om dold ekonomi. Nationalräkenskaperna har påskyndats jämfört med föregående år. Förbättringar har också gjorts inom områdena tidsserieanalys, säsongrensning och valutaomräkning. Åtgärder har vidtagits för att öka tillförlitligheten i kvartalsräkenskaperna och för att förbättra konsistensen mellan nationalräkenskaperna och finansräkenskaperna.

Det europeiska statistiksystemet

Statistiken påverkas i hög grad av beslut inom EU. Det gäller speciellt den ekonomiska statistiken, men i allt större utsträckning också arbetsmarknads-, välfärds-, miljö- och regionalstatistik.

Under året har tre frågor prioriterats i arbetet med den europeiska statistiken. Det avser olika åtgärder för att begränsa de statistiska bördorna, stärka tilltron till det statistiska systemet samt åtgärder för att klara tidigare åtaganden vad gäller statistik för EMU:s behov. Stora framsteg har gjorts i arbetet med statistiken avseende EMU, men fortfarande har medlemsstaterna inte uppfyllt alla krav i den handlingsplan som skulle varit genomförd under 2005. Sverige uppfyller alla krav utom ett där förbättringsarbete pågår.

7.3.2 Analys och slutsatser

Verksamheten har resulterat i produktion, spridning och utveckling av statistik enligt plan. Förändringar i statistiken beslutade av regeringen och EU har genomförts. Verksamhetsresultatet har uppnåtts med 2,6 procents ökade resurser jämfört med 2005 (vilket motsvarar 23,3 miljoner kronor), varav 1,2 procent hänför sig till anslagsverksamheten och 1,4 procent till uppdragsverksamheten. De totala kostnaderna ökade med 2,6 procent, vilket motsvarar 23,3 miljoner kronor.

Regeringens bedömning är att målen för verksamheten i huvudsak uppnåtts samt att resultatet verksamt bidragit till samhällets informationsinfrastruktur i form av statistik av god kvalitet som underlag för beslutsfattande, samhällsdebatt och forskning.

7.4 Politikens inriktning

Statistikens kvalitet är den övergripande prioriterade uppgiften. Åtgärdsplanen för den ekonomiska statistiken ska fullföljas. Löpande kostnader för EU-anpassningen av statistiken ska finansieras inom given ekonomisk ram. Ansträngningarna ska öka för att minska uppgiftslämnarnas kostnader. Statistikproduktionen ska fortsatt effektiviseras. Tillgängligheten till statistiken ska förbättras.

Regeringen har beslutat förordningen (2007:108) om lägenhetsregister. Det innebär att Lantmäteriverket har påbörjat uppbyggnaden av lägenhetsregistret. Skatteverket kommer att införa folkbokföring på lägenheter. I slutet av 2010 kommer SCB kunna ta fram registerbaserad hushålls- och bostadsstatistik vilket är i överens-

stämmelse med den tidplan som redovisas i det förslag till förordning om folk- och bostadsräkningar som för närvarande bereds inom EU.

Regeringen beslutade 1986 om en definition av begrepp i arbetskraftsundersökningarna. Beslutet innebär att antalet heltidsstuderande som aktivt söker arbete och är beredda att anta

arbete inte definieras som arbetslösa i den officiella arbetsmarknadsstatistiken. Regeringen har den 31 maj 2007 upphävt nämnda beslut vilket innebär att den officiella arbetsmarknadsstatistiken nu är jämförbar med statistiken i övriga EU-länder.

8 Prognos- och uppföljningsverksamhet

8.1 Omfattning

Verksamhetsområdet Prognos- och uppföljningsverksamhet omfattar uppföljning och analys av utfall samt utarbetande av kort- och medelfristiga prognoser och analyser avseende den samhällsekonomiska utvecklingen och de offentliga finanserna. Budgetprognoser och prognoser för svensk och internationell makroekonomi är viktiga verksamheter inom området. Inom området ingår också miljöekonomiskt utvecklingsarbete samt arbete med att ta tillvara resultat från den nationalekonomiska forskningen som är relevanta för Regeringskansliets och Konjunkturinstitutets verksamheter. Verksamheten är i huvudsak anslagsfinansierad och bedrivs inom Ekonomistyrningsverket (ESV), Konjunkturinstitutet och sedan den 1 augusti 2007 Finanspolitiska rådet. Ekonomiska rådets verksamhet ingår i resultatredovisningen, men myndigheten ska upphöra den 1 november 2007.

Genom regeringsbeslut inrättades 1997 inom Regeringskansliet en beredskapsdelegation för ekonomisk politik. Delegationen fick till uppgift att genomföra förberedelsearbete på det ekonomisk-politiska området inför kriser och krig, så att olika instansers åtgärder är konsistenta och rimligt balanserade. Vidare ingick det i uppgifterna att ta initiativ till översyn av lagstiftningen på området.

Vid Finansdepartementet finns sedan slutet av 2005 en krishanteringsorganisation inrättad. De uppgifter som Beredskapsdelegationen har haft ansvar för ligger nu inom ramen för krishanteringsorganisationens uppdrag. Regeringen har vidare tidigare i år tillkallat en utredare (dir. 2007:95) för att se över ransoneringslagen (1978:268) och prisregleringslagen (1989:978)

samt viss angränsande lagstiftning. Regeringen beslutade därför i juni 2007 att Beredskapsdelegationen skulle upphöra.

8.2 Mål

Målet är tillförlitliga och väldokumenterade prognoser, analyser och uppföljning av den samhällsekonomiska och statsfinansiella utvecklingen.

För att bedöma uppfyllelsen av prognos- och analysverksamhetens mål används dels kvantitativa mått på prognosprecisionen för de viktigaste prognosvariablerna, dels de omdömen om prognoserna och analyserna som lämnas av användarna.

För ESV:s prognoser gäller att de ska vara tillförlitliga och ha hög precision. De bakomliggande analyserna ska vara tolkningsbara och dokumenteras tydligt.

Konjunkturinstitutets mål är att prognoser och medelfristiga kalkyler för den ekonomiska utvecklingen inom och utom landet ska vara tillförlitliga som beslutsunderlag. De makroekonomiska prognosernas precision redovisas och kommenteras regelbundet, bl.a. i Konjunkturinstitutets årsredovisning.

Ekonomiska rådet ska fram till dess att myndigheten upphör bistå Finansdepartementet och Konjunkturinstitutet med råd i vetenskapliga frågor. Genom sin verksamhet ska Ekonomiska rådet fungera som en länk mellan Finansdepartementet respektive Konjunkturinstitutet och den nationalekonomiska forskningen.

Finanspolitiska rådet som bildades den 1 augusti 2007 (prop. 2006/07:100, tilläggsbudget avsnitt 7, bet. 2006/07:FiU21, rskr. 2006/07:222) ska bidra till målet genom att följa upp och bedöma måluppfyllelsen i finanspolitiken och i den ekonomiska politik som regering och riksdag beslutar om. Finanspolitiska rådet ska även verka för en ökad offentlig diskussion i samhället om den ekonomiska politiken.

8.3 Resultatredovisning

8.3.1 Resultat

ESV:s uppdrag inom verksamhetsområdet är att tillgodose statsmakernas behov av information om den statliga ekonomin. ESV lämnar kvartalsvis kort- och medelfristiga prognoser till regeringen över statsbudgeten, månadsvisa uppföljningar av statsbudgetens utfall och en årlig uppföljning av prognosprecisionen samt underlag för årsredovisning för staten. ESV producerar även finansstatistik över den statliga verksamheten som underlag till nationalräkenskaperna.

ESV har under året prioriterat arbetet med att förbättra dokumentationen avseende de metoder och modeller som används i prognosarbetet. Förutom allmänna beskrivningar av prognosarbetet innehåller dokumentationen mer utförliga beskrivningar av vissa områden, exempelvis arbetsmarknad och räntor på statsskulden samt olika typer av skatter såsom fysiska personers inkomstskatt, juridiska personers inkomstskatt, moms och punktskatter.

Ett omfattande arbete har genomförts rörande den nya strukturen för redovisning av skatteinkomster på statsbudgeten.

ESV gör årligen en uppföljning av träffsäkerheten i föregående års budgetprognoser. Avsikten är att analysera större avvikelser från utfallet och redovisa eventuella systematiska fel. Prognosuppföljningen för 2006 visar att budgetprognoserna har god träffsäkerhet. Under perioden 1999–2006 avvek prognoserna för takbegränsade utgifter i genomsnitt med 3,6 miljarder kronor från det faktiska utfallet. Det motsvarar 0,4 procent av utgifterna under utgiftstaket. Inkomstprognoserna avvek under samma period med drygt 12 miljarder kronor eller 1,6 procent av inkomsternas omslutning. Träffsäkerheten för budgetprognoserna avseende 2006 var något

sämre än genomsnittet under perioden. De fem prognostillfällena resulterade i ett medelfel om 0,7 procent för takbegränsade utgifter och -1,9 procent för statsbudgetens inkomster. Samtidigt var detta en marginell förbättring av utgiftsprognoserna jämfört med 2005 och en avsevärd förbättring av inkomstprognoserna.

Enligt ESV:s bedömningsskala uppfylldes målet om hög precision i huvudsak för inkomstprognoserna men endast delvis för utgiftsprognoserna.

De takbegränsade utgifterna överskattades på totalnivå i samtliga prognoser under 2006, i genomsnitt motsvarar det 1,9 miljarder kronor. Till följd av faktorer som klassas under kategorin Övrigt överskattades utgifterna på ett flertal utgiftsområden, bl.a. arbetsmarknad, invandrare och flyktingar, studiestöd samt kommunikationer. Utgifterna för utgiftsområdet arbetsmarknad överskattades till följd av att den genomsnittliga kostnaden per öppet arbetslös blev lägre än beräknat. De personer som fått uppehållstillstånd kunde kommunplaceras fortare än vad som förutsågs, vilket innebar att utgifterna för invandrare och flyktingar överskattades. Antal studerande och nyttjandegraden när det gäller studiemedel blev lägre än beräknat, vilket ledde till lägre utgifter för studiestöd än väntat.

Konjunkturinstitutet bedriver regelbunden prognosverksamhet samt utvecklar metoder och modeller för prognoser och makroekonomiska analyser. Institutet publicerar också barometerundersökningar av företag och hushåll samt arbetar med frågor som rör den ekonomiska statistikens kvalitet och utveckling.

Den genomsnittliga precisionen i de prognoser som Konjunkturinstitutet gjorde under 2005 och 2006 för den makroekonomiska utvecklingen under 2006 redovisas för tre nyckelvariabler i den sista kolumnen i tabell 8.1. Mätt på detta sätt var träffsäkerheten i Konjunkturinstitutets prognoser för BNP-tillväxten 2006 sämre än den varit de senaste åren och densamma som genomsnittet för ett antal prognosinstitut. (En jämförelse med andra prognosmakare finns i Finansdepartementets senaste prognosutvärdering i 2007 års ekonomiska vårproposition [prop. 2006/2007:100 bil. 1 avsnitt 7.2]). När det gäller arbetslösheten och inflationen var prognosfelet mindre för 2006 än för 2005 såväl för Konjunkturinstitutet som för genomsnittet av prognostiker.

Tabell 8.1 Precision i prognoser för BNP, inflation och arbetslöshet gjorda våren och hösten före aktuellt år samt våren och hösten under aktuellt år

Medelvärde av absoluta prognosfel för Konjunkturinstitutet samt ett medelvärde för prognosinstitut¹. Procentenheter

	2002	2003	2004	2005	2006
BNP, volymutveckling, procent					
- Konjunkturinstitutet	0,7	0,7	0,7	0,3	1,0
- Medelvärde	0,5	0,6	0,9	0,4	1,0
Arbetslöshet, nivå, procent					
- Konjunkturinstitutet	0,2	0,5	0,6	0,6	0,3
- Medelvärde	0,2	0,6	0,6	0,6	0,4
Inflation, KPI, årsmedelvärde, procent					
- Konjunkturinstitutet	0,4	0,1	0,4	0,6	0,2
- Medelvärde	0,3	0,4	0,7	0,6	0,2

¹Institut: Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, Svenskt Näringsliv, Nordea, SEB, Handelsbanken, Swedbank, OECD, Riksbanken.

Utöver den regelbundna kvantitativa prognosverksamheten genomför Konjunkturinstitutet fördjupade analyser inom olika specialområden av betydelse för förståelsen av den makroekonomiska utvecklingen. Analyserna ingår i det kontinuerliga utvecklingsarbetet och redovisas bl. a. i form av fördjupningsrutor i publikationen Konjunkturläget. Institutet genomför även mer omfattande specialstudier. Såväl den regelbundna kvantitativa prognosverksamheten som den fördjupade makroekonomiska analysen förutsätter ett kontinuerligt metodutvecklingsarbete. Utvecklingsinsatserna inom det makroekonomiska området inriktades även under 2006 bl.a. på att vidareutveckla den makroekonomiska modellen Kimod.

Inom det miljöekonomiska området genomför Konjunkturinstitutet analyser och utvecklar metoder. Konjunkturinstitutet lämnar också bistånd i form av bl.a. utfalls- och prognosdata till Regeringskansliet.

Konjunkturinstitutet har utarbetat flera forskningsrapporter som bl.a. analyserar miljöpolitiska åtgärder, t.ex. en utvärdering av kostnadseffektiviteten i klimatinvesteringsprogrammen och en analys som visar på behovet av ytterligare styrmedel för att begränsa utsläppen av kväve vid ett avräkningsmål. Institutets allmän jämviktsmodell EMEC har också levererat underlag till Kontrollstation 2008.

Under 2006 anordnade Ekonomiska rådet två vetenskapliga konferenser dels om biståndspolitikens behov förändras, dels om ojämlikhet grundat på skillnad i kön och etnicitet. Ekonomiska rådet har under 2006 haft regelbundna

lunchmöten och seminarier på Finansdepartementet där aktuella ekonomisk-politiska ämnen behandlats.

8.3.2 Analys och slutsatser

Regeringen bedömer att målet för ESV:s verksamhet i stort är uppfyllt. De statliga insatserna har resulterat i prognoser och utfallsinformation av god kvalitet till regeringen som underlag för beslutsfattande liksom information till allmänheten om den statliga ekonomin.

När olika konjunkturbedömares prognosprecision ska jämföras är det olämpligt att utgå från resultaten för ett enskilt år eftersom tillfälligheter då får stort genomslag. I tabell 8.2 redovisas därför femåriga glidande medelvärden för de olika institutens prognosfel. Tabellen visar att Konjunkturinstitutets precision ligger ungefär i nivå med genomsnittet för prognosinstitut.

De olika svenska prognosinstitutens bedömningar är inte oberoende av varandra. Konjunkturinstitutets rapporter och databaser används i stor utsträckning av andra prognostiker som underlag och utgångspunkt för prognoserna.

Tabell 8.2 Precision i prognoser för BNP, inflation och arbetslöshet gjorda våren och hösten före aktuellt år samt våren och hösten under aktuellt år

Femåriga glidande medelvärden av absoluta prognosfel för Konjunkturinstitutet samt ett medelvärde för prognosinstitut¹. Procentenheter

	2002	2003	2004	2005	2006
BNP, volymutveckling, procent					
- Konjunkturinstitutet	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7
- Medelvärde	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7
Arbetslöshet, nivå, procent					
- Konjunkturinstitutet	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4
- Medelvärde	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Inflation, KPI, årsmedelvärde, procent					
- Konjunkturinstitutet	0,5	0,4	0,4	0,5	0,3
- Medelvärde	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5

¹Institut: Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, Svenskt Näringsliv, Nordea, SEB, Handelsbanken, Swedbank, OECD. OECD ingår dock inte i jämförelsen för inflationen.

Vid sidan av det kontinuerliga arbetet med att förbättra den kvantitativa prognosprecisionen har Konjunkturinstitutet under de senaste åren utvecklat sina rapporter i riktning mot mer fördjupad analys. Regeringens bedömning är att detta har gjort rapporterna mer användbara som

underlag för diskussioner och beslut i ekonomisk-politiska frågor.

Målen för de makroekonomiska prognosernas precision bedöms vara uppfyllda. Även när det gäller de kvalitativa målen för den makroekonomiska prognosverksamheten bedöms målen vara uppfyllda. Regeringen gör bedömningen att verksamheten har bidragit till att utveckla den ekonomiska statistikens kvalitet.

Ekonomiska rådet har bidragit till målet genom att ta initiativ till och presentera forskning och utredningsarbete av särskilt intresse för den ekonomiska politikens utformning. I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1, utg. omr. 2 avsnitt 8) aviserades att Ekonomiska rådets verksamhet skulle ses över. Regeringen har kommit till slutsatsen att rådet ska upphöra som myndighet den 1 november 2007.

8.4 Politikens inriktning

Tillförlitlighet och hög precision ska även i fortsättningen gälla för ESV:s budgetprognoser. Utvecklingsarbetet ska fortsätta. Dokumentationen av prognoserna ska tydliggöra underliggande analyser och bedömningar under respektive prognosområde.

Inom den makroekonomiska prognos- och analysverksamheten ska Konjunkturinstitutet prioritera fortsatt förbättrad prognosprecision genom utveckling och fördjupning av den ekonomiska analysen samt genom fortsatt metod- och modellutveckling. KI tillförs medel

för att kunna fortsatt höja kvaliteten i sitt makroekonomiska prognos- och analysarbete.

Inom den miljöekonomiska verksamheten ska särskild vikt ges åt samhällsekonomisk analys som förbättrar beslutsunderlaget för svensk miljöpolitik.

En översyn och utvärdering ska göras av arbetet med anknytning till utvecklingen av monetära miljöräkenskaper och miljöekonomisk analys. Utvärderingen ska omfatta erfarenheterna av de tre uppdrag med efterföljande arbete som regeringen 1993 lade på Statistiska centralbyrån, Statens naturvårdsverk samt Konjunkturinstitutet (prop. 1993/94:100, bilaga 1.4). Sedan uppdraget gavs har ingen samlad utvärdering gjorts.

Den 1 augusti 2007 bildades Finanspolitiska rådet. Rådet ska, med utgångspunkt i den ekonomiska vårpropositionen och budgetpropositionen, följa upp och granska om de grundläggande målen för finanspolitiken uppnåtts. Med detta avses överskottsmålet och utgiftstaket samt hur finanspolitikens inriktning förhåller sig till dessa mål och till konjunkturutvecklingen. Rådet ska även granska och utvärdera om politiken bidragit till en långsiktigt uthållig tillväxt samt leder till en långsiktigt hållbar sysselsättning. Vidare ska rådet utvärdera kvaliteten i det underlag som ligger till grund för regeringens bedömningar av övergripande ekonomisk karaktär t.ex. prognoser. Dessutom ska rådet verka för en ökad offentlig diskussion i samhället om den ekonomiska politiken. Senast den 1 maj 2008 kommer rådet att lämna sin första rapport.

9 Fastighetsförvaltning

9.1 Omfattning

Verksamhetsområdet fastighetsförvaltning omfattar förvaltning av de fastigheter som av försvarspolitiska, kulturhistoriska eller andra skäl inte ansetts lämpliga att förvalta i bolagsform, bl.a. regeringsbyggnader, länsresidens, ambassader, de kungliga slotten, museer, teatrar, monument, försvarsfastigheter, markområden samt vissa fastigheter som donerats till staten.

Kulturarvs- och vissa andra fastigheter förvaltas av Statens fastighetsverk (SFV). Fortifikationsverket (FortV) förvaltar fastigheter för försvarsändamål. Verksamheten finansieras i huvudsak genom avgifter, dvs. hyresintäkter.

9.2 Mål

Målet för verksamhetsområdet är en kostnads-effektiv statlig kapital- och fastighetsförvaltning. Det ska ske med rimligt risktagande samt med likvärdig avkastning och service i jämförelse med andra alternativ. I korthet avser det för de fastighetsförvaltande myndigheterna bl.a. följande övergripande målsättningar:

- Fastigheterna ska förvaltas så att godushållning och hög ekonomisk effektivitet uppnås.
- Fastigheternas värden ska bevaras på en för ägaren och brukaren långsiktig lämplig nivå.
- Hyresgästerna ska ges ändamålsenliga och konkurrenskraftiga lokaler, mark och anläggningar.

- Myndigheterna ska uppfattas som goda och serviceinriktade hyresvärdar.
- Hänsyn till miljö- och kulturmiljövärden ska i tillämpliga delar motsvara vad som gäller för andra stora fastighetsförvaltare.

De båda myndigheterna ska i sin verksamhet uppnå ett resultat efter finansiella poster som motsvarar en viss avkastning på genomsnittligt myndighetskapital. Avkastningskravet för 2007 ligger på 5,4 procent för Statens fastighetsverk och 5,2 procent för Fortifikationsverket. De båda fastighetsförvaltande myndigheternas soliditet ska på sikt sjunka.

Målet när det gäller Statens fastighetsverks bidragsfastigheter är att intäkterna på sikt ska öka. Bidragsfastigheterna är fastigheter som saknar förutsättningar att ge ett långsiktigt ekonomiskt överskott.

9.3 Resultatredovisning

9.3.1 Resultat

Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket är de två största förvaltarna av statens fastigheter. De förvaltar olika kulturhistoriskt värdefulla byggnader och ett stort antal försvarsanläggningar med tillhörande byggnader. Omfattning och förändring i förhållande till tidigare år beträffande fastigheternas värde framgår av tabellen 9.1.

Tabell 9.1 Statens byggnader, mark och annan fast egendom

Bokfört värde i miljoner kronor

	2003	2004	2005	2006
Staten totalt	37 160	38 939	39 591	39 935
- varav SFV	10 713	12 161	13 039	12 899
- varav FortV	9 670	9 723	8 498	8 672
SFV och FortV:s andel	54,9 %	56,2 %	54,4 %	54,0 %

Uppgifterna i tabellen bör tolkas med viss försiktighet då bl.a. vissa tillgångar med kulturhistoriskt värde undantas från krav på att tas upp i balansräkningen. Andra myndigheter som förvaltar fast egendom är bl.a. Kammarkollegiet, Statens jordbruksverk, Sveriges lantbruksuniversitet, Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och vissa affärsverk.

Statens fastighetsverks bokförda värde för byggnader, mark och annan fast egendom uppgick på balansdagen den 31 december 2006 till 12,9 miljarder kronor, vilket är en ökning med drygt 15 procent sedan 1998 och en ökning med 7 procent jämfört med 2004. Orsaken till ökningen sedan 2004 är främst övertagande av fastigheter från Försäkringskassan.

Fortifikationsverkets bokförda värde på byggnader, mark och annan fast egendom uppgick på balansdagen den 31 december 2006 till 8,7 miljarder kronor, vilket är en minskning med cirka 21 procent sedan 1998 och en minskning med cirka 11 procent jämfört med 2004. Minskningen beror främst på avyttringar och nedskrivningar som konsekvenser av försvarsbesluten 1996, 2000 och 2004. Myndighetens bokförda värde har dock ökat något i förhållande till föregående år beroende på en ökad investeringstakt som följer av försvarsbeslut 2004.

Tabell 9.2 Fastighetsförvaltningens omfattning Lokalarea (1000m²)

	2004	2005	2006
Statens fastighetsverks bestånd	1680	1 728	1 742
varav inrikes hyresfastigheter	1 161	1 215	1 223
varav utrikes hyresfastigheter	154	154	152
varav bidragsfastigheter	365	359	367
Försvarsfastigheter ¹	3 820	3 250	3 100

¹ Försvarsanläggningar redovisas normalt som bruttoarea, omräkningsfaktor till lokalarea är 0,83 (omräkningsfaktor var tidigare 0,8).

Statens fastighetsverks lokalarea har sedan 2003 ökat från ca 1 654 000 kvadratmeter till drygt 1 742 000 kvadratmeter. Orsaken är främst övertagandet av försäkringsfastigheter.

Uppgifterna om lokalarea för Fortifikationsverket omfattar enbart uthyrningsbar yta i det öppna beståndet.

För 2006 uppgick Statens fastighetsverks resultat till ca 227,5 miljoner kronor. Avkastningskravet till staten omfattade 216 miljoner kronor under 2006, vilket motsvarar 6,0 procent av genomsnittligt myndighetskapital. Utfallet för 2006 inklusive de fastigheter som tidigare förvaltades av försäkringskassorna innebar en avkastning på 8,3 procent, vilket motsvarar 299 miljoner kronor.

Tabell 9.3 Uppgifter om det ekonomiska läget för Statens fastighetsverk

Miljoner kronor

	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Utfall 2006	Prognos 2007	Budget 2008
Totala intäkter	1 974	2 014	2 079	2 328	2 297	2 262
Totala kostnader	1 906	1 896	1 901	2 101	2 093	2 111
Resultat	68	118	178	227	204	151

För åren 2004 till 2006 har Statens fastighetsverks resultat belastats med i snitt 180 miljoner kronor per år för bidragsfastigheternas kostnader. För 2006 fick Statens fastighetsverks resultat belastas med ytterligare ett engångsbelopp om 6 miljoner kronor för säkerhetsåtgärder på vissa bidragsfastigheter. För år 2007 får Statens fastighetsverk i stället ett anslag för underhåll på bidragsfastigheterna.

Fortifikationsverkets resultat av verksamheten under 2006 uppgick till ca 227 miljoner kronor. Statens avkastningskrav uppgick till 178 miljoner kronor, vilket motsvarar 6,1 procent av genomsnittligt myndighetskapital.

Tabell 9.4 Uppgifter om det ekonomiska läget för Fortifikationsverket

Miljoner kronor

	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Utfall 2006	Prognos 2007	Budget 2008
Totala intäkter	3 060	3 115	2 851	2 615	2 969	3 067
Totala kostnader	2 620	2 726	2 462	2 388	2 856	2 917
Resultat	440	389	389	227	113	150

Det beräknade resultatet för 2007 är 114 miljoner kronor lägre än för 2006. Orsaken är huvudsakligen konsekvenser av tidigare för-

svarsbeslut som inneburit att ett antal fastigheter såldes under 2005 och 2006 vilket gav ett högt resultat för de åren. Vidare har hyresintäkterna minskat efter att bl.a. Försvarsmakten lämnat ett antal fastigheter.

9.3.2 Analys och slutsatser

Statens fastighetsverk har genomfört sina instruktionsenliga uppgifter, uppfyllt de mål som regeringen ställt och genomfört sitt uppdrag på ett fullgott sätt. Mätningar avseende kundernas uppfattning om myndigheten har genomförts och dessa visar på goda resultat vad avser kundnöjdhet. Myndigheten har uppfyllt sitt avkastningskrav. Behovet av underhållsåtgärder på bidragsfastigheter är fortsatt omfattande.

Regeringen bedömer att Fortifikationsverket uppfyllt de mål regeringen ställt. Erfarenhetsmässigt har det visat sig vara svårt att vid försäljning av vissa fastigheter få ersättning för de kostnader som tidigare lagts ner eftersom marknadsvärdet är betydligt lägre än investeringskostnaderna för denna typ av särskilt anpassade byggnader. Regeringen bedömer att Fortifikationsverkets försäljningar genomförts affärsmässigt och att statens intressen tillvaragits på ett bra sätt. Regeringen anser att en viktig förutsättning för att försvarsbesluten ska implementeras på ett effektivt sätt är att Fortifikationsverket avyttrar uppsagda fastigheter på ett sätt som minimerar eventuella förluster.

Fortifikationsverket genomförde under 2006 ett omfattande besparingsprogram som förbättrade resultatet. Fortifikationsverket har, trots den stora osäkerhet som präglade myndigheten efter försvarsbeslutet 2004, presterat ett gott resultat. Myndighetens mätningar gällande kundnöjdhet visar på goda relationer med nöjda hyresgäster. Myndigheten har under året genomfört sina uppdrag på ett tillfredställande sätt.

9.4 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har i en revisionsrapport (RiR Dnr 32-2006-0468) om Fortifikationsverkets årsredovisning 2006 påtalat att myndigheten i ett tidigare skede borde ha hemställt om utökad låneram för investeringar i fastigheter. Under

2006 överskreds låneramen och myndigheten finansierade detta tillfälligt över räntekontot. Regeringen har följt upp myndighetens rutiner och anser att vidtagna åtgärdsprogram minimerar risken för liknande händelser i framtiden. Myndigheten har under processen löpande informerat regeringen om det uppkomna läget och regeringen avser även att i fortsättningen följa denna fråga.

Riksrevisionen har i en revisionsrapport (RiR Dnr 32-2006-0468) ifrågasatt om viss försäljning av fast egendom har skett affärsmässigt enligt kraven i förordningen (1996:1190) om överlåtelse av statens fasta egendom, m.m. Regeringen har erhållit myndighetens kommentarer och anser att myndigheten har handlat affärsmässigt och även vägt in alternativa kostnader för staten. Regeringen avser dock att följa upp Fortifikationsverkets dokumentationsrutiner.

9.5 Politikens inriktning

De av riksdagen 1991 beslutade lokalförsörjnings- och fastighetsreformerna som låg till grund för omorganisationen av statens fastighetsförvaltning 1993 ligger fast.

Fortifikationsverket ska inom ramen för målen anpassa sin verksamhet till förändrade förutsättningar till följd av bl.a. försvarspolitiska beslut.

På grund av den omställning av försvaret som pågår kommer ett stort antal fastigheter och mark att behöva avyttras under de kommande åren.

Hyressättningsprinciper

Regeringen har tidigare redovisat för riksdagen att någon grund för ett genomförande av Ändamålsfastighetskommitténs förslag till förändringar avseende vissa principer för hyressättning (Hyressättning av vissa ändamålsbyggnader, SOU 2004:28) inte finns men att regeringen fortsätter arbetet med att se över hyressättningen för statliga myndigheter och institutioner. Det är nu regeringens bedömning att de principer som i dag ligger till grund för hyressättningen i allt väsentligt bidrar till ökad effektivitet i fastighetsförvaltningen och myndigheternas lokalförsörjning. Regeringen har för

närvarande inte för avsikt att förändra de grundläggande principerna för hyressättningen för statliga myndigheter. I de fall justeringar krävs finns det utrymme för detta inom befintligt system. Som exempel kan nämnas de fem kulturinstitutioner som, i enlighet med regeringens beslut, sedan några år tillbaka har kostnadsliknande hyra. Regeringen har dock för avsikt att även fortsättningsvis följa utvecklingen inom området för att långsiktigt säkerställa en effektiv fastighetsförvaltning och lokalförsörjning inom staten.

Effektiv lokalförsörjning

Ekonomistyrningsverket (ESV) har, på regeringens uppdrag, utrett och lämnat förslag till dels inriktningen och utformningen av verkets stöd till myndigheter inom lokalförsörjningsområdet, dels hur styrningen och uppföljningen av myndigheternas lokalförsörjningsansvar kan utvecklas. Uppdraget redovisades den 30 maj 2006. Riksdagen har i ett tillkännagivande (bet. 2005/06:KrU1, rskr. 2005/06:84, bl.a. angett att regeringen bör överväga om det är en rimlig ordning att myndigheter som museer och andra kulturinstitutioner förutsätts kunna uppträda som jämbördiga motparter i hyresförhandlingar med Statens fastighetsverk.

Kulturinstitutionernas primära uppgift är att bedriva kulturpolitik, och många av dem saknar enligt tillkännagivandet den administrativa kompetens som krävs för att kunna uppträda som jämbördig part i förhandlingarna med Statens fastighetsverk.

Regeringen har, bl.a. mot bakgrund av ovanstående, den 6 september 2007 fattat beslut om ändringar i förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning, förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt i förordningen (2003:884) med instruktion för Ekonomistyrningsverket. Ändringarna träder i kraft den 1 november 2007 och innebär sammanfattningsvis att myndigheter, genom ESV, dels kommer erbjudas visst stöd i lokalförsörjningsfrågor, dels erhålla bättre underlag om hyresnivåer och hyreskostnader inom den statliga sektorn vilket innebär att myndigheterna kommer att stärkas i sin roll som hyresgäst. Samtidigt kommer regeringen att, genom ESV, löpande erhålla mer fyllig information om hur statens kostnader för lokaler utvecklas över tiden och skälen till detta.

Slutligen klargörs att myndigheter inte får ingå hyresavtal för bostadslägenhet i syfte att upplåta lägenheten i andra hand för att förse enskild med bostad. Bland annat lärosäten medges undantag från denna bestämmelse.

10 Budgetförslag

10.1 1:1 Konjunkturinstitutet

Tabell 10.1 Anslagsutveckling för 1:1 Konjunkturinstitutet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Slagslag	Belopp
2006	Utfall	48 111	Anslags-sparande	1 382
2007	Anslag	47 640	Utgifts-prognos	47 747
2008	Förslag	49 955		
2009	Beräknat	51 101 ¹		
2010	Beräknat	52 438 ¹		

¹ Motsvarar 49 955 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Konjunkturinstitutets (KI) förvaltningskostnader. En mindre del av KI:s verksamhet finansieras av avgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	2 754	2 163	591
Prognos 2007	2 476	1 800	676
Budget 2008	2 600	2 800	-200

Regeringens överväganden

Tabell 10.3 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:1 Konjunkturinstitutet

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007	47 640	47 640	47 640
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ¹	365	1 466	2 751
Beslut	1 950	1 995	2 047
Överföring till/från andra anslag	–	–	–
Övrigt	–	–	–
Förslag/beräknat anslag	49 955	51 101	52 438

¹ Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 2 200 000 kronor för att KI bl.a. ska kunna fortsatt höja kvaliteten i sitt makroekonomiska prognos- och analysarbete.

Anslaget minskas samtidigt med 250 000 kronor vilka motsvarar KI:s delfinansiering av Ekonomiska rådet. Mot bakgrund av att Ekonomiska rådets verksamhet upphör kommer dessa medel användas för att delfinansiera Finanspolitiska rådet.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 49 955 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 51 101 000 kronor och för 2010 till 52 438 000 kronor.

10.2 1:2 Ekonomistyrningsverket

Tabell 10.4 Anslagsutveckling för 1:2 Ekonomistyrningsverket

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2006	Utfall	102 030		Anslags-sparande	6 490
2007	Anslag	105 277 ¹		Utgifts-prognos	105 700
2008	Förslag	103 915			
2009	Beräknat	106 353 ²			
2010	Beräknat	109 137 ²			

¹ Inklusivt förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 103 915 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Ekonomistyrningsverkets förvaltningskostnader samt för förvaltning och utveckling av informationssystemet Hermes för ekonomistyrning i staten. Närmare hälften av Ekonomistyrningsverkets verksamhet finansieras via avgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	92 025	92 330	-305
(varav tjänsteexport)	14 275	13 850	424
Prognos 2007	88 450	88 450	0
(varav tjänsteexport)	14 000	14 000	0
Budget 2008	92 050	92 050	0
(varav tjänsteexport)	15 000	15 000	0

Ekonomistyrningsverkets avgifter finansierar drygt 60 procent av verksamhetsgrenen Ekonomisk styrning, 100 procent av verksamhetsgrenen Inköpssamordning samt cirka hälften av Hermesverksamheten.

Regeringens överväganden

Tabell 10.6 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:2 Ekonomistyrningsverket

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	102 077	102 077	102 077
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	-495	1 888	4 610
Beslut	–	–	–
Överföring till/från andra anslag	2 333	2 388	2 450
Övrigt	–	–	–
Förslag/beräknat anslag	103 915	106 353	109 137

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 2 333 000 kronor för nya uppgifter från den 16 oktober 2007 då myndigheten blir attesterande organ för Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Finansiering sker genom att anslaget 43:5 *Räntekostnader för förskottade gårdsstöd m.m.* under utgiftsområde 23 minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 103 915 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 106 353 000 kronor och för 2010 till 109 137 000 kronor.

10.3 1:3 Statskontoret

Tabell 10.7 Anslagsutveckling för 1:3 Statskontoret

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2006	Utfall	60 591		Anslags-sparande	3 008
2007	Anslag	56 689 ¹		Utgifts-prognos	58 627
2008	Förslag	56 579			
2009	Beräknat	57 911 ²			
2010	Beräknat	59 432 ²			

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FIU21).

² Motsvarar 56 579 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Statskontorets förvaltningskostnader samt för regeringens behov av vissa förvaltningspolitiska insatser.

Statskontoret, som sedan den 1 januari 2006 har ett renodlat utrednings-, uppföljnings- och utvärderingsuppdrag, tar även emot ca 2 miljoner

i bidragsintäkter årligen från Regeringskansliet när det finns extraordinära kostnader kopplade till projekten.

Regeringens överväganden

Tabell 10.8 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:3 Statskontoret

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	52 189	52 189	52 189
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	390	1 628	3 041
Beslut	4 000	4 094	4 202
Överföring till/från andra anslag	–	–	–
Övrigt	–	–	–
Förslag/beräknat anslag	56 579	57 911	59 432

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.
² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

I den ekonomiska vårpropositionen aviserade regeringen avsikten att ge Statskontoret i uppgift att löpande följa upp systemet för kommunal-ekonomisk utjämning. Anslaget ökas med 4 000 000 kronor för detta ändamål. Finansiering sker genom att anslaget 48:1 *Kommunalekonomisk utjämning* under utgiftsområde 25 minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 56 579 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 57 911 000 kronor och för 2010 till 59 432 000 kronor.

10.4 1:4 Täckning av merkostnader för lokaler

Tabell 10.9 Anslagsutveckling för 1:4 Täckning av merkostnader för lokaler

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2006	Utfall	547		3 968
2007	Anslag	422	Utgifts-prognos	580
2008	Förslag	422		
2009	Beräknat	422		
2010	Beräknat	422		

Anslaget används för att betala hyror för vissa tomma lokaler för vilka staten har betal-

ningsansvar till dess att avtalen går att avveckla. De huvudsakliga faktorer som styr utgifterna är avtalskonstruktioner samt möjligheter att hyra ut lokalerna i andra hand. Utgifterna på anslaget har under flera år varit större än anslaget. För att täcka kostnaderna för hyrorna har anslags-sparande från tidigare år tagits i anspråk.

Regeringens överväganden

Tabell 10.10 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:4 Täckning av merkostnader för lokaler

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	422	422	422
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	–	–	–
Överföring till/från andra anslag	–	–	–
Övrigt	–	–	–
Förslag/beräknat anslag	422	422	422

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10).

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 422 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 422 000 kronor och för 2010 till 422 000 kronor.

10.5 1:5 Statistiska centralbyrån

Tabell 10.11 Anslagsutveckling för 1:5 Statistiska centralbyrån

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2006	Utfall	440 584		22 775
2007	Anslag	473 364 ¹	Utgifts-prognos	471 396
2008	Förslag	476 901		
2009	Beräknat	485 961 ²		
2010	Beräknat	498 674 ²		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 474 886 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Statistiska centralbyråns förvaltningskostnader för produktion av sektor-övergripande statistik och samordning av Sveriges officiella statistik. Ungefär hälften av verksamheten finansieras av avgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.12 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	436 943	433 707	3 236
(varav tjänsteexport)	74 688	73 580	1 108
Prognos 2007	470 000	470 000	0
(varav tjänsteexport)	76 000	76 000	0
Budget 2008	475 000	475 000	0
(varav tjänsteexport)	77 000	77 000	0

Den avgiftsfinansierade verksamheten avser produktion av officiell statistik åt andra statistikansvariga myndigheter, produktion av annan statistik och tjänsteexport.

Regeringens överväganden

Tabell 10.13 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:5 Statistiska centralbyrån

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	473 814	473 814	473 814
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	3 587	14 721	27 501
Beslut	-2 200	-4 313	-4 426
Överföring till/från andra anslag	1 700	1 740	1 785
Övrigt	-	-	-
Förslag/beräknat anslag	476 901	485 961	498 674

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 500 000 kronor vilka överförs till anslag 1:7 *Finanspolitiska rådet* för delfinansiering av rådets verksamhet.

Anslaget minskas vidare med 1 500 000 kronor som överförs till anslaget 1:1 *Konjunkturinstitutet* för fortsatt kvalitetsarbete i institutets makroekonomiska prognos- och analysarbete.

Därutöver minskas anslaget med 200 000 kronor som överförs till anslaget 2:4 *Vissa garanti- och medlemsavgifter* för delfinansiering av Sveriges årliga avgift till Europarådets utvecklingsbank.

Anslaget tillförs 1 700 000 kronor för övertagande av uppgifter med anledning av Integrationsverkets nedläggning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 476 901 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 485 961 000 kronor och för 2010 till 498 674 000 kronor.

10.6 1:6 Kammarkollegiet

Tabell 10.14 Anslagsutveckling för 1:6 Kammarkollegiet

Tusental kronor

År	Utfall	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
2006	Utfall	27 775	Anslags-sparande	5 169
2007	Anslag	30 933	Utgifts-prognos	30 297
2008	Förslag	33 378		
2009	Beräknat	33 914 ¹		
2010	Beräknat	34 783 ¹		

¹ Motsvarar 33 160 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Kammarkollegiets förvaltningskostnader och inkluderar kollegiets kostnader att bevaka statens rätt och andra allmänna intressen samt vissa mindre skadestånd enligt 4 § förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk, maximalt 600 000 kronor.

Utöver förvaltningsanslaget disponerar Kammarkollegiet anslagposter under ett fyrtiotal anslag inom 12 utgiftsområden för olika ändamål.

Av Kammarkollegiets verksamhet finansieras drygt 75 procent av avgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.15 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	3 943	0	11 602	-7 659
Prognos 2007	3 600	0	10 000	-6 400
Budget 2008	3 600	0	10 000	-6 400

Den avgiftsbelagda offentligrättsliga verksamheten avser Auktorisation av tolkar m.m. och Stiftelserätt.

Verksamheten är anslagsfinansierad. I samband med ansökan tas avgift ut enligt avgiftsförordningen (1992:191). Kammarkollegiet disponerar inte ansökningsavgifterna.

Tabell 10.16 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	284 777	239 390	45 387
Prognos 2007	269 500	261 485	8 015
Budget 2008	269 500	261 485	8 015

Uppdragsverksamheten avser Administrativ service, Kapitalförvaltning, Försäkringsverksamhet, Fordringsbevakning, Registrering av trossamfund och Upplösning av stiftelser. Intäkterna och resultatets storlek inom uppdragsverksamheten beror i huvudsak på försäkringsverksamheten. Kostnaderna inom Försäkringsverksamheten består till största delen av försäkringsersättningar. Det återstående överskottet har under ett antal år använts för att bygga upp en fond för att täcka risken för framtida skador. Under år 2006 har fonden nått en sådan nivå att avgifterna inom försäkringsverksamheten kan sänkas.

Regeringens överväganden

Tabell 10.17 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:6 Kammarkollegiet

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	30 933	30 933	30 933
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	460	1 174	1 997
Beslut	-15	-1 038	-1 065
Överföring till/från andra anslag	2 000	2 845	2 918
Övrigt	–	–	–
Förslag/beräknat anslag	33 378	33 914	34 783

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10).² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Anslaget minskas med 15 000 kronor 2008 till följd av en tidigare tillfällig satsning i samband med en nya instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden. Anslaget ökas med 2 000 000 kronor från 2008 och ytterligare 800 000 kronor beräknas från 2009 i samband med att Kammarkollegiet tar över kanslifunktionen åt Överklagandenämnden för totalförsvaret. Finansiering sker genom att anslaget 7:8 *Styrelsen för psykologiskt försvar*

under utgiftsområde 6 minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 33 378 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 33 914 000 kronor och för 2010 till 34 783 000 kronor.

10.7 1:7 Finanspolitiska rådet

Tabell 10.18 Anslagsutveckling för 1:7 Finanspolitiska rådet

Tusental kronor

2006	Utfall	–	Anslags- sparande	–
2007	Anslag	2 600 ¹	Utgifts- prognos	2 455
2008	Förslag	5 975		
2009	Beräknat	6 114 ²		
2010	Beräknat	6 274 ²		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.² Motsvarar 5 975 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Finanspolitiska rådets förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Tabell 10.19 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:7 Finanspolitiska rådet

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	–	–	–
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	–	–	–
Beslut	5 975	6 114	6 274
Överföring till/från andra anslag	–	–	–
Övrigt	–	–	–
Förslag/beräknat anslag	5 975	6 114	6 274

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 5 975 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 6 114 000 kronor och för 2010 till 6 274 000 kronor.

10.8 1:8 Verket för förvaltningsutveckling

Tabell 10.20 Anslagsutveckling för 1:8 Verket för förvaltningsutveckling

Tusental kronor

2006	Utfall	49 651	Anslags-sparande	4 500
2007	Anslag	55 511	Utgifts-prognos	56 112
2008	Förslag	55 916		
2009	Beräknat	57 111 ¹		
2010	Beräknat	58 490 ¹		

¹ Motsvarar 55 916 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Verket för förvaltningsutvecklings (Verva) förvaltningskostnader. Anslaget används också för viss koncerngemensam utvecklingsverksamhet inom den elektroniska förvaltningen. Drygt hälften av Vervas verksamhet finansieras av avgifter, bidrag eller andra anslag.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	49 025	35 691	13 344
Prognos 2007	47 000	56 231	-9 231
Budget 2008	45 000	54 046	-9 046

Den avgiftsfinansierade verksamheten avser upphandling av informationsteknik. Avgiften ska sättas så att full kostnadstäckning på sikt uppnås. Över- och underskott bör dock balanseras över flera verksamhetsår eftersom det är svårt att prognostisera leverantörernas försäljning på avtalen. Avtalen kan variera kraftigt mellan olika kvartal och intäkter och kostnader inom IT-upphandlingen följer inte samma tidscykel.

Regeringens överväganden

Tabell 10.22 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:8 Verket för förvaltningsutveckling

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	55 511	55 511	55 511
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	405	1 600	2 979
Beslut	–	–	–
Överföring till/från andra anslag	–	–	–
Övrigt	–	–	–
Förslag/beräknat anslag	55 916	57 111	58 490

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FIU10).

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 55 916 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 57 111 000 kronor och för 2010 till 58 490 000 kronor.

10.9 1:9 Arbetsgivarpolitiska frågor

Tabell 10.23 Anslagsutveckling för 1:9 Arbetsgivarpolitiska frågor

Tusental kronor

2006	Utfall	7 734	Anslags-sparande	782
2007	Anslag	7 443	Utgifts-prognos	7 373
2008	Förslag	2 443		
2009	Beräknat	2 443		
2010	Beräknat	2 443		

Anslaget används för bl.a. sådana stabsuppdrag som regeringen eller Regeringskansliet kan komma att beställa hos Arbetsgivarverket och som inte ingår i Arbetsgivarverkets uppdrag som medlemsorganisation, t.ex. statistikuppdrag för uppföljning av myndigheternas arbetsgivarpolitik och uppdrag i anslutning till utmärkelsen För nit och redlighet i rikets tjänst. Anslaget används vidare för regeringens behov inom det arbetsgivarpolitiska området, såsom konsult- och utredningsuppdrag.

Anslaget används därutöver för kostnader för vissa nämnder. Detta avser främst arvoden till ledamöter och ersättare i Statens ansvarsnämnd, Offentliga sektorns särskilda nämnd, Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd samt Statens utlandslönenämnd.

Regeringens överväganden

Tabell 10.24 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:9 Arbetsgivarpolitiska frågor

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	7 443	7 443	7 443
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-5 000	-5 000	-5 000
Överföring till/från andra anslag	–	–	–
Övrigt	–	–	–
Förslag/beräknat anslag	2 443	2 443	2 443

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10).

Anslaget tillfördes under 2006 och 2007 engångsvisa medel för ett tvåårigt projekt avseende åtgärder för ökad etnisk och kulturell mångfald i statsförvaltningen. Mot bakgrund av att det tvååriga projektet nu avslutas redovisas en minskning på anslaget med 5 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 2 443 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 2 443 000 kronor och för 2010 till 2 443 000 kronor.

10.10 1:10 Statliga tjänstepensioner m.m.

Tabell 10.25 Anslagsutveckling för 1:10 Statliga tjänstepensioner m.m.

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2006	Utfall	8 624 256		-68 133
2007	Anslag	8 909 860	Utgifts-prognos	8 943 000
2008	Förslag	9 226 000		
2009	Beräknat	9 708 000		
2010	Beräknat	10 231 000		

Anslaget används för personalpensionsförmåner, särskild löneskatt på pensionskostnader m.m. Personalpensionsförmånerna styrs huvudsakligen av kollektivavtal. Inkomsterna utgörs främst av de försäkringsmässigt beräknade premier som statliga arbetsgivare fr.o.m. den 1 januari 1998 ska betala (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:FiU1, rskr. 1996/97:53) och som redovisas under inkomstiteln 5211 *Statliga pensionsavgifter*. Inkomsterna på inkomstiteln motsvarar inte utgifterna på anslaget beroende på att de försäkringsmässigt beräknade premier som redovisas på inkomstiteln avser beräknade

pensionskostnader för aktiv personal för ett visst år medan anslaget belastas med de pensioner som utbetalas samma år.

Medelsbehovet för anslaget styrs främst av antalet förmånstagare, medelvärdet av den statliga kompletteringspensionen samt av basbeloppsförändringar. Löneutvecklingen har betydelse för nytillkomna förmånens storlek.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.26 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	260 023	254 978	5 045
Prognos 2007	269 505	264 883	4 622
Budget 2008	269 300	266 500	2 800

Regeringens överväganden

Tabell 10.27 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:10 Statliga tjänstepensioner m.m.

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	8 909 860	8 909 860	8 909 860
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	–	–	–
Övriga makroekonomiska förutsättningar	168 000	394 000	647 000
Volymer	157 214	413 214	667 758
Överföring till/från andra anslag	-2 914	-2 914	-2 914
Övrigt	-6 160	-6 160	9 296
Förslag/beräknat anslag	9 226 000	9 708 000	10 231 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10).

Det makroekonomiska antagande som har absolut störst inverkan på anslaget är pris- och basbeloppet. En beräknad höjning av detta medför en ökad belastning av anslaget. Kommande generationsskifte avspeglar höjningen av volymer som påverkar anslagets storlek. I posten Överföring till/från andra anslag ingår systemtekniska justeringar. I posten Övrigt ingår korrigeringar av tidigare genomförd överföring till Försäkringskassan och andra systemtekniska justeringar.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 9 226 000 000 kronor. För 2009 beräknas

anslaget till 9 708 000 000 kronor och för 2010 till 10 231 000 000 kronor.

10.11 1:11 E-legitimationer

Tabell 10.28 Anslagsutveckling för 1:11 E-legitimationer

Tusental kronor

2006	Utfall	966	Anslags- sparande	11 102
2007	Anslag	9 730 ¹	Utgifts- prognos	8 937
2008	Förslag	10 890		
2009	Beräknat	–		
2010	Beräknat	–		

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för att stimulera en ökad användning av e-legitimationer i såväl kommuner, landsting som statliga myndigheter.

Verket för förvaltningsutveckling (Verva) har i uppdrag att stödja de myndigheter som sätter nya tjänster i drift. Verva ska ta fram standardiserade former för avrop under gällande ramavtal samt svara för vissa av myndigheternas och kommunernas kostnader för e-legitimationer och infratjänster. Verva ska även informera berörda myndigheter, landsting och kommuner om denna satsning (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370).

Regeringens överväganden

Tabell 10.29 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:11 E-legitimationer

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	12 930	12 930	12 930
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-2 040	-12 930	-12 930
Överföring till/från andra anslag	–	–	–
Övrigt	–	–	–
Förslag/beräknat anslag	10 890	–	–

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

2008 är det sista året i det treåriga programmet för att stimulera en ökad användning av e-legitimationer (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370). Programmets anslagsnivå 2008 har från början beräknats till

10 890 000 kronor. Därav redovisas nu en minskning på anslaget med 2 040 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 10 890 000 kronor.

10.12 1:12 Bidragsfastigheter

Tabell 10.30 Anslagsutveckling för 1:12 Bidragsfastigheter

Tusental kronor

2006	Utfall	–	Anslags- sparande	–
2007	Anslag	247 000	Utgifts- prognos	247 000
2008	Förslag	290 000		
2009	Beräknat	310 000		
2010	Beräknat	180 000		

Anslaget används för underhållkostnader och löpande driftunderskott i bidragsfastigheter som förvaltas av Statens fastighetsverk. Som bidragsfastigheter definieras de fastigheter som saknar förutsättningar att ge ett långsiktigt ekonomiskt överskott.

Statens fastighetsverk förvaltar 92 bidragsfastigheter med ca 1 000 byggnader och anläggningar. I ungefär hälften av bidragsfastigheterna ingår parker och trädgårdar. Vidare ingår bl.a. kungliga slottsmiljöer, ytterligare ett antal slotts- och herrgårdsmiljöer, flera stora slottsparkar, ett antal fästningsmiljöer, ruiner, kloster, bruksmiljöer och Vasaminnena. Två världsarv ingår också i bidragsfastigheterna, Drottningholms slott och delar av Karlskrona örlogsstad.

Regeringens överväganden

Tabell 10.31 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 1:12 Bidragsfastigheter

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	247 000	247 000	247 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	43 000	63 000	-67 000
Överföring till/från andra anslag	–	–	–
Övrigt	–	–	–
Förslag/beräknat anslag	290 000	310 000	180 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10).

För åren 2004 – 2006 fick Statens fastighetsverk belasta resultatet med i snitt 180 miljoner kronor

per år för bidragsfastigheternas underskott. För 2006 fick Statens fastighetsverk därutöver belasta resultatet med ytterligare 6 miljoner kronor för säkerhetsåtgärder på vissa bidragsfastigheter.

Mot bakgrund av att behovet av underhållsåtgärder är stort på bidragsfastigheterna har ett särskilt anslag uppförts på statsbudgeten och ytterligare resurser tillförts för ändamålet. Behoven avser befintligt fastighetsbestånd. Åtgärden innebär att Statens fastighetsverks inleverans till statsbudgeten ökar med 180 miljoner kronor per år. Vidare innebär åtgärden att Statens fastighetsverk under 2007 levererat in ett engångsbelopp motsvarande det balanserade resultatet (vid årsskiftet 2005/06).

Anslaget uppgick 2007 till 247 000 000 kronor. För 2008 ökas anslaget med 43 000 000 kronor. Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 290 000 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 310 000 000 kronor och för 2010 till 180 000 000 kronor.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2008 för anslaget 1:12 *Bidragsfastigheter* ingå ekonomiska avtal för underhåll på bidragsfastigheter som medför behov av framtida anslag på högst 50 000 000 kronor efter 2008.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som innebär att vårda och underhålla de statliga fastigheter som ofta utgör det svenska kulturarvet förutsätter att fleråriga ekonomiska åtaganden kan göras.

De ekonomiska bindningar det gäller är större enskilda underhållsprojekt där kostnaden överstiger 10 miljoner kronor. Övriga mindre projekt innebär inte några mer omfattande ekonomiska bindningar och bör betraktas som löpande.

För att ett rationellt och planmässigt underhållsarbete ska kunna bedrivas bör regeringen bemyndigas att under 2008 för anslaget 1:12 *Bidragsfastigheter* ingå ekonomiska avtal för underhåll på bidragsfastigheter som medför behov av framtida anslag på högst 50 000 000 kronor efter 2008.

Tabell 10.32 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010–
Ingående åtaganden	–	50 000	–	–
Nya åtaganden	50 000	50 000	–	–
Infriade åtaganden	0	-50 000	-50 000	–
Utestående åtaganden	50 000	50 000	–	–
Föreslaget bemyndigande	50 000	50 000	–	–

10.13 Statens fastighetsverk

Statens fastighetsverks (SFV) uppgift är att förvalta det fastighetsbestånd som regeringen bestämmer. Det övergripande målet för myndigheten är att förvaltningen ska ske på det sätt som innebär god resurshushållning och hög ekonomisk effektivitet samtidigt som fastigheternas värden i vid mening bevaras. Förvaltningen av fastigheter ska utgå från att tillgodose en primärverksamhets behov av lokaler och optimera brukarens nytta av de resurser som läggs ner på lokalanskaffningen.

SFV:s verksamhet finansieras med hyresintäkter samt med lån hos Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och anläggningstillgångar. SFV disponerar även anslaget 1:12 *Bidragsfastigheter* för underhållskostnader och löpande driftunderskott i sina bidragsfastigheter.

Större investeringar i pågående projekt

Fastigheten Blåmannen 21 i Stockholm, som förvärvades 2004, iordningställs fram till hösten 2008 för Regeringskansliets behov. Regeringskansliet har bl.a. särskilda krav på säkerhet och arbetsmiljö. Beräknade investeringar uppgår till ca 555 miljoner kronor.

Statens fastighetsverk har tecknat ett hyresavtal för ett nytt ambassadkansli i Washington, USA. Byggnaden överlämnades till hyresgästen sommaren 2006 och invigdes hösten 2006. Investeringen uppgår till 492 miljoner kronor. Riksdagen har efter förslag på tilläggsbudget i 2004 års ekonomiska vårproposition godkänt att regeringen senare får utnyttja köpoptionerna att köpa hela byggnaden (prop. 2003/04:100, bet. 2003/04:FiU21, rskr. 2003/04:273). Statens

fastighetsverk avropade efter bemyndigande från regeringen köptionen och fastigheten förvärvades den 8 juni 2007.

På Skeppsholmen i Stockholm renoveras byggnad 33 och 34 (den s.k. långa raden) för nya hyresgäster. Investeringen beräknas till maximalt 119 miljoner kronor.

På uppdrag av Försvarmakten har Statens fastighetsverk utarbetat ett underlag till ett nytt motorområde för militära fordon i anslutning till Karlsborgs fästning (motorområde Heden). Projektet beräknas kosta högst 106 miljoner kronor med färdigställande 2008.

Stockholms observatorium i Saltsjöbaden med kringbyggnader ska rustas upp och kommer från och med hösten 2007 att hyras ut till ny hyresgäst. Projektet beräknas kosta högst 67 miljoner kronor och vara helt färdigställt hösten 2008.

Statens fastighetsverk genomför ombyggnad och upprustning av EU-representationens kansli i Bryssel. Projektet innebär också en förtätning för att lösa problemet med brist på arbetsplatser och beräknas kosta högst 55 miljoner kronor.

Vid ambassaden i Bukarest planeras en förtätning av lokalerna så att kanslilokalerna kan inrymmas i samma byggnad som chefsbostaden. Projektet beräknas kosta högst 30 miljoner kronor.

På Djurgården i Stockholm byggs Gamla skogsinstitutet (Vädla kungsgård) om för ny hyresgäst. Investeringen beräknas uppgå till 28 miljoner kronor.

I kvarteret Krubban på Östermalm i Stockholm upprustas och moderniseras lokalerna i hus 1, östra delen. Projektet beräknas vara avslutat under 2008 till en kostnad av högst 26 miljoner kronor.

Planerade större investeringar som inte är beslutade av regeringen

Den sedan länge planerade renoveringen och ombyggnaden av fastigheterna som utgör de s.k. regeringsbyggnaderna i Stockholm beräknas påbörjas under 2008. Förstudier har genomförts under 2006 och 2007. Arbetet omfattar i detta skede kv. Loen. Hela projektet beräknas innebära en investering om ca 816 miljoner kronor.

Gamla riksarkivet på Riddarholmen i Stockholm planeras att byggas om för en framtida uthyrning. Investeringen beräknas till 164 miljoner

kronor. Regeringen har sedan tidigare beslutat om delar av investeringsramen för projektet.

I den fastighet som inrymmer Kungliga Operan i Stockholm beräknas flera större arbeten med inomhusmiljön att genomföras. Ombyggnad planeras till 2010.

Kammarrättens hus/Sparreska palatset i Stockholm är tänkt att byggas om för att förbättra ventilation m.m.

Statens fastighetsverk utreder i samråd med Riksantikvarieämbetet om Västertorn på Riddarholmen i Stockholm, som är statligt byggnadsminne, får byggas om för Kammarkollegiets räkning. Projektet avser förtätning och yteffektivisering.

Botanhuset, som tillhör Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm, behöver renoveras efter många år utan åtgärder. Samtidigt planeras en utbyggnad då lokalerna är underdimensionerade för hyresgästens behov.

Västra stallet i kvarteret Krubban i Stockholm är i behov av en allmän upprustning för att kunna hyras ut till nya hyresgäster när nuvarande hyresgäster, lämnar byggnaden för att flytta in till annan del av kvarteret krubban. Lokalerna kommer att anpassas efter nya hyresgästens önskemål.

Byggnad 102–103 (minverkstaden och mindepartementet) på Skeppsholmen i Stockholm behöver totalrenoveras. Renovering kommer att ske både invändigt och utvändigt. Byggnaderna beräknas vara färdigställda under 2010.

En om- och tillbyggnad av Nationalmuseum i Stockholm planeras med byggstart under 2009.

I fastigheten som inrymmer Kungliga Operan i Stockholm behöver korsalen byggas om för att uppfylla arbetsmiljökraven. Ombyggnaden innebär en flytt av korsalen till f.d. snickeriet och beräknas ske under 2008.

Universitetsbiblioteket i Uppsala kommer till vissa delar att renoveras. Skälen är bl.a. säkerhet, slitage, arbetsmiljöanpassningar, yteffektivitet m.m.

Fysbotan i Botaniska trädgården i Uppsala är i stort behov av renovering för framtida hyresgäst. Nuvarande hyresgäst har flyttat ut.

I kvarteret Krubban i Stockholm kommer hus 1, västra delen och delar av övervåningarna i östra delen att byggas om för ny hyresgäst när nuvarande hyresgäster flyttat ut.

I Karlsborg finns det en värmepanna för skogsfliis som försörjer Karlsborgs fästning samt

några externa kunder. Pannan behöver ersättas inom de närmaste åren.

Marken runt Riddarholmen i Stockholm ska rustas upp. Utredning sker under 2007 och görs parallellt med planerna på Citybanan och vilka konsekvenser den kan komma att få på Riddarholmens yttre miljö.

I New York behöver FN-ambassadörens residens byggas om vad gäller samtliga installationer och ytskiktet.

Investeringsplan

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner följande investeringsplan för Statens fastighetsverk.

Tabell 10.33 Investeringsplan för Statens Fastighetsverk 2008–2010

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Beräkn. 2008	Beräkn. 2009	Beräkn. 2010
Inrikes	273	586	724	703	653
Utrikes	109	454	91	86	111
Mark	11	17	38	20	12
Summa investeringar	419	1 057	853	809	776
Summa finansiering via lån	419	1 057	853	809	776
	Utfall t.o.m. 2006	Prognos 2007	Beräkn. 2008	Beräkn. 2009	Beräkn. 2010
Projekt som är beslutade av regeringen:					
Blåmannen 21	176	251	128	–	–
Ambassadkansli, Washington	114	378	–	–	–
Skeppsholmen by. 33, 34	1	20	40	59	–
Motorområde, Karlsborg	7	68	31	–	–
Stockholms observatorium i Saltsjöbaden	5	36	26	–	–
EU-represent. kansli i Bryssel	4	23	28	–	–
Ambassad-residens, Bukarest	5	22	3	–	–
Gamla skogsinstitutet, Djurgården	1	14	13	–	–
Kv Krubban hus 1, östra delen	5	18	3	–	–

Nya större projekt som inte är beslutade av regeringen:					
Regeringsbyggnader Kv. Loen, Kv. Björnen och Kv. Brunkhalsen	4	8	48	202	274
Gamla riksarkivet	4	0	10	75	75
Kungliga Operan, innermiljö	–	2	5	8	110
Kammarrättens hus / Sparreska palatset	–	4	12	30	35
Västertorn, Kammarkollegiet	–	0	10	40	25
Botanhuset NRM, Sthlm	2	4	29	31	–
Kv Krubban, Västra Stallet	–	–	–	5	55
Skeppsholmen by. (102- 103)	–	4	34	17	–
Nationalmuseum	–	0	4	15	25
Kungliga Operan, Korsal	–	3	35	2	–
Carolina, Uppsala	–	–	12	24	–
Botaniska trädgården, Uppsala	–	–	15	13	–
Kv Krubban hus 1, västra delen	–	–	3	22	–
Karlsborg, ny panna	–	–	1	3	20
Yttre Riddarholmen, upprustning	–	–	5	10	5
FN-ambassadörens residens i New York	–	–	–	2	18
Mindre projekt < 20 mkr		201	351	192	53

Planerade investeringar som understiger 20 miljoner kräver inte regeringens godkännande och redovisas inte närmare i investeringsplanen.

Låneram

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2008 besluta att Statens fastighetsverk får ta upp lån i Riksgäldskontoret inom en ram av högst 11 900 000 000 kronor för investeringar i fastigheter m.m.

Skälen för regeringens förslag: Statens fastighetsverk disponerar en låneram i Riksgäldskontoret för 2007 om 11 000 miljoner kronor för investeringar i mark, anläggningar och lokaler. Redovisad plan för investeringar bygger på inve-

steringsbehov som angetts av brukarna. Låneramen bör därför utökas med 900 miljoner kronor. Statens fastighetsverk tar årligen upp lån för att finansiera de löpande investeringarna. Den föreslagna låneramen om 11 900 000 000 kronor är lämplig med hänsyn till det fortsatta behovet av investeringar hos brukarna.

Tabell 10.34 Uppgifter om den utnyttjade låneramen för Statens fastighetsverk

Miljoner kronor

	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Utfall 2006	Prognos 2007	Budget 2008
Utnyttjad låneram	5 948	7 248	8 462	8 462	9 500	11 900
Utnyttjad andel av låneram (%)	85,0	72,5	84,6	87,0	86,4	100,0

Tabell 10.35 Investeringsplan för Fortifikationsverket 2008–2010

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Prognos 2007	Beräkn. 2008	Beräkn. 2009	Beräkn. 2010
Nybyggnad	922	652	900	450	350
Ombyggnad	685	553	660	430	500
Markanskaffning	15	45	40	20	20
Summa investeringar	1 460	1 250	1 600	900	870
Betalplan	150	105	100	100	70
Lån	1 000	1 145	1 500	800	800
Förskottshyra	–	–	–	–	–
Summa finansiering	1 150	1 250	1 600	900	870

10.14 Fortifikationsverket

Fortifikationsverkets (FortV) huvuduppgift är att förvalta statliga fastigheter avsedda för försvarsändamål, s.k. försvarsfastigheter. Fastigheterna ska förvaltas så att god hushållning och hög ekonomisk effektivitet uppnås, att ändamålsenliga mark-, anläggnings- och lokalresurser kan tillhandahållas på för brukaren konkurrenskraftiga villkor samt att fastigheternas värden bevaras på en för ägaren och brukaren långsiktigt lämplig nivå.

FortV:s verksamhet finansieras främst med hyresintäkter samt med lån hos Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och anläggningstillgångar.

Investeringsplan

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner följande investeringsplan för Fortifikationsverket.

Tabell 10.36 Fortifikationsverkets pågående och planerade investeringar över 20 miljoner kronor för 2008–2010.

Ort	Typ	Investering/objekt	Total utgift (Mkr)
Norrland			
Luleå	O	uppställningsplatta flygplan	63
	N	tvätthall m.m.	53
Umeå	N	träningsanläggning (Skydds)	42
	N	analysbyggnad (Skydds)	425
Boden	O	kasern	27
Svealand			
Myttinge, Värmdö	N	hangar mm för Polis m.fl.	170
Kvarn/Motala	N	elevförläggning	60
	N	markköp	35
	O	taxibana	25
	O	bansystem	utreds
Malmen, Linköping	N	förråd mm. (logistikcentrum)	46
	N	räddningsstation	20
Kungsängen	NO	motormaterialförråd	21
Lövön, Ekerö	NO	kontorslokaler m.m.	utreds
Götaland			
Ronneby	N	helikopterhangar	276
	N	uppställningsplatta, hkp	56
	N	beredskapsbyggnad	90
	N	infrastruktur, VA, vägar m.m.	55
	N	drivmedelsanläggning	40
	N	flygledartorn	39
	N	uppställningsplatta, flvg	21
	O	uppställningsplatta JAS	20
Skövde	N	motorskola	107
	N	simulatorcentrum	60
	N	stridsfordonsgarage	50
	O	kanslihus	20
	N	fordonsuppställning	20
Karlsborg	NO	hangar m.m.	225
Revingehed, Lund	N	utbildningscentrum etapp 1	55
	N	utbildningscentrum etapp 2	42
Eksjö	N	serviceförråd	20
	O	för ammunition och minröjning	20
	N	utbildningslokaler	20
Halmstad	O	verkstadsbyggnad	41
	N	teknikhus	160
Göteborg	N	kontorslokaler	25
Såtenäs, Lidköping	O	ny beläggning rullbana	23
Karlskrona	O	breddning av skeppsbron	20

Förkortningarna för typ av investering står för följande: N (Nybyggnad), O (Ombyggnad), T (Tillbyggnad) NO (Ny- och Ombyggnad).

Planerade investeringar som understiger 20 miljoner kräver inte regeringens godkännande och redovisas inte närmare i investeringsplanen.

Låneram

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2008 besluta att Fortifikationsverket får ta upp lån i Riksgäldskontoret inom en ram av högst 9 090 000 000 kronor för investeringar i mark, anläggningar och lokaler.

Skälen för regeringens förslag: Fortifikationsverket disponerar en låneram i Riksgäldskontoret för 2007 om 8 175 miljoner kronor för investeringar i mark, anläggningar och lokaler. Redovisad plan för investeringar bygger på investeringsbehov som angetts av brukarna. Låneramen bör därför utökas med 915 miljoner kronor. Den omstrukturering som sker till följd av tidigare försvarsbeslut får till följd att Försvarsmakten har ett stort behov av nyinvesteringar vid de förband som ingår i den nya organisationen. Fortifikationsverket tar årligen upp lån för att finansiera de löpande investeringarna. Den föreslagna låneramen om 9 090 000 000 kronor är lämplig med hänsyn till det fortsatta behovet av investeringar hos brukarna.

Tabell 10.37 Uppgifter om den utnyttjade låneramen för Fortifikationsverket

Miljoner kronor

	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Utfall 2006	Prognos 2007	Budget 2008
Utnyttjad låneram	5 149	5 564	5 985	6 925	8 100	9 090
Utnyttjad andel av låneram (%)	93,6	89,7	91,7	100,0	99,1	100

11 Politikområde Finansiella system och tillsyn

11.1 Omfattning

Politikområdet Finansiella system och tillsyn omfattar flera olika verksamheter, som indelats i fem verksamhetsområden (avsnitt 12–16).

Reglering och tillsyn av det finansiella systemet omfattar den verksamhet som bedrivs inom Finansinspektionen. Därtill ingår Bokföringsnämndens normgivning i redovisningsfrågor.

Finans- och kapitalförvaltning omfattar verksamheterna in- och utlåning samt statens betalningssystem (statens internbank) i Riksgäldskontoret samt premiepensionssystemet inom Premiepensionsmyndigheten.

Statsskuld förvaltning omfattar den verksamhet som Riksgäldskontoret bedriver för upplåning och förvaltning av statsskulden.

Statliga garantier och särskilda åtaganden omfattar främst Riksgäldskontorets utfärdande och förvaltning av garantier och lån med kreditrisk. Vidare ingår systemen för insättningsgaranti och investerarskydd. Insättningsgarantinämnden som administrerar de båda systemen, kommer att den 1 januari 2008 inordnas i Riksgäldskontoret som ett beslutsorgan.

Till området räknas även vissa särskilda garantiåtaganden m.m.

Tillsyn av spelmarknaden omfattar Lotteriinspektionens tillståndsgivning, kontroll och tillsyn av spelmarknaden m.m.

11.2 Utgiftsutveckling

Tabell 11.1 Utgiftsutveckling inom politikområdet Finansiella system och tillsyn

Miljoner kronor

	Utfall 2006	Budget 2007 ¹	Prognos 2007	Förslag 2008	Beräknat 2009	Beräknat 2010
<i>Anslag inom utgiftsområde 2</i>						
2:1 Finansinspektionen	180,7	187,9	195,2	208,6	205,7	211,1
2:2 Riksgäldskontoret	264,7	270,1	273,2	289,8	296,3	304,8
2:3 Bokföringsnämnden	7,4	8,4	8,5	8,3	8,5	8,7
2:4 Vissa garanti- och medlemsavgifter ²	1,4	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8
2007 02 2:2 Insättningsgarantinämnden	14,1	17,7	10,5	–	–	–
2006 02 2:6 Finansmarknadsrådet ³	0	–	–	–	–	–
2005 02 2:5 Insatser i internationella finansiella institutioner	0,3	–	–	–	–	–
Totalt för utgiftsområde 2	468,6	485,9	489,1	508,5	512,3	526,4
<i>Anslag inom utgiftsområde 17</i>						
2:1 Lotteriinspektionen	34,8	44,0	44,1	43,6	44,7	45,8
Totalt för politikområdet (U02 och U017)	503,4	529,9	533,2	552,1	556,9	572,2

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Tidigare benämnt 2:5 Avsättning för garantiverksamhet

³ Finansmarknadsrådet bedrivs 2006–2009 som en kommitté inom Uo1, anslaget 90:5 Regeringskansliet m.m.

11.3 Mål

Målet för politikområdet är :

- att det finansiella systemet ska vara effektivt och tillgodose såväl samhällets krav på stabilitet som konsumenternas intresse av ett gott skydd,
- att reglering och tillsyn ska bidra till förtroendet för den finansiella sektorn,
- att tillsynen ska bedrivas effektivt,
- att statens finansförvaltning ska bedrivas effektivt samt att kostnaderna för statskulden långsiktigt minimeras samtidigt som risken i förvaltningen beaktas.

Ovanstående mål beslutades av riksdagen i samband med beslut om budgetproposition för 2007 (prop. 2006/07:1, utg. omr. 2, bet. 2006/07:FiU2, rskr 2006/07:80). Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till dessa mål.

11.4 Resultatredovisning

11.4.1 Resultat

Väsentliga resultatindikatorer för politikområdet och enskilda myndighetsresultat under 2005 och 2006 redovisas i respektive verksamhetsområde. Av dessa (avsnitt 12–16) framgår bl.a. att olika omvärldsfaktorer såsom mindre kreditmarknadsbolag på obestånd, EG-reglering, teknikutveckling m.m. i olika grad har präglat verksamheten inom politikområdet. Vidare att tillsynen har fortsatt fokusera på kända riskområden samt att volymtillväxten såsom t.ex. behållningar och fondbyten har fortsatt i premiepensionssystemet.

Nedan redovisas några övergripande ekonomiska uppgifter om politikområdet.

Tabell 11.2 Översikt över politikområdets finansiering

Miljoner kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
Anslag (inom PO) ¹	505	549	559	540	503
Uppdragsverksamhet	22	17	192	215	221
Inkomster av 4§ AvgF	6	3	1	3	3
Disponerade offentlig-rättsliga avgifter	412	534	354	366	422
Summa	945	1 103	1 106	930	1 149
Ej disp off.rättsl. avg.	574	623	577	723	205

¹Exklusive medel för civil beredskap från UO 6

Källa: ESV avgifter i staten, ESV:s tidsserier över utfallet av statsbudgeten

Av tabellen framgår att politikområdets omfattning och finansiering varierat kraftigt mellan åren, bl.a. beroende på garantiavsättningar, premiepensionssystemets uppbyggnad, Insättningsgarantinämndens avgiftsuttag samt Finansinspektionens avgiftsfinansiering.

Av omslutningen utgör drygt 300 miljoner kronor eller 27 procent finansiella kostnader, främst garantiavgifter. Vidare ingår finansiella kostnader för att Premiepensionsmyndigheten ersätter Försäkringskassan, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten för deras administration av premiepensionssystemet.

Resterande 73 procent av ovanstående utgörs av politikområdets förvaltningskostnader. Förvaltningskostnaderna uppgick 2006 till 846 miljoner kronor, vilket var en ökning med 108 miljoner kronor jämfört med 2005. Ökningen är fördelad på alla myndigheter utom Lotteriinspektionen, som hade lägre förvaltningskostnader än 2004 och 2005.

Politikområdets förvaltningskostnader motsvarar en genomsnittlig driftskostnad på 1,4 miljoner kronor per årsarbetskraft för de totalt 600 årsarbetskrafterna. Av dessa kostnader svarade personalkostnader för 47 procent, lokal-kostnader för 7 procent och övriga driftskostnader för 46 procent.

Politikområdets resultat i Ekonomistyrningsverkets ekonomiadministrativa värdering har varit tillfredsställande och likvärdigt 2000–2006.

11.4.2 Analys och slutsatser

Målen för politikområdet och dess fem verksamhetsområden har i allt väsentligt uppfyllts.

I likhet med tidigare år fortsätter internationaliseringen att påverka reglering och tillsyn. En stor del av regelverket för de finansiella marknaderna och företagen baseras på EU-lag-

stiftning, där reformtakten de senaste åren har varit hög.

Särskilda åtgärder har genomförts för att stärka tillsynen och konsumentskyddet på de finansiella marknaderna.

Arbetet med statsskulden och statliga garantier har lett till bättre överblick och styrning. Statsskuldsvältningskostnader har kunnat minimeras med beaktande av risken.

Insatser har vidtagits för att effektivisera verksamheten med insättningsgarantin och investerarskyddet.

11.5 Revisionens iakttagelser

Med undantag för Insättningsgarantinämnden har samtliga årsredovisningar för myndigheterna inom politikområdet av Riksrevisionen bedömts vara i allt väsentligt rättvisande. Riksrevisionens invändning avseende Insättningsgarantinämnden redovisas i avsnitt 15.

Riksrevisionen har vidare uppmärksammat (dnr 32-2006-0476) att Lotteriinspektionen inte till fullo har återrapporterat i enlighet med vissa krav i regleringsbrevet.

Politikområdet berörs av fyra äldre rapporter från effektivitetsrevisionen. Alla dessa bedöms vara färdigbehandlade av regeringen, nämligen: Den statliga garantimodellen (RiR 2004:4), Premiepensionens första år (RiR 2004:16), Redovisning av myndigheters betalningsflöden (RiR 2006:6) och Konsumentskyddet inom det finansiella området – fungerar tillsynen? (RiR 2006:12).

Samtidigt genomför Riksrevisionen granskningar av såväl krisberedskap mot tekniska hot och risker inom det finansiella systemet respektive den statliga pensionsinformationen.

11.6 Politikens inriktning

Den övergripande inriktningen är att skapa förutsättningar för en stabil, effektiv och konkurrenskraftig finansiell sektor samt ett gott konsumentskydd. Sedan 2007 betonas vidare att politiken ska bidra till förtroendet för den finansiella sektorn. Politikens inriktning i övrigt, som i flera fall är oförändrad, framgår av respektive verksamhetsområde (se avsnitt 12–16).

12 Reglering och tillsyn av det finansiella systemet

12.1 Omfattning

Det finansiella systemet svarar för grundläggande ekonomiska funktioner som betalningsförmedling, kapitalallokering och hantering av finansiella risker. Ju bättre dessa fungerar desto större bidrag ger finanssektorn till den reala ekonomin. Verksamhetsområdet Reglering och tillsyn av det finansiella systemet omfattar reglering, tillsyn och tillståndsgivning inom finansmarknadens olika delar och avser den verksamhet som drivs inom ramen för Finansinspektionens och Bokföringsnämndens ansvarsområden.

12.2 Mål

Målen för Finansinspektionens verksamhet är:

- att bidra till ett stabilt och väl fungerande finansiellt system, samt
- att bidra till konsumentskyddet inom det finansiella systemet.

De åtgärder som Finansinspektionen vidtar i syfte att uppnå målen ska vägas mot eventuella negativa effekter för det finansiella systemets effektivitet. Från 2007 kompletterades målen för politikområdet Finansiella system och tillsyn med mål om att reglering och tillsyn ska bidra till förtroendet inom den finansiella sektorn. Finansinspektionen har också ett antal mål med den inriktningen inom sina olika verksamheter.

Bokföringsnämnden ska vara statens expertorgan på redovisningsområdet och ansvara för utvecklandet av god redovisningssed. Verksamheten ska också bidra till att förbättra standarden i mindre och medelstora företags redovisning.

12.3 Resultatredovisning

12.3.1 Resultat

Finansinspektionen har intensifierat arbetet med åtgärder som syftar till att stärka konkurrenskraften för den svenska finanssektorn och fördjupa integrationen inom Norden och Östersjöområdet. Finansinspektionen har i sitt arbete verkat för att undvika onödiga olikheter i regelverken mellan länderna i samband med genomförandet av nya EG-regler.

Under 2006 har verksamheten vid Finansinspektionen påverkats av händelserna kring några mindre kreditmarknadsbolag, där bolagens finansiella svårigheter och konkurs medfört att inlåningskunder förlorat pengar eller i praktiken fått sina tillgodohavanden inlåsta för en oacceptabelt lång tid. En rad frågor kring regelverken, konsumentinformationen och den finansiella tillsynen har därför aktualiserats.

Tillsynsverksamheten har också präglats av arbetet med de finansiella koncerner som har etableringar i de nordiska och baltiska länderna. Tydligt har detta märkts i tillsynen av Nordea där berörda tillsynsmyndigheter samordnat riskbedömningar, tillsynsplanering och undersök-

ningsverksamhet, liksom handläggning av vissa tillståndsärenden.

Tillsyn

Inom Finansinspektionen är tillsynen av de finansiella företagen och marknaderna en av huvuduppgifterna. Under 2006 förbrukades 57 procent av myndighetens resurser inom området tillsyn.

Tabell 12.1 Procentuell fördelning av Finansinspektionens kostnader per verksamhetsgren i löpande priser

Procent			
Verksamhet	2004	2005	2006
Tillsyn	59	59	57
Regelgivning	23	19	19
Tillstånd och anmälningar	12	16	19
Statistik	6	6	5

Tillsynen delas upp i stabilitetstillsyn och marknadstillsyn. Båda dessa tillsynsgrenar innehåller konsumentskyddsaspekter.

Den stabilitetsinriktade tillsynen hänger samman med risker som avser hela det finansiella systemet. Riskerna är inte jämnt fördelade i den finansiella sektorn. Företag av olika storlek och typ uppvisar skillnader i exponering och känslighet för störningar som kan inträffa. Finansinspektionen tillämpar därför en tillsynsstrategi där företagen delas in i fyra riskklasser efter den påverkan de bedöms ha på det finansiella systemet, där riskklass I bedöms ha mest betydelse för stabiliteten.

Tabell 12.2 Totalt nedlagd tid i timmar på tillsynsaktiviteter i riskklasserna

	2004	2005	2006
Riskklass I	21 142	14 904	12 683
Riskklass II	4 303	8 405	9 984
Riskklass III	6 439	3 667	10 400
Riskklass IV	432	180	721
Summa	32 316	27 156	33 788

Tillsynen har i förhållande till tidigare år främst ökat i riskklasserna II och III. Skälet till minskningen i klass I är att antalet företag i denna grupp minskat. I riskklass I finns främst de största bankerna. Riskuppbyggnaden i de fyra största bankerna är fortfarande begränsad och Finansinspektionen bedömer att förmågan hos bankerna att identifiera och hantera risker har ökat parallellt med anpassningen till det nya

regelverket för kapitalkrav. Stabiliteten i banksystemet är enligt Finansinspektionen generellt sett god. Livbolagen har en fortsatt god kapitalavkastning, vilket lett till överskott i verksamheten och att den kollektiva konsolideringen har förbättrats.

I en särskild rapport till regeringen om konsumentskyddet inom det finansiella området konstateras att de största behoven av att skydda konsumenten finns inom sparande i pensionsförsäkringar och fonder (dnr Fi2007/4570). Sparande i traditionell pensionsförsäkring är den största sparformen i Sverige och omfattar cirka 1 250 miljarder kronor. Bevakningen av pensionssparandet har därför enligt Finansinspektionen hög prioritet.

Under 2006 genomförde Finansinspektionen 28 temaundersökningar. I dessa undersökningar granskas vissa speciella frågeställningar närmare och systematiskt. 15 av dessa undersökningar har redovisats i offentliga rapporter. Några temaundersökningar har lett till fördjupade analyser och undersökningar i företag där brister påvisats.

En omfattande temaundersökning genomfördes då samtliga 700 försäkringsförmedlare granskades. Huvuddelen av dessa uppfyller kraven för verksamheten. Men hos ett antal av de granskade försäkringsförmedlarna uppdagades brister. Flera saknar korrekt dokumentation av de anställdas kompetens och utbildning eller dokumenterade rutiner för att motverka penningtvätt. Försäkringsförmedlarna förmedlar produkter av stor ekonomisk betydelse för kunderna, såsom pensionsförsäkringar och sjukförsäkringar. Finansinspektionen konstaterar därför att det är särskilt viktigt att reglerna följs och inspektionen avser att noga följa utvecklingen i branschen.

Under året granskade Finansinspektionen 50 försäkringsföretags värdebesked för individuella pensioner och tjänstepensioner. Finansinspektionen anser att pensionsspararen bör få en enklare beskrivning än i dag av hur försäkringen är utformad. Dessutom måste försäkringsföretagen underlätta för spararna genom att använda enkla och tydliga ord som är gemensamma för branschen.

Finansinspektionen stärkte under 2005 sin organisation inom området penningtvätt och terroristfinansiering, vilket numera ingår i den löpande tillsynen. Under 2006 undersökte Finansinspektionen hur företag i finanssektorn efterlever reglerna om bekämpning av penning-

tvätt och terroristfinansiering. Många av företagen visar på allvarliga brister. Dessa följs nu upp av Finansinspektionen.

Finansinspektionen har genomfört flera undersökningar av de finansiella företagens information till sina kunder. På flera områden har brister konstaterats, vilket visar på ett behov av att skärpa tillsyn och praxis. Exempel på detta är granskningen av den skriftliga informationen som ges till kunder inför handel med warranter. Finansinspektionen pekade på ett behov av att skärpa kraven på prospekten. En liknande granskning gjordes av erbjudanden av aktieindexobligationer. Även här konstaterades ett behov av att skärpa tillsyn och praxis. Ytterligare en undersökning avsåg oreglerade erbjudanden på aktiemarknaden. Här konstaterade Finansinspektionen att de flesta erbjudanden inte gav konsumenterna tillräckligt bra information. Avsikten med undersökningen var att tidigt uppmärksamma missförhållanden och på så sätt upplysa konsumenterna om vilka krav de bör ställa på informationsmaterial vid aktieerbjudanden.

Tillstånd

Finansinspektionen bedriver en omfattande verksamhet med att ge olika typer av tillstånd om att bedriva finansiell verksamhet. Inspektionen tar även emot olika slag av anmälningar från företagen. Under 2006 inkom 4 748 ärenden avseende ansökningar om tillstånd samt anmälningar till Finansinspektionen. Den totala genomsnittliga handläggningstiden påverkades enligt Finansinspektionen negativt av de nya prospektreglerna. Enligt Finansinspektionen är detta orsaken till att den genomsnittliga handläggningstiden för samtliga tillståndsärenden har ökat från 21 dagar 2005 till 31 dagar 2006.

Tabell 12.3 Genomsnittlig handläggningstid i dagar för tillstånds- och anmälningsärenden

Antal dagar/ärende

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Handläggningstid	34	53	37	25	21	31

Finansinspektionen har ett serviceåtagande för tillstånds- och anmälningsärenden, vilket anger ramar för den tid det ska ta att handlägga ett ärende av ett visst slag på ett korrekt sätt. Under 2006 handlades 91 procent av ärendena inom utsatt tid. Finansinspektionen har också i en särskild rapport till regeringen redovisat hur inspektionen arbetar för att bättre kunna möta

efterfrågan inom denna verksamhet utan att övriga delar av myndighetens verksamhet påverkas negativt (dnr Fi2007/4122).

Regelgivning

Även om Finansinspektionen sedan flera år ska arbeta för begränsad och förenklad regelgivning för de finansiella företagen, har införlivandet av nya EG - regler med svensk rätt medfört en ökad regelmängd. Bland annat har ett omfattande arbete lagts ned på att genomföra nya direktiv om kapitalkrav för banker m.m. Detta arbete kan förväntas bidra till en mer träffsäker bedömning av företagens kapitalbehov, och därmed bidra till stabiliteten i dessa företag. I flera av de nya författningarna som har utfärdats under 2006 finns också en tydlig strävan att främja konsumentskyddet.

Sanktioner och samverkan m.m.

En markant ökning av sanktionsärenden har skett jämfört med 2005. Variationerna mellan åren avseende de olika sanktionerna kan delvis förklaras av de prioriteringar Finansinspektionen gjort.

Tabell 12.4 Sanktioner, typ och antal

Sanktion	2004	2005	2006
Anmärkning	–	1	21
Vitesföreläggande	1	–	5
Varning	–	3	5
Straffavgift	2	–	–
Återkallelse tillstånd	5	2	4
Summa	8	6	35

Samarbetet med Ekobrottsmyndigheten har utvecklat positivt. Gemensamma insatser har resulterat i bättre och mer effektiva rutiner, vilket bl.a. kännetecknas av att fler ärenden kunnat lämnas över till Ekobrottsmyndigheten.

Tabell 12.5 Antalet ärenden som anmäldes till Ekobrottsmyndigheten

	2002	2003	2004	2005	2006
Insider	8	15	15	19	60
Otillbörlig marknadspåverkan	5	6	1	6	33

Vid utebliven eller försenad anmälan från den som har insynsställning i ett marknadsnoterat företag tar inspektionen ut en avgift av den

anmälningsskyldige. Bestämmelserna skärptes under 2005, vilket förklarar ökningen enligt tabellen nedan.

Tabell 12.6 Avgifter enligt 20 § lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument

Tusental kronor

År	Avgift
2001	1 800
2002	3 483
2003	3 054
2004	5 102
2005	16 125
2006	6 446

Finansinspektionen har under året haft täta kontakter med Konsumentverket avseende skyddet för konsumenter inom det finansiella området. Frågor som har behandlats gemensamt har varit konsumentkrediter, s.k. SMS-lån standardvillkor, bankavgifter och blancokrediter. Finansinspektionen överlämnade tio ärenden till Konsumentverket, merparten handlade om marknadsföring av sparprodukter eller krediter. Finansinspektionen ingår också tillsammans med Konsumentverket i styrelserna för Konsumenternas Försäkringsbyrå och Konsumenternas Bank- och finansbyrå. En gemensam webbportal för båda byråerna har kommit till stånd.

Krisberedskap

När det gäller krisberedskap har Finansinspektionen inom samverkansområdet ekonomisk säkerhet redovisat sitt arbete med att minimera störningar och tillgodose samhällets grundläggande behov av ekonomisk säkerhet vid svåra påfrestningar på samhället i fred. Finansinspektionen bedömer att såväl den finansiella sektorn som myndigheten själv har en godtagbar krishanteringsförmåga, men att denna ytterligare kan förbättras. Som ett led i förbättringsarbetet har inspektionen bl.a. lett arbetet i ett privat-offentligt samverkansprojekt med avsikt att skapa bättre krisberedskap och stärka robustheten i den finansiella sektorn i Sverige (dnr Fi2007/1412).

Bokföringsnämnden

Bokföringsnämnden har under 2006 utfärdat kompletterande normgivning, biträtt Regerings-

kansliet i redovisningsfrågor, deltagit i utredningar inom kommittéväsendet, avgett yttranden om god redovisningssed till domstolar i olika frågor samt lämnat information till småföretagare.

Bokföringsnämnden arbetar med ett för nämnden mycket stort och flerårigt projekt som syftar till att skapa fyra separata redovisningsregulverk för främst olika storlekskategorier av företag. Regler för de minsta företagen (enskilda näringsidkare) har arbetats fram under 2006 och börjat gälla. Ett förslag med regler om årsredovisning i mindre aktiebolag har remissbehandlats under 2007. Arbetet med ett förslag till allmänt råd för större icke-noterade företag pågår.

12.3.2 Analys och slutsatser

Finansinspektionen

Finansinspektionen har en viktig roll att fylla inom den finansiella sektorn. Den finansiella tillsynen är central för såväl stabiliteten i systemet som konsumentskyddet. En annan viktig del är den reglering som Finansinspektionen står för.

En betydande del av Finansinspektionens resurser används för tillståndsprövning. Denna bör vara snabb och förutsägbar, särskilt som prövningen ofta berör nya företag eller företag som utvecklas. Handläggningstiderna har ökat vilket inspektionen också förklarar, men strävan bör vara att dessa är så korta som möjligt.

Konsumentskyddet inom finansmarknadsområdet är viktigt för förtroendet och för att marknaden ska kunna utvecklas. Konsumentorganisationerna är ofta svagt representerade på finansmarknaden och konsumenten befinner sig ofta i ett kunskaps- och resursmässigt underläge.

Finansinspektionen ska bedriva tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning. Regler och praxis ska utformas och regel efterlevnaden ska granskas. Överträdelser ska utredas och vid behov ska sanktioner beslutas. Även regelutvecklingsarbetet inom EU ställer krav på fortsatta insatser.

Regeringen bedömer att Finansinspektionen i förhållande till tilldelade resurser i stort levt upp till ställda mål. Finansinspektionen har en viktig roll att fylla för att förbättra genomlysningen av finansiella tjänster och produkter för att på detta sätt förbättra konsumentskyddet. Kunskaperna

hos konsumenterna bör öka om risker och möjligheter inom det finansiella området. Även här har Finansinspektionen en central roll att fylla.

Internationella valutafonden (IMF) har följt upp sin tidigare utvärdering från 2002 av den finansiella tillsynen som Finansinspektionen bedriver. IMF konstaterade 2002 att Finansinspektionen var underfinansierad. I uppföljningen konstateras att detta förhållande kvarstår trots att resurser har tillförts. De ökade resurserna har främst tillgodosett de behov som de senaste årens ökade åtaganden medfört och IMF anser därför att ytterligare resurser bör tillföras.

Flera nya reformer har beslutats inom det finansiella området. Uppgiften att genomföra reformerna ligger till stor del på Finansinspektionen. Det krävs ökade resurser för att genomföra öppenhetsdirektivet, den nya redovisningstillsynen, de nya bestämmelserna på värdepappersområdet, nya EG-regler om solvens på försäkringsområdet och stärkt konsumentskydd. Det stärkta konsumentskyddet bör innefatta bl.a. att tillsammans med olika aktörer genomföra informations- och folkbildningsinsatser för att öka konsumenternas kunskaper om finansiella produkter och förbättra deras förmåga att hantera privatekonomiska frågor. Inför 2008 föreslås därför en förstärkning av Finansinspektionens resurser med 20,5 miljoner kronor.

Bokföringsnämnden

De redovisningsnormer som meddelas bidrar till att förbättra kvaliteten på företagens bokföring och bokslut vilket har stor betydelse för bl.a. skatteförvaltningens verksamhet. De ger också förutsättningar för analytiker och rådgivare att bättre kunna jämföra och analysera olika företags ekonomiska ställning.

Bokföringsnämndens normgivning och information har gjorts mera lättillgänglig och begriplig samt har blivit mer efterfrågad av småföretag och yrkesverksamma inom redovisningsområdet. Ytterligare steg har tagits mot att skapa redovisningsregler som är enklare att tillämpa för företag samt finansiell information som är mer begriplig.

Bokföringsnämnden har en betydande roll i det intensifierade regelförenklingsarbetet för att minska företagens administrativa kostnader. Det

förenklingsarbete som bedrivits under flera år har börjat ge resultat, bland annat genom ny lagstiftning som innehåller förenklade redovisningsregler samt nämndens arbete med de samlade regelverken för olika kategorier av företag.

12.4 Revisionens iakttagelser

Med anledning av Riksrevisionens granskning och framförda kritik av tillsynen på det finansiella området utifrån målet om ett gott konsumentskydd under 2005/06 (RiR 2006:12) genomförde regeringen i juni 2006 flera instruktions- och regleringsbrevskompletteringar för Finansinspektionen. Motsvarande kompletteringar gjordes även för Konsumentverket. Syftet var att utveckla och stärka myndigheternas insatser inom området och samarbetet mellan dem. De båda myndigheterna fick även i uppdrag att redogöra för vilka initiativ och insatser som representanter för myndigheterna vidtagit i styrelserna för Konsumenternas Bank- och finansbyrå samt Konsumenternas Försäkringsbyrå.

Riksdagens civilutskott (bet. 2006/07:CU5) avtog Riksrevisionens styrelses framställning till riksdagen om två tillkännagivanden med hänvisning till att det inom Regeringskansliet pågick ett arbete som låg väl i linje med Riksrevisionens styrelses förslag.

Som ett direkt resultat av regeringens styrning har Finansinspektionen överlämnat sin första årliga rapport om konsumentskyddet inom det finansiella området (se även avsnitt 12.3). I årsredovisningarna från Finansinspektionen och Konsumentverket lämnas återrapportering kring samarbete och om deltagande i rådgivningsbyråerna.

12.5 Politikens inriktning

Det övergripande syftet med all finansiell reglering och tillsyn är att finansiella system och marknader ska fungera på ett sätt som är samhällsekonomiskt effektivt. Det innebär bl.a. att systemet ska fungera även när det uppstår påfrestningar. Betalningar ska kunna genomföras, värdepappershandel ska kunna bedrivas

och krediter ska kunna förmedlas. Annars uppstår stora kostnader och skador för hela samhället. Till bilden hör även de finansiella tjänsternas karaktär och samspelet mellan företagen och kunderna. I många fall har investerare och konsumenter väsentligt mindre kunskap om en finansiell tjänst än de som tillhandahåller och säljer den. Samtidigt uppträder allt fler konsumenter i ökad omfattning som sparare och placerare på marknaderna och exponeras därigenom för olika möjligheter och risker. De finansiella marknaderna har blivit en allt viktigare del av det finansiella systemet. Nya finansierings- och sparformer har tillkommit, allt fler privatpersoner sparar i fonder och allt fler företag skaffar kapital på aktiemarknaden. Denna utveckling ställer nya krav på de regler som styr företagen och det ställs ökade krav på den finansiella tillsynen och regelgivningen för att förbättra konsumentskyddet inom området.

Genomförda och föreslagna reformer m.m.

För att nå målen inom området har flera nya reformer genomförts eller planeras att genomföras under året. De nya kapitaltäckningsreglerna ställer krav på att företagen ska ha fungerande riskhanteringssystem för att kunna överblicka riskerna i verksamheten. Dessa regler innebär att de EG-regler om kapitaltäckning och stora exponeringar som grundar sig på den s.k. Basel II-överenskommelsen nu har införlivats med svensk rätt genom en ny lag om kapitaltäckning och stora exponeringar (prop. 2006/07:5).

Försäkringstillsynsutredningen överlämnade 2005 betänkandet Tillsyn på försäkringsområdet (SOU 2005:85). Syftet med utredningen var att säkerställa en effektiv framtida tillsyn på försäkringsområdet och utredningen pekade i sitt betänkande bl.a. på att Finansinspektionen hade varit sena med att anpassa tillsynsåtgärderna till de förändringar som avregleringen inom försäkringssektorn hade medfört och föreslog ett antal åtgärder som dock inte föranledde några förändringar i de regler som styr verksamheten. Parallellt med Försäkringstillsynsutredningens arbete tog Finansinspektionen fram ett nytt tillsynsverktyg, den s.k. trafikljusmodellen, som introducerades i samband med tjänstepensionsdirektivets införande 2006. Denna modell utgör ett steg i riktning mot en mer riskbaserad och kvalitativ solvensreglering, vilket innebär att vissa delar av utredningens föreslagna åtgärder

redan har genomförts. Det gäller bl.a. bedömningarna att tillsynen över de försäkrings tekniska avsättningarna bör grunda sig på en realistisk värdering av försäkringsåtagandena och att stabilitetstillsynen bör inriktas på skydd av försäkringsfordringar i stället för att bedöma samtliga affärsrisker som ett försäkringsbolag utsätts för. Finansinspektionen har i regleringsbrevet för 2007 getts i uppdrag att se över att marknadstillsynen syftar till att försäkringsmarknaden ska vara väl fungerande och genomlyst både i bolags- och produkthänseende. I en promemoria, Återförsäkring, en komplettering, från maj 2007 lämnas förslag till bemyndiganden för Finansinspektionen att ta hänsyn till Försäkringstillsynsutredningens bedömning när det gäller skuld täckningstillgångar. Beträffande utredningens bedömning om att ett godkännande av den finansiella saneringsplanen ska innebära en oberoende värdering av skuld täckningstillgångar, tillgångsposter etc. så anser regeringen att det inte finns anledning att ställa krav på oberoende värdering. Det ska alltid finnas en saklig grund för de antaganden som används och Finansinspektionen har att bedriva tillsyn även över det.

Genom den nya försäkringsavtalslagen, som trädde i kraft den 1 januari 2006, infördes en lagstadgad rätt till återköp av försäkrings sparande. Lagen var dock begränsad avseende vilken typ av försäkringar som får återköpas. Från den 1 juli 2007 kompletteras därför återköpsrätten av en överföringsrätt för vissa pensionsförsäkringar, inom ett bolag eller från ett bolag till ett annat. Detta medger att rätten till återköp och flytt av försäkringssparande får ett bättre genomslag på försäkringsmarknaden (prop. 2006/07:26).

Nya regler om sekretess i försäkringsföretag för uppgift om genetisk undersökning och genetisk information har införts (prop. 2006/07:41). Reglerna innebär begränsningar för företagen att lämna denna typ av uppgifter och information.

Nya informationsregler för börsnoterade företag och nya bestämmelser om flaggning i aktiemarknadsbolag har införts (prop. 2006/07:65). Finansinspektionen har numera bl.a. ansvaret för att offentliggöra ägarförändringar i dessa företag. En nyordning för tillsyn över börsföretagens finansiella rapporter har introducerats. Börserna har numera ansvar för att övervaka att dessa är upprättade i enlighet med gällande redovisningsregler (främst IFRS,

International Financial Reporting Standards). Finansinspektionen har emellertid det slutliga tillsynsansvaret och har för detta ändamål fått nya befogenheter och sanktionsmöjligheter.

Ökad konkurrens på de europeiska värdepappersmarknaderna, stärkt tillsyn och ett gott skydd för dem som investerar i finansiella produkter är några syften med bestämmelserna i den nya lagen om värdepappersmarknaden som träder i kraft 1 november 2007 (prop. 2006/07:115). Genom den lagen genomförs direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID – Markets in Financial Instruments Directive) i svensk rätt. MiFID innehåller regler om hur värdepappersföretagen ska organisera och bedriva sin verksamhet. Syftet är att öka konkurrensen på de europeiska

värdepappersmarknaderna, stärka prisbildningen och göra den mer transparent. Värdepappersföretagen ska också med stöd av sitt hemlandstillstånd kunna bedriva gränsöverskridande verksamhet i andra medlemsstater. Ett annat viktigt syfte med MiFID är en förbättrad tillsyn och stärkt konsumentskydd.

Bokföringsnämnden

Bokföringsnämnden ska även fortsättningsvis arbeta för att främja utvecklingen av god redovisningssed i företagets bokföring och offentliga redovisning. Verksamheten ska under 2008 inriktas mot att förenkla regler och minska företagens administrativa kostnader.

13 Finans- och kapitalförvaltning

13.1 Omfattning

Verksamhetsområdet finans- och kapitalförvaltning omfattar verksamhet som syftar till en effektiv finans- och kapitalförvaltning inom staten och inom premiepensionssystemet. Förvaltningen bedrivs av Statens internbank inom Riksgäldskontoret och av Premiépensionsmyndigheten (PPM).

13.2 Mål

Statens internbank i Riksgäldskontoret ska bidra till en effektiv finansförvaltning i staten. Detta innebär att kontoret, baserat på statens upplåningskostnader på kapitalmarknaden, ska sätta marknadsmässiga villkor på lån och placeringar till statliga myndigheter och vissa bolag. Riksgäldskontoret ska även verka för att det statliga betalningssystemet möjliggör effektiva betalningar, håller hög säkerhet, är anpassat till statens redovisningssystem, tillgodoser statens informationsbehov och är konkurrensneutralt. Därutöver ska Riksgäldskontoret verka för en effektiv likviditetsförvaltning och minskade räntekostnader i staten samt erbjuda myndigheterna en god service.

PPM administrerar premiépensionen inom ramen för det allmänna pensionssystemet. PPM:s huvudsakliga uppgift är att hantera individuella konton för premiépensionsmedel i olika värdepappersfonder och besluta om utbetalning av premiépensioner. Övriga delar av det allmänna pensionssystemet administreras av Försäkringskassan.

Målen för PPM är att:

- administration och förvaltning av premiépensionerna ska bedrivas med låga kostnader och till nytta för pensionsspararna,
- de erbjudna försäkringsprodukterna ska över tiden var för sig bära sina egna kostnader.

13.3 Resultatredovisning

13.3.1 Resultat

Statens internbank

Riksgäldskontoret har under 2006 fortsatt att utveckla verksamheten vid statens internbank, bl.a. genom ett nytt informationsstöd och möjligheter för myndigheterna att elektroniskt hantera lån och likviditet. Regeringen har, på förslag av Riksgäldskontoret, beslutat om en ny förordning för statens betalningar. Förordningen innebar en modernisering och anpassning till den gällande praxis som utvecklats för de statliga betalningarna och trädde i kraft den 1 januari 2007.

Från och med 1 januari 2007 har Riksgäldskontoret nya ramavtal med Nordea, SEB och Swedbank. Avtalen, som ersatte avtalen från 2003, innehåller flera nyheter. Bland annat har betaltjänsterna rangordnats i syfte att ge myndigheterna ökad möjlighet och incitament att i första hand använda de tjänster som rangordnats högst. På så sätt förväntas myndigheterna styras till ett mer kostnadseffektivt utnyttjande av betalningstjänster samtidigt som besparingar på

upp till 30 procent av kostnaderna för statliga betalningar beräknas kunna göras. Ungefär hälften av detta beror på lägre priser i avtalen och övriga hälften utgör rationaliseringspotential. En annan nyhet är att, utöver de 270 statliga myndigheter som använder avtalen, kan nu även affärsverken utnyttja dessa.

De statliga betalningarna uppgår till ungefär 4 200 miljarder kronor per år. Avtalen innehåller tjänster för myndigheternas egna betalningar, t.ex. löner, hyror och andra verksamhetsutgifter. Här ingår även betalningar från myndigheter som Försäkringskassan och Skatteverket som hanterar lagstadgade transfereringar i form av pensioner, bidrag och skatter.

Tabell 13.1 Antalet betalningar och bankkonton samt kostnader för betalningar i statens betalsystem

	2004	2005	2006
Antal betalningar (miljoner)	119,8	125,3	123
Total kostnad (mkr)	176	161	152
Kostnad/bet. (kr/st.)	1,47	1,28	1,24

Kostnaderna för statens betalningar minskade med 9 miljoner kronor, eller 4 öre per betalning, jämfört med 2005. Kostnadsreduceringen beror framför allt på att myndigheterna minskat användningen av dyra utbetalningskort till förmån för kontoinsättningar.

I fördelningen av betalningsflöden mellan bankerna har SEB och i viss mån Swedbank fortsatt öka sina andelar, medan Nordea har minskat. Tidigare redovisningar pekar mot en stor spridning i genomsnittligt pris mellan avtalsbankerna. Myndigheterna förefaller nu, i enlighet med de incitament som successivt byggs in i betalningssystemet, i större utsträckning styra sina betalflöden till betalningstjänster där lägsta pris kan fås.

Statens internbanks samlade utlåning till myndigheter, affärsverk och vissa bolag steg till 258 miljoner kronor 2006. De flesta låntagare minskade sin upplåning men större upplåning från Botniabanan AB, Svedab och Centrala Studiestödsnämnden innebar att lånestocken ökade.

Riksgäldskontorets inlåning steg generellt men en tidigareläggning av PPM:s premiepensioner till december 2006 i stället för januari 2007 gjorde att nettoinlåningen sjönk. Inlåningen var 72 miljoner kronor i slutet av 2006.

Riksgäldskontorets årliga kundenkät visar att myndigheterna fortsatt ser positivt på de produkter och tjänster som kontoret erbjuder; nöjd kundindex sjönk en enhet från 83 (av totalt 100) 2005 till 82 för 2006.

Premiepensionsmyndigheten

Den 31 december 2006 uppgick antalet pensionssparare till 5,7 miljoner. PPM har t.o.m. december 2006 betalat ut premiepension till 343 473 personer. Av dessa tog 40 995 ut pension i form av traditionell försäkring. Året innan var motsvarande siffror 249 747 respektive 25 884.

Tabell 13.2 Pensionskapital och genomsnittligt månadsbelopp per pensionssparare per den 31 december 2006

	Fondförsäkring		Traditionell försäkring	
	Pensionkapital	genomsnittligt månadsbelopp	Pensionkapital	genomsnittligt månadsbelopp
2006	18 512	70	17 464	71
2005	12 574	46	11 229	49
2004	7 369	33	7 074	33

Den genomsnittliga nivån på de premiepensioner som betalas ut ökar stadigt och förväntas på sikt uppgå till en betydligt större andel av den samlade pensionen. Totalt har pensioner om 231,1 miljoner kronor betalats ut under 2006. Motsvarande siffror för 2005 var 103,7 miljoner kronor. Från och med år 2007 förväntas antalet pensionssparare som väljer att påbörja uttag av premiepension öka med mellan 100 000 till 110 000 personer årligen.

Under 2006 ökade antalet fonder inom premiepensionssystemet med 54 fonder. Vid utgången av 2006 var 779 fonder fördelade på 83 förvaltare registrerade i systemet.

Tabell 13.3 Antal registrerade fonder och fondförvaltare den 31 december resp. år

År	Fonder	Fondförvaltare
2000	465	69
2001	597	81
2002	644	87
2003	664	85
2004	697	84
2005	725	83
2006	779	83

År 2000 var det 4,4 miljoner pensionssparare som fick möjlighet att för första gången välja fonder, varav 3 miljoner gjorde ett aktivt val. Andelen aktiva bland nya väljare har successivt minskat.

Tabell 13.4 Andelen aktiva väljare

Procent	
År	Andel av väljarna
2000	67,0
2001	18,0
2002	14,0
2003	8,4
2004	9,4
2005	8,0
2006	7,4
2007	1,7

Förändringen mellan 2006 och 2007 förklaras enligt PPM troligen av en förändrad kommunikationsstrategi. De nya väljarna 2007 fick, till skillnad från tidigare år, inget särskilt valpaket utan enbart information i samband med det så kallade orange kuvertet. PPM bedömer att individer väljer att vara mer aktiva i sitt sparande när man blir äldre och har mer pengar på sitt premiepensionskontot. Därför avser PPM att mer rikta sin information till dem som hunnit bli äldre och har mer medel på sina konton.

Vid årsskiftet var det 2,3 miljoner pensionsparare som hade sina premiepensionsmedel i Premiesparfonden (ickeväljarnas fond) av totalt 5,5 miljoner pensionssparare. Det totala fondinnehavet i premiepensionssystemet hade då ett marknadsvärde på 267 miljarder kronor.

Värdeutvecklingen på hela premiepensionskapitalet under 2006 var 12 procent. Den genomsnittliga årliga avkastningen i premiepensionssystemet har sedan de första inbetalningarna till systemet ägde rum år 1995 t.o.m.

den 31 december 2006 varit 5,9 procent per år, efter avdrag för fondförvaltningsavgifter.

Tabell 13.5 Värde fördelat på fondkategori

Miljarder kronor				
Fondkategori	Förvaltad kapital den 30 juni 2007	Förvaltad kapital den 31 dec. 2006	Förvaltad kapital den 31 dec. 2005	Förvaltad kapital den 31 dec. 2004
Aktiefonder	159,3	141,1	99,2	60,7
Blandfonder	9,8	9,3	7,2	5,1
Generationsfonder	33,8	30,6	23,0	15,2
Räntefonder	9,4	7,5	4,9	3,7
Premiesparfonden	84,1	78,9	58,1	40,1
Totalt	296,4	267,4	192,4	124,8

Under perioden 2004–2006 har män varit något mer aktiva med att byta fonder än kvinnor. Dels är det totalt fler män än kvinnor som genomfört ett fondbyte, dels har männen genomfört fondbyten något oftare än kvinnorna. Under samma period är det personer i åldersintervallet 30–50 år som har varit mest aktiva.

Under 2006 betalade varje pensionssparare i genomsnitt 0,56 procent av pensionsbehållningen i avgift eller totalt 1 227 miljoner kronor, varav avgiften till fondförvaltarna utgjorde i genomsnitt 0,40 procent och avgiften för administrationen utgjorde 0,16 procent.

Under 2007 återfördes 1 090 miljoner kronor avseende 2006 till pensionsspararna som rabattmedel. PPM införde under våren 2007 ett tak för avgiftsuttaget för administrationen på 100 kronor per pensionssparare och år. Drygt 2 miljoner sparare betalade den maximala avgiften och den genomsnittliga avgiften blev 0,13 procent av förvaltad kapital.

Tabell 13.6 Avgifter som pensionsspararna betalar till PPM

År	Avgift i procent	Avgift i mnkr
2001	0,30	261
2002	0,30	234
2003	0,30	242
2004	0,27	331
2005	0,22	335
2006	0,16	370
2007	0,13	380

Avgiftens andel som pensionsspararna betalar till PPM faller i takt med att behållningen inom premiepensionssystemet ökar.

Tabell 13.7 Genomsnittliga avgifter 2006 för respektive fondkategori

Fondkategori	Förvaltningsavgift i procent utan avdrag	Förvaltningsavgift i procent efter återförda rabattmedel
Aktiefonder	1,21	0,57
Blandfonder	0,68	0,47
Generationsfonder	0,53	0,33
Räntefonder	0,42	0,37
Premiesparfonden	0,50	0,14
Totalt	0,88	0,40

Den 1 april 2007 infördes en ny rabattmodell för fonderna inom premiepensionssystemet. Den nya modellen förväntas ge en ökad årlig rabatt till pensionsspararna på 250 miljoner kronor. Den nya modellen medför enligt PPM att kostnaderna för fondförvaltningen sänks från 0,4 till 0,3 procent av det förvaltade kapitalet. Då ytterligare kapital investeras i fonderna kommer det samlade värdet av rabatten på förvaltningsavgifterna att öka ytterligare.

Försäkringskassan, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten har, inom ramen för administrationen av den allmänna pensionen, kostnader för administrationen avseende premiepensionssystemet. Under 2006 betalade PPM därför totalt 74,7 (57,6) miljoner kronor som ersättning för pensionsadministrationen fördelat på 11,7 (14,9) miljoner kronor till Försäkringskassan, 60,9 (41,8) miljoner kronor till Skatteverket och 2,1 (0,9) miljoner kronor till Kronofogdemyndigheten.

Information till pensionsspararna under 2006 har i huvudsak förmedlats via det årliga värdebeskedet (det orange kuvertet), valpaket till nyttillkommande pensionssparare och ett särskilt värdebesked för pensionärer.

Sedan december 2005 tillhandahåller PPM en webbaserad vägledning för pensionsspararna vid val av fonder (PPM-Lotsen). Med hjälp av denna får pensionsspararna information om risk samt vägledning för att underlätta förvaltningen av det egna sparandet. Under hösten 2006 gjordes utskick med information om PPM-lotsen till 500 000 pensionssparare som inte har bytt premiepensionsfonder sedan sitt första val.

PPM har följt upp hur pensionsspararna uppfattar sina kunskaper inom området. Under 2006 uppgav 22 procent av pensionsspararna att de anser sig hade tillräckliga kunskaper för att ta hand om sitt premiepensionssparande. Samtidigt ansåg 53 procent av spararna att deras kunskaper var otillräckliga. Skillnaderna i pensionsspararnas kunskap, attityd och förhållningssätt till den allmänna pensionen var små i jämförelse med tidigare år. PPM konstaterar att attityd- och beteendeförändringar kräver ett uthålligt informationsarbete med tydliga målsättningar.

Försäkringskassan och PPM inrättade hösten 2004 ett myndighetsgemensamt program vars utgångspunkt är att bredda, fördjupa och vidareutveckla samverkan mellan myndigheterna. Under 2006 har bl.a. ett förenklat ansökningsförfarande för blivande pensionärer utvecklats och beskeden om omräkning och utbetalning samordnas med värdebeskedet i ett särskilt (orange) kuvert för personer som valt att påbörja uttag av allmän pension. Inom programmet pågår också arbete med att långsiktigt utveckla det årliga värdebeskedet med syfte att öka kunskaperna om systemet.

Pensionsportalen minpension.se har utvecklats ytterligare i samarbete mellan PPM, Försäkringskassan, SPV och Sveriges försäkringsförbund. Portalen ger individen en samlad information om den allmänna pensionen och den kollektivavtalade tjänstepensionen. Antalet användare av portalen uppgick i december 2006 till 420 000. PPM sköter portalens kundservice och denna verksamhet är förlagd till Söderhamn.

PPM har redovisat ett uppdrag om vissa ändringar i premiepensionssystemet som syftar till att underlätta pensionsspararnas val av fonder och att rättvisare fördela kostnaderna inom systemet (dnr Fi2007/3718). PPM föreslår åtgärder för att minska antalet fonder genom att en årsavgift för fondbolagen på 100 000 kronor införs samt att fonder med sämst avkastning inom respektive kategori efter en femårsperiod, utesluts ur systemet. I ett andra steg föreslås en begränsning till tio fonder per fondbolag och en spärr för fonder med färre än 10 000 sparare. För att förenkla valsituationen för pensionsspararna analyserar PPM hur en alternativ produkt med färdiga fondportföljer skulle kunna införas vid sidan av det nuvarande fondtorget och icke-valsalternativet. Premiesparfonden. Pensionsspararna föreslås välja risknivå med hjälp av webbverktyget PPM-Lotsen medan PPM där-

efter hjälper till med fondvalet för dem som så önskar. PPM föreslår dessutom att en avgift på 20 kronor för korttidshandel införs. Pensions-spararna föreslås kunna göra fyra avgiftsfria byten per år, förutsatt att de inte genomförs oftare än var tredje månad. Syftet är att få en mer rättvis fördelning av kostnaderna som i dag bärs av samtliga pensionssparare.

Statskontoret har haft regeringens uppdrag att göra en helhetsbedömning av statens ansvar och åtagande i samband med vägledning om fondval inom premiepensionssystemet, och statliga åtgärder som påverkar fondutbudets sammansättning och storlek (dnr Fi2005/5690). Statskontoret överlämnade den 23 april 2007 till regeringen rapporten Statens ansvar och åtagande inom premiepensionssystemet (2007:5). Statskontoret konstaterar att uppgiften att tillhandahålla ett utvecklat beslutsstöd sannolikt omfattas av både skadeståndslagen och rådgivningslagen. Vidare konstaterar Statskontoret att en begränsning av fondutbudet strider mot ursprungstanken med ett öppet och fritt system, de fördelar som ett marknadsliknande system har skulle gå förlorade och att en begränsning riskerar att nya fondprodukter inte kommer premiepensionsspararna till del. Frågorna bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

13.3.2 Analys och slutsatser

Statens internbank

Riksgäldskontoret har i enlighet med sitt uppdrag fortsatt att utveckla statens finansiella hantering med ökad kvalitet och säkerhet som följd. De insatser som gjorts har medfört effektiviseringar och minskade kostnader i de statliga betalningarna. Det främsta exemplet är att ramavtalen med de banker som förmedlar huvuddelen av statens betalningar i allt större utsträckning bidrar till ökad produktutveckling, lägre risker och lägre räntekostnader i betalningssystemet. Ambitionen att öka transparensen och konkurrensen i betalningssystemet infrias därmed allt mer. Riksgäldskontorets arbete med de nya avtal som trädde i kraft 1 april 2007 har ytterligare förbättrat incitamenten för myndigheterna att hantera statens medel kostnads-effektivt och rationellt. Den beräknade besparingspotentialen av de nya avtalen beräknas uppgå till tiotals miljoner kronor.

Riksgäldskontoret har även bidragit med beslutsunderlag av god kvalitet, bl.a. genom förslaget om en moderniserad betalningsförordning.

Sammantaget gör regeringen bedömningen att målen för verksamheten Statens internbank har uppnåtts.

Premiepensionsmyndigheten

Inom PPM har verksamheten präglats av fortsatt konsolidering av administrationen och IT-systemen. PPM har allt mer kommit in i ett förvaltningskedje. PPM lägger nu kraften på åtgärder som syftar till att bibehålla en hög automatiseringsgrad och att ge pensionsspararna en effektiv service. Även under år 2006 har pensionsspararnas aktivitet i premiepensionssystemet fortsatt att öka. Antalet fondbyten har ökat samtidigt har det varit en fortsatt positiv värdeutveckling av pensionsspararnas medel. PPM:s kostnader för fondförvaltning och myndighetsadministration har betydelse för den pension som senare betalas ut. Det är därför viktigt att det arbete som bedrivs inom PPM i syfte att upprätthålla lägre kostnader ges fortsatt prioritet.

PPM har redovisat verksamheten i enlighet med uppställda krav och sammantaget gör regeringen bedömningen att målen för verksamheten har uppnåtts.

13.4 Politikens inriktning

I betänkandet från Pensionsadministrationsutredningen lämnas förslag om att bilda en ny myndighet – Ålderspensionsmyndigheten för att administrera allmänna ålderspensionen (SOU 2006:111). Den nya myndigheten föreslås administrera inkomst-, tilläggs-, premie- samt garantipension. Dessa förmåner hanteras i dag av Försäkringskassan och PPM. Betänkandet från utredningen har remissbehandlats. Regeringen redogör för den fortsatta hanteringen i utgiftsområde 11, avsnittet Ålderspensioner vid sidan av statsbudgeten.

Statskontoret har haft i uppdrag (S2006/3796/SF) att analysera och granska administrationskostnaderna för ålderspensionssystemet. Statskontoret har redovisat uppdraget

i rapporten Försäkringskassans och Skatteverkets administrationskostnader för ålderspensionssystemet – en analys och granskning. Statskontoret konstaterar att Försäkringskassans och Skatteverkets administration av ålderspensionen har en kostnadsbaserad prissättning som innebär svaga drivkrafter att minska kostnaderna. Vidare anser Statskontoret att såväl den interna som externa kontrollen och uppföljningen av dessa kostnader är svag. Resultatet av utvärderingen har medfört att en sänkning gjorts

för myndigheterna avseende ersättningen för 2007.

PPM har för under 2007 tillgång till en kredit för att tillgodose behovet av likviditet i handel med fondandelar på 4 000 miljoner kronor. Behovet av denna kredit har ökat och PPM bör för den löpande fondhandeln ha tillgång till en kredit som ger en säkerhetsmarginal (avsnitt 17.5). För att förbättra styrningen av PPM:s utgifter anger regeringen årligen ett tak för hur stort belopp PPM får disponera för driftskostnader.

14 Statsskuldsförvaltning

14.1 Omfattning

Verksamhetsområdet statsskuldsförvaltning omfattar den verksamhet som regeringen och Riksgäldskontoret bedriver för upplåning och förvaltning av statsskulden.

14.2 Mål

Målet för verksamhetsområdet finns beskrivet i lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning. Där anges att statens skuld ska förvaltas så att kostnaden för skulden långsiktigt minimeras samtidigt som risken i förvaltningen beaktas. Därtill ska förvaltningen ske inom ramen för de krav som penningpolitiken ställer.

14.3 Resultatredovisning

14.3.1 Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2002–2006

I den årliga skrivelsen till riksdagen Utvärdering av statens upplåning och skuldförvaltning 2002–2006 (skr. 2006/07:104), redovisade regeringen sin bedömning av förd statsskuldsförvaltning. Skrivelsen behandlar såväl regeringens riktlinjer som Riksgäldskontorets verksamhet. I det följande redovisas de viktigaste slutsatserna från denna utvärdering som berör Riksgäldskontoret.

I skrivelsen gör regeringen bedömningen att de strategiska beslut som fattats av Riksgäldskontoret har varit väl avvägda och motiverade

samt att resultaten fallit väl ut. Bland annat bedömdes Riksgäldskontorets beslut att skjuta på valutaamorteringar med ett sammanlagt belopp om 12 miljarder kronor under 2005 och 2006 som välgrundade ur såväl kostnads- som risksynpunkt. Besluten beräknas så långt ha inneburit kostnadsbesparingar på 0,4 miljarder kronor. Regeringen bedömde även att Riksgäldskontorets val av skilda löptider i kron- och valutaskuld, val av riktmärke för valutaskulden samt principer för marknads- och skuldvard är rimliga.

Riksgäldskontoret bedöms ha bedrivit en kostnadseffektiv upplåning i utländsk valuta bl.a. genom att under 2006 öka andelen finansiering via kron- och valutaswappar när villkoren för dessa förbättrades jämfört med direktupplåning. Riksgäldskontorets resultat i den aktiva förvaltning i utländsk valuta, dvs. positionering i utländska räntor och valutor, uppgick till 0,3 miljarder kronor 2006 och 1,5 miljarder kronor sett över utvärderingsperioden 2002–2006. Därmed har riktlinjernas mål om överskott i verksamheten uppnåtts. Riskmått indikerar att resultatet inte uppnåtts till priset av ett högt risktagande.

Det preliminära resultatet för den reala upplåningen var 2,5 miljarder kronor 2006 och 11,4 miljarder kronor för perioden 2002–2006. Real upplåning i svenska kronor har därmed uppnått det kvantitativa målet om att vara billigare än motsvarande upplåning i nominella statsobligationer. De låga inflationsutfallen under 2000-talet har gynnat upplåning via realobligationer.

Den samlade kostnadsbesparingen från privatmarknadsupplåningen var 0,2 miljarder kronor 2006 och 1,0 miljard kronor 2002–2006. Uppställt mål har därmed även i år uppnåtts.

Riksgäldskontorets mer operativa marknads- och skuldvard bedöms ha bidragit till en mer effektiv statspappersmarknad och därmed främjat långsiktigt lägre kostnader för skuldförvaltningen. Marknadsundersökningar pekar mot att Riksgäldskontoret i allmänhet uppfattas som en effektiv och professionell aktör på värdepappersmarknaden som även står sig väl i internationell jämförelse.

14.3.2 Analys och slutsatser

Huvudintrycket är, liksom förra året, att staten har en väl fungerande upplåning och skuldförvaltning. Regeringen bedömer att de beslut som fattats av Riksgäldskontoret har varit väl motiverade. Uppsatta överskottsmål har uppnåtts och resultaten 2006 har generellt varit bättre än 2005. Beräkningar pekar mot att statens lånekostnader har kunnat pressas ned. Regeringen bedömer att såväl Riksgäldskontorets förvaltning som regeringens riktlinjer för 2002–2006 är i enlighet med statsskuldspolitikens övergripande mål, att långsiktigt minimera kostnaden för skulden med beaktande av risken i förvaltningen.

14.4 Politikens inriktning

Processen för att utforma och följa upp statskuldförvaltningen regleras i lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning och hanteras i huvudsak utanför den statliga budgetprocessen. I årliga riktlinjer styr regeringen främst hur statsskulden ska fördelas på olika skuldslag och vilka löptider som ska tillämpas. Det är även dessa storheter som, tillsammans med storleken på skulden, i stort bestämmer vilka kostnader och risker som kan förväntas i förvaltningen av skulden.

Regeringens riktlinjebeslut för 2007–2009 innebär en övergång till en mer renodlad andelsstyrning av statsskuldens sammansättning och en ny beräkningsmetod (kassaflödesbaserad) för detta. Målandelarna, efter justering för ny metod, är 15 procent för valutaskulden och 25 procent för realskulden. Vid halvårsskiftet 2007 uppgick valutaskulden till 18 procent och realskulden till 26 procent av den totala statskulden. Valutaskulden ska amorteras med 40

miljarder kronor per år 2007–2009 i syfte att inom rimlig tidshorizont anpassa valutaskulden till dess måandel. Amorteringstakten är därmed 15 miljarder kronor högre än för 2006.

Nytt är också att löptidsmättet breddas till att omfatta hela statsskulden, dvs. även den reala kronskulden. Den samlade löptiden ska under loppet av 2007 förkortas från fem år i slutet av 2006 till 4,7 år i slutet av 2007. Detta speglar i allt väsentligt en minskad löptid i takt med att utestående reallån närmar sig förfall samtidigt som löptiden i den nominella kronskulden avses hållas oförändrad.

År 2007 infördes även ett nytt styrsystem för Riksgäldskontorets aktiva positionstagande. Riskmandatet, som uppgår till 600 miljoner kronor i termer av dagligt Value-at-Risk (en metod för att styra och mäta marknadsrisker), omfattar i princip samtliga Riksgäldskontorets positioner.

Överväganden om statsskuldspolitikens inriktning och närmare utformning för kommande år (2008–2010) kommer att genomföras i samband med regeringens beslut om nya riktlinjer för skuldförvaltningen i november 2007.

14.4.1 Förslag till en breddad och fördjupad utvärdering

Regeringens förslag: Regeringen ska från och med 2008 och därefter vartannat år i en skrivelse till riksdagen utvärdera förvaltningen av statskulden. Skrivelsen ska senast den 25 april överlämnas till riksdagen.

Skälen för regeringens förslag: I skrivelsen 2006/07:104 valde regeringen att presentera förslag till förbättringar av nuvarande process och hur utvärderingen av statsskuldspolitikerna kan breddas och fördjupas. Förslaget innebär att skrivelsen med regeringens samlade utvärdering lämnas vartannat år i stället för årligen. Statsskuldens minskade budgetmässiga betydelse och skuldpolitikens långsiktiga natur är de främsta skälen för detta. Utvärderingen bör, i möjligaste mån, även stödjas av externa bedömningar/analyser för att nå ökad bredd och djup i analysen. Det årliga inslaget i rapporteringen till riksdagen kvarstår eftersom regeringen på sedvanligt vis i detta avsnitt i budget-

propositionen avser att referera den samlade utvärderingen alternativt (för de år då ingen samlad utvärdering lämnas till riksdagen) kort redovisa regeringens riktlinjer och Riksgäldskontorets uppnådda resultat. Regeringen ansåg det lämpligt att införa ändringen per den 1 januari 2008.

I riksdagens svar på regeringens skrivelse lämnades regeringens förslag utan erinran. Utskottet pekade bl.a. på att utvecklingen av statsfinanserna och statsskulden är god samtidigt som processen för beslut i statsskuldspolitiska frågor är väl etablerad. I det läget kan det finnas anledning att begränsa den mer djuplodande utvärderingen av skuldförvaltningen till vartannat år i stället för som nu varje år. Riksdagen välkomnade också förslaget att utvärderingarna framöver ska stödjas av externt utlagda utvärderingar.

Regeringen lämnar därför, i dessa delar, förslag till ändring i lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning (avsnitt 2.1).

14.4.2 Riksgäldskontorets framtida hantering av premieobligationer i pappersform

Den 1 januari 2007 genomförde regeringen en rad ändringar i förordningen (1996:311) med instruktion för Riksgäldskontoret. Bland annat gavs Riksgäldskontoret ökade frihetsgrader i beslut om inlösen av obligationer och räntekuponger samt utbetalning av vinster på premieobligationslån, även i de fall där betalningsrätten är preskriberad. Ändringen gjordes i syfte att nå

en mer kostnadseffektiv hantering av inlösen av gamla premieobligationer dvs. premieobligationer i pappersform. I regleringsbrevet för 2007 gavs Riksgäldskontoret i uppdrag att redovisa hur kontoret framdeles avser att hantera inlösen av premieobligationer m.m.

Riksgäldskontorets styrelse beslutade i februari 2007 att ändra hanteringen av gamla premieobligationer, vilket redovisades i rapport till Finansdepartementet i mars 2007 (dnr Fi 2007/1648). Styrelsen upphävde 1987 års beslut och beslöt istället fr.o.m. den 1 januari 2008 tillämpa en 10-årig preskriptionstid på kapital och en 3-årig preskriptionstid för vinster på fysiska premieobligationer. Riksgäldskontoret ska dock framöver kunna medge inlösen av kapital och vinster även om betalningsrätten är preskriberad om det så är motiverat. Förändringen kommer att tillkännages i dagspress och på myndighetens hemsida under 2007.

Regeringen bedömer Riksgäldskontorets hantering av frågan som rimlig. De preskriptionstider som beslutats, vilka ligger i linje med såväl lagstiftning som obligationsvillkoren vid försäljningstillfällena, och de möjligheter till undantag som finns bedöms säkerställa en rimlig hantering i inlösenförfarandet. Även de åtgärder som vidtas för att uppmärksamma frågan under 2007 bedöms vara tillfyllest och bidra till att obligationsägarnas intressen värnas. Riksgäldskontorets beräkningar pekar mot besparingar på 3–5 miljoner till följd av beslutet. Med tanke på att andelen oinlösta premieobligationer i lån som enligt lag är preskriberad är låg och snabbt krympande, så motiveras rationaliseringen även av omsorg om statens resursutnyttjande.

15 Statliga garantier och särskilda åtaganden

15.1 Omfattning

Verksamhetsområdet statliga garantier och särskilda åtaganden omfattar de garantier och lån med kreditrisk som utfärdas och förvaltas av Riksgäldskontoret (RGK) och Insättningsgarantinämnden (IGN) fram till utgången av 2007. IGN, som administrerar insättningsgarantin och investerarskyddet, kommer fr.o.m 2008 att ingå i RGK som ett beslutsorgan. Vid sidan av dessa garantier finns statliga garantier som utfärdas och förvaltas av Statens Bostads-kreditnämnd (UO 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik), Exportkreditnämnden (UO 24 Näringsliv) och SIDA (UO 7 Internationellt bistånd).

Förutom den ordinarie garantireserven för garantier som utfärdas av RGK finns två särskilda garantireserver, dels en reserv för Venantius AB:s upplåning, dels en reserv som omfattar Sveriges åtaganden gentemot vissa internationella finansiella institutioner.

15.2 Mål

RGK ska bedriva garanti- och kreditverksamhet på ett för staten effektivt och riskbegränsande sätt. Garantier ska hanteras inom ramen för garantimodellen. Kostnaderna för verksamheten ska på lång sikt motsvaras av dess intäkter genom försäkringsmässiga prissättningsprinciper. Kontoret ska verka för att garanti- och kreditverksamheten i andra myndigheter bedrivs

på ett effektivt sätt och att statens kreditverksamhet fortsätter att utvecklas.

Målet för IGN:s verksamhet är att bidra till konsumentskyddet avseende insättningar och till stabiliteten i det finansiella systemet. Nämnden ska också bidra till konsumentskyddet avseende värdepapper och andra medel som hanteras för kunders räkning. Målen för verksamheten med insättningsgarantin och investerarskyddet kommer att vara desamma även när RGK tagit över ansvaret för verksamheten.

15.3 Resultatredovisning

15.3.1 Resultat

Riksgäldskontoret

RGK:s garantiåtaganden fortsätter att minska och uppgick till 53 miljarder kronor 2006. Portföljen är i stor utsträckning koncentrerad till ett fåtal stora objekt, t.ex. står garantiåtaganden till Öresundsbron för nästan hälften (48 procent) av de totala garantiåtagandena. Övrig garantiåtaganden rör pensioner till tidigare anställda i statliga myndigheter som omvandlats till bolag (18 procent), internationella åtaganden (12 procent) och svenska kreditinstitut (22 procent). I den sistnämnda kategorin ingår garantier till Venantius AB på 4,4 miljarder kronor. Utöver RGK:s åtaganden finns särskilt garantikapital till internationella finansieringsinstitutioner på drygt 76 miljarder kronor (hanteras av Finans-

departementet och Utrikesdepartementet) och garantier utställda av affärsverk på 0,4 miljarder kronor.

Tabell 15.1 Riksgäldskontorets garantiverksamhet 2002-2006

Miljoner kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
Garantiåtaganden					
- Ordinarie reserv	69 834	68 496	64 107	53 271	48 475
- Venantius AB	13 640	9 885	6 515	4 750	4 373
Saldo på garantireserver¹					
- Ordinarie reserv	1 233	1 474	1 629	1 748	1 949
- Venantius AB	515	531	543	551	562

¹ Avser de medel som avsatts på räntekonto i RGK: för framtida infrianden av garantier, inklusive räntor.

Sammantaget uppgick ackumulerade medel i den ordinarie garantireserven till drygt 1,9 miljarder kronor vid årsskiftet 2006/07. Tillsammans med nuvärdet av förväntade framtida avgifter och anslagsmedel på 1,1 miljarder kronor beräknas tillgångarna i den ordinarie garantireserven till 3 miljarder kronor. Samtidigt uppgick reserveringarna för förväntade förluster till 2,2 miljarder kronor vid utgången av 2006. Förväntade förluster i garantier till Öresundsbron svarade för mer än tre fjärdedelar av dessa reserveringar.

Tillgångarna i den ordinarie garantireserven är därmed större än förväntade förluster, vilket främst beror på den gynnsamma ekonomiska utvecklingen under senare år då endast ett fåtal mindre garantier infriats.

Regeringen gav i maj 2006 RGK i uppdrag att ge en garanti för ett nytt lån till SwePol Link AB. Bolaget äger en likströmskabel under Östersjön som kopplar samman de polska och svenska kraftnäten. Garantin utfärdades i februari 2007.

Särskilt åtagande för Venantius AB

Venantius AB är ett kreditmarknadsbolag som ägs av staten. Bolaget bildades 1995 i syfte att ta över bostadslån med stora risker från SBAB och Securum/Retriva-koncernen. Den övertagna utlåningen finansierades bl.a. genom att låna på kreditmarknaden genom obligationslån garanterade av RGK. Ramen för RGK:s garantiåtaganden var initialt 22 miljarder kronor. De senaste årens fördelaktiga utveckling har gjort att Venantius AB minskat sin utlåning så att det inte längre finns behov av extern finansiering av

bolagets kvarvarande verksamhet. Venantius AB föreslog därför i en skrivelse i juni 2006 till regeringen att staten övertar gäldenärsansvaret för bolagets kvarvarande statsgaranterade obligationslån jämte utestående ränte- och valutasäkringar på derivatmarknaden. Lånen var av varierande löptid och sträckte sig t.o.m. 2013.

I slutet av december 2006 gav regeringen RGK i uppdrag att mot fullt vederlag överta gäldenärsansvaret för Venantius AB:s statsgaranterade obligationslån m.m. Dessa övertogs i mars 2007 av RGK genom att Venantius AB betalade ett kontantbelopp motsvarande marknadsvärdet för åtagandena. Utställda obligationer med tillhörande ränte- och valutasäkringar uppgick till drygt 4,1 miljarder kronor (marknadsvärdet på obligationerna samt övriga åtagande bestämdes per dagen för övertagandet).

I samband med detta avvecklades inbetalda medel på särskild garantireserv för Venantius AB. Vid årsskiftet 2006/2007 uppgick medlen till 562 miljoner kronor.

Garantikapital till internationella finansiella institutioner

Förutom garantireserven för Venantius finns en särskild reserv för garantikapital till internationella finansiella institutioner. Ett infriande av en sådan garanti medför att reserven belastas vartefter motsvarande belopp avräknas från anslag inom respektive departements ansvarsområde. Förfarandet innebär att saldot på denna särskilda garantireserv normalt kommer att vara noll kronor. Kostnaden för dessa åtaganden görs synlig genom att ändamålet för de anslag som täcker kapitaltillskottet har vidgats till att även gälla infrianden av garantikapital. Det avser bl.a. anslag 2:4 *Vissa garanti- och medlemsavgifter* (tidigare benämnt 2:5 *Avsättning för garantiverksamhet*).

Lån med kreditrisk

RGK:s lån med kreditrisk uppgick till 15,5 miljarder kronor i slutet av 2006, vilket var drygt 2 miljarder kronor mer än föregående år. De största låntagarna är Botniabanan AB (10,1 miljarder kronor) och Svensk-Danska broförbindelsen AB (SVEDAB, 4,1 miljarder kronor). Låneramarna för Swedcarrier och dess dotter-

bolag Jernhusen upphörde per den 31 december 2006 då koncernen ersatte lånen från RGK med extern bankupplåning.

Tabell 15.2 Riksgäldskontorets lån med kreditrisk

Miljoner kronor, per 31 december 2006

	Låneram	Utestående lån	Nedskrivning förväntade kreditförluster
Botniabana	15 000	10 140	
Svedab AB	¹	2 176 ²	-1 900
A-train AB	1 000	900 ²	-100
SJ AB	2 000	0	
Övriga	-	289	
Summa		13 505	-2 000

¹ 2 600 miljoner kronor i prisnivå jan 1997 jämte kapitaltjänstkostnader och mervärdesskatt.

² Efter nedskrivning av förväntade kreditförluster.

RGK redovisar sedan 2004 sina lån till verkligt värde i stället för till nominellt belopp, bl.a. som ett resultat av synpunkter från Riksrevisionen. Utlåningen till SVEDAB och A-train AB skrevs därför ned med sammanlagt två miljarder kronor vid årsskiftet 2004/05 på grund av förväntade kreditförluster. Dessa värderingar kvarstår.

I början av 2006 redovisade RGK ett regeringsuppdrag om att samordna ett arbete med de andra kreditmyndigheterna och Ekonomistyrningsverket. Uppdraget syftade till att nå en gemensam redovisning av kostnader och risker för statliga krediter. Utredningen har sökt tydliggöra gränsen mellan lån och bidrag samt att fastställa enhetliga redovisningsprinciper så att jämförelser mellan myndigheter går att göra. Utredningen pekade även på behovet av en statlig kreditmodell i likhet med den modell som gäller för garantier. Här tar visserligen RGK sedan några år tillbaka ut avgifter för kreditrisken i de nya lån som ges och som förs tills statsbudgetens inkomstsida. Det finns dock inga reserver som i dag kan täcka eventuella framtida kreditförluster. Rapporten bereds för närvarande i regeringskansliet.

RGK föreslog i en rapport till regeringen under hösten 2006 att statens ska ställa högre krav på de finansiella säkerheter som kärnkraftindustrin lämnar. Dessa säkerheter kompletterar de pengar som fonderas i Kärnavfallsfonden för den förväntade kostnaden för kärnavfallshandlingen i Sverige. Till del baserat på underlaget från RGK beslutade regeringen i april 2007, som ett led i den pågående revideringen av finansieringssystemet, en förordning om finansiella

åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet.

Insättningsgarantin och investerarskyddet

Regleringen avseende insättningsgarantin och investerarskyddet har sin utgångspunkt i varsitt EG-direktiv och har utformats utifrån de minimikrav som fastställs i direktiven.

Insättningsgarantin och investerarskyddet finansieras genom avgifter från de institut som omfattas av systemen.

Enligt gällande bestämmelser ska den sammanlagda årliga avgiften uppgå till 0,1 procent av de garanterade insättningarna. För 2006 har IGN debiterat de institut som omfattas av insättningsgarantin med drygt 527 miljoner kronor.

I IGN:s uppdrag ingår att förvalta de avgifter som tas ut för att täcka framtida ersättningsfall inom insättningsgarantin. Målet för förvaltningen är att uppnå en god avkastning samtidigt som riskspridning och betalningsberedskap upprätthålls. Marknadsvärdet på de förvaldade medlen uppgick den 31 december 2006 till 16,3 miljarder kronor. Sedan den 15 april 2005 förvaltas medlen av Kammarkollegiet genom passiv förvaltning (indexförvaltning).

Under 2006 gav förvaltningen en avkastning på 1,09 procent jämfört med 1,12 procent för jämförelseindex. Resultatet av nämndens förvaltning under året blev tre räntepunkter lägre än indexavkastningen på grund av transaktionskostnader för att löpande anpassa portföljen till indexsammansättningen.

För investerarskyddet har avgifter enbart tagits för att täcka IGN:s kostnader för att administrera skyddet. Utbetalningar av ersättningsfall finansieras temporärt med investerarskyddets (IGN:s) lagstadgade obegränsade kredit i RGK och genom att instituten i efterhand betalar in avgifter.

IGN har hittills hanterat tre ersättningsfall, ett avseende investerarskyddet när värdepappersbolaget CTA Lind & Co Scandinavia AB i för-sattes konkurs och två avseende insättningsgarantin när kreditmarknadsbolagen Custodia AB och Allmänna Kapital AB försattes i konkurs. Sammanlagt beräknas att 270 miljoner kronor kommer att betalas ut för dessa tre ersättningsfall. Hanteringen av ersättningsfallen har till stor del dominerat verksamheten vid IGN det senaste året.

En viktigt inslag i IGN:s uppdrag är också att samarbeta med företrädare för utländska ersättningsystem där gemensamma intressen finns. Detta gäller särskilt i de fall då eventuella ersättningsfall omfattas både av hemlandets och av värdlandets ersättningsystem. IGN har därför etablerat samarbetsavtal med ett antal av de ersättningsystem, där ett eventuellt ersättningsfall kan komma att generera utbetalningar från både det svenska och det utländska systemet.

15.3.2 Analys och slutsatser

RGK har fortsatt att utveckla garantihanteringen i staten och agera professionellt i de frågor som uppstått. Bland annat bedömer regeringen att arbetet med en samordnad hantering av statens garantier har lett till en ökad helhetsbild och överblick över statens samlade garantiåtagande. Detsamma gäller arbetet med rapporten om statens kredithantering som på sikt bör leda till en bättre överblick och styrning av krediterna i staten. Kontorets insatser i arbetet med ny finansieringsförordning i kärnavfallshanteringen och ny garanti till SwePol-Link har varit goda.

Vad gäller målet om en ekonomiskt ansvarsfull prövning och hantering av garantier så har långsiktig kostnadstäckning varit styrande i garantiverksamheten och planliga reservationer av medel för att täcka framtida infrianden har gjorts. Liksom förra året noterar regeringen att de avgifter som förväntas ackumuleras väsentligen överstiger förväntade förluster i garantiåtagandena. Målet om full kostnadstäckning är emellertid av långsiktig karaktär och bör även bedömas i det perspektivet. I det ligger att den förmånliga ekonomiska utvecklingen de senaste åren inneburit att få garantier infriats. RGK:s garantiportfölj består därtill av en rad stora engagemang vilket gör det svårt att vid varje tidpunkt uppfylla målet om full kostnadstäckning. Det är därför för tidigt att bedöma om kontoret är framgångsrik i sin avgiftsättning eller inte. I ljuset av detta är kontorets arbete med att fortlöpande utveckla och förbättra metoder för prissättning och riskbedömning av särskilt värde.

Insättningsgarantin och investerarskyddet har betydelse för konsumentskyddet på de finansiella marknaderna. Att dessa ersättningsystem fungerar är också av betydelse för stabiliteten inom det finansiella systemet. Ett mål för verk-

samheten är en korrekt och effektiv hantering av ersättningsfallen. Detta mål måste säkerställas. De senaste årens ersättningsfall har dock visat att IGN:s organisation är sårbar och att den organisatoriska basen för verksamheten behöver stärkas. Riksdagen har därför efter förslag från regeringen i 2007 års ekonomiska vårproposition ställt sig bakom förslaget om att IGN bör avvecklas från den 1 januari 2008. Regeringen avser att inordna verksamheten med insättningsgarantin och investerarskyddet i RGK från kommande årsskifte.

I övrigt har IGN i stort redovisat sin verksamhet i enlighet med uppställda krav och konstaterar bl.a. att hanteringen av ersättningsfallen av naturliga skäl dominerat verksamheten.

15.4 Revisionens iakttagelser

I revisionsberättelsen avseende IGN:s årsredovisning för 2006 lämnar Riksrevisionen en invändning mot ledningens förvaltning. Revisorererna anför att IGN har överskridit sitt ramanslag på grund av bristande intern styrning och kontroll (dnr Fi2007/2159). Invändningen tydliggör behovet av en bredare organisatorisk bas för verksamheten vid IGN, vilket regeringen också tagit initiativ till, vilket redovisas i avsnittet ovan.

15.5 Politikens inriktning

En ny garantimodell för staten infördes 1997 (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:FiU1, rskr. 1996/97:53) och den 1 januari 1998 trädde garantiförordningen (1997:1006) i kraft. Avsikten med garantimodellen är dels att kostnaderna för statens garantigivning ska vara synliga, dels att verksamheten ska vara långsiktigt finansiellt självbärande. Från och med 2002 omfattar principerna i garantimodellen även s.k. äldre garantier som utfärdats före införandet av den nya modellen. En närmare redovisning av garantimodellen och av statens totala garantigivning återfinns i regeringens skrivelse Årsredovisning för staten 2006 (skr. 2006/07:101).

Regeringens inriktning är att fortsatt värna de principer som ligger till grund för garantimodellen och arbeta för en ökad översikt och

kontroll av de risker som finns i statens samlade garantiportfölj. Motsvarande inriktning gäller för statens krediter där inriktningen är att söka nå mer enhetliga principer i värdering och prissättning av de krediter som ingår i statens kreditportfölj. Syftet är även här att staten ska nå ökad risktransparens och helhetssyn och därigenom få underlag för en bättre styrning och uppföljning av den statliga kreditgivningen.

För RGK:s del är uppdraget fortsatt att arbeta i enlighet med uppsatta verksamhetsmål och att värna de grundläggande principerna i garantimodellen. Arbetet med att kontinuerligt utveckla och effektivisera statens risktagande i de garantier som staten ställer ut bör fortsätta.

För RGK ska det tillkommande uppdraget, inom ramen för ett särskilt beslutsorgan med insättningsgarantin och investerarskyddet, liksom tidigare för IGN, vara att fatta beslut om uttag av de årliga avgifterna och att förvalta avgiftsmedlen så att en långsiktigt god avkastning erhålls. Vidare ska RGK hantera ersättningsfall på ett korrekt och effektivt sätt och att organisera ett etablerat samarbete med företrädare för utländska ersättningssystem.

Behovet av det förvaltningsanslag som använts för administration av verksamheten med insättningsgarantin och investerarskyddet har varit svår att förutse. Utgifternas nivå är till stor del beroende av förekomsten av ersättningsfall. Det är således inte möjligt att i förväg göra en uppskattning av förvaltningskostnaderna vid ersättningsfall då förekomsten av dessa beror på omständigheter som IGN inte själva råder över.

För att lösa problemet med förvaltningsanslaget för den ansvariga myndigheten (IGN) höjdes anslaget fr.o.m. 2007 med 10 miljoner kronor, som ställts till regeringens disposition på en särskild anslagspost. I händelse av ersättningsfall kan dessa medel, efter regeringsbeslut, ställas till myndighetens disposition. Under året har regeringen anvisat 5 miljoner kronor till IGN från denna anslagspost. Osäkerheten avseende förekomsten av framtida ersättningsfall motiverar att anslaget för denna verksamhet inom RGK även fortsättningsvis bör vara på motsvarande nivå.

15.6 Avvecklingen av Insättningsgarantinämnden

Regeringens förslag: Frågor om insättningsgarantin och investerarskyddet ska handläggas av den myndighet som regeringen bestämmer (garanti-myndigheten).

Insättningsgarantiutredningens förslag: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna har ingen erinran mot förslaget.

Ärendet och dess beredning: I betänkandet från Insättningsgarantiutredningen – Ett reformerat system för insättningsgarantin (SOU 2005:16) – behandlas bl.a. frågan om organisatorisk tillhörighet för IGN. Utredningen föreslår att de garantiportföljer som i dag finns uppdelade på de olika statliga garantimyndigheterna ska föras samman till en ny garantimyndighet men anser att frågan om en ny garantimyndighet bör utredas vidare. Utredningen anför vidare att IGN i likhet med andra mindre myndigheter är alltför sårbar och att det finns skäl att införliva verksamheten avseende insättningsgarantier och investerarskydd i en större befintlig garantimyndighet. Den myndighet som är lämpad för detta ändamål är enligt utredningen RGK. Betänkandet har remissbehandlats och remissvaren finns tillgängliga i Regeringskansliet (dnr Fi2005/1477).

I 2007 års ekonomiska vårproposition (prop. 2006/07:100) föreslog regeringen att IGN ska avvecklas som separat nämndmyndighet fr.o.m. den 1 januari 2008 och att verksamheten ska inordnas i en befintlig statlig myndighet. Regeringen aviserade vidare att den senare under året avser att återkomma till riksdagen med förslag till de lagändringar som blir nödvändiga att göra i och med detta. Riksdagen har godkänt regeringens förslag (bet. 2006/07:FiU20, rskr. 2006/07:220).

Regeringen har i ett beslut den 10 april 2007 gett RGK i uppdrag att förbereda och genomföra inordnande av IGN:s verksamhet som ett beslutsorgan i RGK per den 1 januari 2008.

Denna proposition innehåller de förslag till lagändringar som behöver göras med anledning av myndighetsreformen.

Lagrådet: Lagändringarna har bedömts vara en fråga av sådan enkel beskaffenhet att

Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande har därför inte inhämtats.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen har godkänt regeringens förslag att avveckla IGN. Nämnden kommer att avvecklas per den 1 januari 2008. De lagbestämmelser som i något avseende pekar ut IGN bör därför ändras.

I lagen (1995:1571) om insättningsgaranti och i lagen (1999:158) om investerarskydd anges i dag att IGN är ansvarig för att handlägga frågor om insättningsgarantin och investerarskyddet. Enligt regeringens mening saknas det skäl att fortsätta att direkt i lagtexten ange vilken myndighet som ska handlägga frågor enligt dessa lagar. Det bör i stället anges att frågor om insättningsgarantin respektive investerarskyddet ska handläggas av den myndighet regeringen bestämmer. I de nämnda lagarna bör den myndigheten benämnas garantimyndigheten. Även i sekretesslagen (1980:100), inkomstskattelagen (1999:1229) och lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter, bör de bestämmelser som innehåller namnet IGN hänvisa till garantimyndigheten.

Ändringen i sekretesslagen avser 8 kap. 24 §. Enligt paragrafens nu gällande lydelse gäller viss sekretess i IGN:s verksamhet. Beträffande bakgrunden till sekretessbestämmelsen hänvisas till propositionen Sekretess i IGN:s verksamhet (prop. 1996/97:23). IGN ska avvecklas. Nämndens uppgifter ska övertas av en garantimyndighet enligt lagen om insättningsgaranti och lagen om investerarskydd som regeringen kommer att utse. Paragrafen bör ändras i enlighet med detta. En övergångsbestämmelse är nödvändig för att sekretessen ska bestå i ärenden som arkiverats före ikraftträdandet (jfr exempelvis prop. 2005/06:200 s. 48 f. och 160).

Som framgår av beskrivningen ovan är de nu föreslagna lagändringarna bara en konsekvens av tidigare gjorda ställningstaganden. De innebär därför inte några ekonomiska konsekvenser varken för staten eller för någon annan.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

15.7 Förvaltning av Stiftelsen Prinsessan Sofia Albertinas tillgångar

---

Regeringens förslag: Riksgäldskontorets förvaltning av köpeskillingen för Arvfurstens palats överförs till Stiftelsen Sofia Albertina. Vidare ska regeringen inte längre utse en person som deltar i förvaltningen av stiftelsens tillgångar.

Bakgrund: Genom ett förordnande den 17 mars 1783 förklarade sig Prinsessan Sofia Albertina efter sin död skänka fastigheten n:o 1 efter 1819 års nummerordning i kvarteret Lejonet i Stockholm (Arvfurstens palats) till Sveriges Arvfurste. Genom en överenskommelse mellan Konung Gustav III och Prinsessan Sofia Albertina bildades en stiftelse den 17 mars 1783 vars syfte var att förvalta fastigheten. Efter prinsessans död den 17 mars 1829 hade palatset fyra olika innehavare. Av olika skäl utnyttjade dock ingen av dem besittningsskyddet. Så småningom hyrdes lägenheter i palatset ut och arvfursten fick därigenom en årlig inkomst. Palatset kom att i ringa grad motsvara vad Prinsessan Sofia Albertina hade avsett i sitt förordnande och frågan om en försäljning aktualiserades. 1902 års riksdag beslutade (prop.1902:67, SU 92, rskr. 70) att en försäljning inte mötte några hinder under förutsättning att vissa villkor var uppfyllda. Bland annat skulle fastigheten köpas in för statsverkets räkning för en köpeskillning av högst 2 250 000 kronor. Köpeskillingen skulle för stiftelsens räkning förvaltas av Riksgäldskontoret som årligen skulle betala fyra procents ränta på köpeskillingen till den som var berättigad enligt Prinsessan Sofia Albertinas förordnande. Efter riksdagens medgivande i varje särskilt fall skulle också köpeskillingen kunna användas för fastighetsförvärv för stiftelsens räkning. Riksdagen bemyndigade Riksgäldskontoret att dels verkställa den årliga ränteutbetalningen, dels tillhandahålla erforderliga medel för stiftelsens framtida fastighetsköp. Räntan på köpeskillingen är skattebefriad.

1911 års riksdag beslutade (prop.1911:153, SU 74, rskr. 154) att något hinder inte förelåg för försäljning av fastigheten nr 19 i kvarteret Blasieholmen (stall tillhörande Arvfurstens palats) till AB Nya Grand Hotel under villkor bl.a. att en av Kungl. Maj:t utsedd person skulle

delta i förvaltningen av de medel som inflöt genom försäljningen. Medlen förvaltas av Prinsessan Sofia Albertinas Stiftelse.

Skälen för regeringens förslag: Stiftelsens tillgångar förvaltas således för närvarande av både Riksgäldskontoret (köpeskillingen för Arvfurstens palats) och stiftelsen (köpeskillingen för försäljningen av fastigheten nr 19 i kvarteret Blasieholmen). En lämpligare ordning är att stiftelsen får till uppgift att förvalta hela tillgångsmassan. Riksgäldskontorets förvaltning

av köpeskillingen om 2 250 000 kronor för Arvfurstens palats bör därför överföras till Stiftelsen Sofia Albertina den 1 januari 2008.

Någon årlig utbetalning av ränta ska därmed heller inte ske. Vidare kan det inte längre anses vara motiverat att regeringen utser en person som deltar i förvaltningen av stiftelsens tillgångar.

I ärendet har samråd skett med Riksmarskalksämberet som inte har haft något att invända mot den föreslagna ordningen.

16 Tillsyn av spelmarknaden

16.1 Omfattning

Verksamhetsområdet omfattar frågor om tillsyn och reglering av spelmarknaden.

Lotteriinspektionen är förvaltningsmyndighet på spel- och lotteriområdet. Myndighetens uppgifter innefattar bl.a. tillståndsgivning och typgodkännande samt tillsyn av spelmarknaden.

16.2 Mål

Målet för spelpolitiken är en sund och säker spelmarknad där sociala skyddsintressen och efterfrågan på spel tillgodoses under kontrollerade former. Överskottet från spel bör värnas och alltså vara förbehållet det allmänna eller allmännyttiga ändamål, dvs. föreningslivet, hästsporten och staten.

Ovanstående mål är fastlagt av riksdagen (prop. 2002/03:93, bet. 2002/03:KrU8, rskr. 2002/03:212). Resultatbeskrivningen i det följande görs i förhållande till detta mål.

16.3 Resultatredovisning

16.3.1 Resultat

Spelmarknaden

De huvudsakliga aktörerna på den svenska spel- och lotterimarknaden är AB Svenska Spel (Svenska Spel), AB Trav och Galopp (ATG) och folkrörelserna. Folkrörelserna är en samlad

benämning för ideella föreningar som bedriver allmännyttig verksamhet. Svenska Spel är ett helägt statligt bolag. ATG ägs av Svenska Travsportens Centralförbund och Svensk Galopp med en statlig representation i dess styrelse. Svenska Spel bedriver bl.a. vadhållning på idrottstävlingar, automatspel och lotterier. ATG bedriver vadhållning på hästkapplöpningar. Folkrörelserna anordnar lotterier och bingospel.

Den redovisade omsättningen för den reglerade svenska spelmarknaden uppgick 2006 till cirka 36,5 miljarder kronor jämfört med 35,6 miljarder kronor 2005. I summan ingår bruttoomsättningen av samtliga spelformer utom Svenska Spels poker över Internet och dess dotterbolag Casino Cosmopol som endast redovisas netto. Nettoomsättningen för Casino Cosmopol uppgick 2006 till drygt en miljard kronor, vilket innebär en ökning med nästan 9 procent jämfört med föregående år. Svenska Spels nätpoker introducerades i mars 2006 och den redovisade omsättningen uppgick 2006 till 206 miljoner kronor, vilket är den avgift om 2,5 procent som bolaget tar ut av spelarna. Bruttoomsättningen på den reglerade svenska spelmarknaden är således betydligt högre eftersom Svenska Spels nätpoker och Casino Cosmopols bruttoomsättning inte ingår i beräkningen. ATG fortsatte att öka sin omsättning med 2,6 procent jämfört med föregående års ökning om 2,0 procent. Folkrörelsernas sammanlagda spel och lotterier uppskattas till 11 procent av spelmarknaden, en minskning med en procent jämfört med föregående år. De privata företag som bedriver restaurangkasinospel har minskat sin omsättning de två senaste åren men har fortfarande cirka 2 procent av spelmarknaden.

I genomsnitt använder svenska folket knappt tre procent av sin disponibla inkomst till spel och lotterier, eller i genomsnitt cirka 4 000 kronor per person och år. En stor del av utvecklingen på spelmarknaden sker inom s.k. online-spel, dvs. lotterier som förmedlas med hjälp av elektromagnetiska vågor. Distribution sker främst genom Internet, mobiltelefoni och i viss utsträckning interaktiv TV. Spelbranschen har blivit alltmer teknikintensiv. Pokerspel över Internet har intagit en stark ställning på marknaden. Den tidigare regeringen beslutade i november 2005 att ge Svenska Spel tillstånd att anordna och förmedla pokerspel över Internet fr.o.m. den 1 december 2005 t.o.m. den 31 december 2007. Regeringen beslutade den 26 april i år om en utvärdering av denna verksamhet (dir. 2007:05), vilken ska vara klar till den 1 november 2007. Intresset för bingo på Internet har också visat en markant ökning under föregående år. Spelansvar och spelprogram har fått en framskjuten roll vid marknadsföring av spelprodukter. De svenska aktörernas arbete med s.k. spelansvarsprogram, utbildning av egen personal och seminarier om spelets effekter har fortsatt under året.

Tillsynen av spelmarknaden

Lotteriinspektionen har under året genomgått en omorganisation i syfte att åstadkomma en mer slagkraftig och renodlad organisation. Kontrollen av den växande illegala spelmarknaden och nya ansvarsuppgifter för förströelsespel har bl.a. krävt ett antal nya tjänster vid myndigheten. Lotteriinspektionen har under året fortsatt vidareutvecklingen av en generell tillsynsmodell för verksamheten. Tillsynsverksamhet har under 2006 fortsatt att inriktas på åtgärder som syftar till att motverka spelets sociala skadeverkningar. Arbetet har särskilt koncentrerats till frågor som rör åldersgränser, spelansvar och motverkande av illegalt spel. Myndigheten har under året deltagit i ett antal tillsynsärenden inom ramen för den s.k. kroganeringsgruppens arbete. Regeringen beslutade också i mars om att Lotteriinspektionens generaldirektör ska ingå i det s.k. Ekorådet, vilket är ett samverkansorgan för berörda statliga myndigheter för att förebygga och bekämpa ekonomisk brottslighet i samhället. Den tid som Lotteriinspektionen ägnar åt att kontrollera och att vidta åtgärder

mot förekomsten av illegalt spel har ökat drastiskt från 12 till 25 procent. Tillsynen har främst inriktats på de områden som erfarenhetsmässigt medför störst risk för spelberoende och kriminalitet, dvs. illegala spelautomater och pokerspel utan tillstånd. Ett annat område som varit föremål för Lotteriinspektionens insatser gäller förbudet att främja lotterier som anordnats utom landet. Sammantaget har 5 275 kontroller inom tillsynsområdet genomförts under året.

16.3.2 Analys och slutsatser

Lotteriinspektionen har under året fortsatt att utveckla verksamheten i en riktning som innebär att myndigheten i allt högre grad bidrar till att motverka potentiella sociala skadeverkningar av spel. Även i fråga om spelsäkerhet och tillgodoseende av konsumentskyddsintresset bedöms genomförda förändringar som positiva.

Budgetförslag för anslaget 2:1 *Lotteriinspektionen* redovisas i utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

16.4 Politikens inriktning

Regeringens ambition är att bedriva en ansvarsfull spelpolitik i syfte att säkerställa en sund och säker spelmarknad. Sociala skyddshänsyn ska stå i förgrunden för svensk spelpolitik.

De oönskade effekter i form av spelberoende, bedrägerier och annan kriminalitet som kan följa av anordnandet av spel ska motverkas. Spelandet i samhället ska hållas på en acceptabel nivå och olagligt spel ska motverkas. Behovet av vård och behandling för spelberoende måste säkerställas och förbättras. Marknadsföringsrestriktioner och tydligare krav på de statligt kontrollerade spelbolagen ska införas. Staten ska därför möjliggöra för de aktörer som har tillstånd att anordna spel att tillhandahålla dessa under sådana former att risken för negativa sociala och ekonomiska konsekvenser begränsas. Det kan emellertid också finnas skäl att överväga om det finns mindre skadliga spel, eller andra speciella omständigheter mot bakgrund av den snabba teknikutvecklingen och rådande EG-rätt, som talar för att fler aktörer bör ges möjlighet att på lika villkor bedriva spel i Sverige. För att säkerställa en allsidig belysning av dessa fråge-

ställningar tillsatte regeringen den 20 juni i år en utredning med uppdrag att redovisa ett förslag till en moderniserad och långsiktigt hållbar spel-

reglering (dir. 2007:79). Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2008.

17 Budgetförslag

17.1 2:1 Finansinspektionen

Tabell 17.1 Anslagsutveckling för 2:1 Finansinspektionen

Tusental kronor				
2006	Utfall	180 731	Anslags- sparande	10 800
2007	Anslag	187 943	Utgifts- prognos	195 181
2008	Förslag	208 632		
2009	Beräknat	205 747 ¹		
2010	Beräknat	211 083 ¹		

¹ Motsvarar 201 132 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används främst för Finansinspektionens förvaltningskostnader avseende tillsyn och regelgivning inom det finansiella området. Inspektionens tillståndsprövning finansieras i sin helhet med avgifter från de ansökande företagen, vilket motsvarar ca en femtedel av verksamheten.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 17.2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	183 775	52 009	229 523	6 261
Prognos 2007	200 519	44 333	241 635	2 217
Budget 2008	208 000	40 000	248 000	0

Avgifterna regleras i förordningar om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen (2001:911) samt om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet (2002:1042). Avgifterna bestäms i syfte att uppnå full kostnadstäckning. Finansinspektionen tar ut avgift för all den verksamhet som är anslagsfinansierad vilket innebär att en höjning

av anslaget är saldoneutralt då motsvarande belopp tas in på inkomstsidan.

Regeringens överväganden

Tabell 17.3 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 2:1 Finansinspektionen

Tusental kronor			
	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	187 943	187 943	187 943
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	189	4 506	9 497
Beslut	20 500	13 298	13 643
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	208 632	205 747	211 083

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Anslaget för Finansinspektionen ökas 2008 med 20 500 000 kronor. Av beloppet utgör 13 000 000 kronor en varaktig förstärkning. De ökade resurserna ska bl.a. användas för genomförande av öppenhetsdirektivet, ny redovisnings-tillsyn, nya tillsynskrav avseende investerings-tjänster, framtagande av nya EG-regler om solvens på försäkringsområdet och stärkt konsumentskydd. Det stärkta konsumentskyddet bör innefatta bl.a. att tillsammans med olika aktörer genomföra informations- och folkbildningsinsatser för att öka konsumenternas kunskaper om finansiella produkter och förbättra deras förmåga att hantera privatekonomiska frågor.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 208 632 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 205 747 000 kronor och för 2010 till 211 083 000 kronor.

17.2 2:2 Riksgäldskontoret

Tabell 17.4 Anslagsutveckling för 2:2 Riksgäldskontoret

Tusental kronor				
2006	Utfall	264 650	Anslags-sparande	14 515
2007	Anslag	270 121	Utgifts-prognos	273 213
2008	Förslag	289 787		
2009	Beräknat	296 267 ¹		
2010	Beräknat	304 806 ²		

² Motsvarar 289 787 tkr i 2008 års prisnivå.

³ Motsvarar 290 765 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Riksgäldskontorets förvaltningskostnader, Riksgäldskontoret omkostnader i upplåningen och låneförvaltningen samt kostnader för verksamheten inom statens internbank.

Anslaget används fr.o.m. 2008 även för administration av ersättningssystemen insättningsgarantin och investerarskyddet (tidigare Insättningsgarantinämndens verksamhet). Motsvarande belopp avräknas från efterföljande års avgifter och redovisas mot inkomsttitel i statsbudgeten. Resterande avgiftsmedel placeras på räntekonto eller i skuldförbindelser utfärdade av staten.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Från och med 2002 hanteras samtliga garantier utställda av Riksgäldskontoret i enlighet med statens garantimodell. Garantiverksamheten finansieras med riskbaserade avgifter som betalas av garantiobjektet, eller efter beslut av riksdagen, över statsbudgeten om det är fråga om subventioner. Avgifterna, liksom återvinningar på regressfordringar efter infrianden, förs till en garantireserv på ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret. Garantireserven ska på sikt täcka förväntade infrianden och administrativa kostnader.

Garantireserven konsolideras med statens finanser i övrigt. Det innebär att influtna avgifter avräknas direkt mot statens upplåningsbehov utan att fonderas. Statsskulden blir därmed i

motsvarande mån mindre och statens räntekostnader kan reduceras. Vid eventuella infrianden finns det således inga öronmärkta medel att tillgå utan dessa finansieras i praktiken genom den statliga upplåningen. Eventuella infrianden belastar dock och redovisas mot garantireserven i Riksgäldskontoret.

Intäkter i garantiverksamheten (garantavgifter, subventionerade avgifter från statsbudgeten samt räntor) och i kreditverksamheten (kreditriskavgifter) uppgick till 314 miljoner kronor 2006. Tillsammans med kostnader på 35 miljoner kronor och minskade reservationer för framtida garantiförluster blev resultatet 279 miljoner kronor.

För 2008 beräknas avgiftsintäkterna till 321 miljoner kronor och resultatet till 282 miljoner kronor.

Tabell 17.5 Offentligrättslig verksamhet – Riksgäldskontorets garantiverksamhet

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006		313 664	34 740	278 924
Prognos 2007		319 000	39 000	280 000
Budget 2008		321 000	39 000	282 000

Verksamheten inom Statens internbank i Riksgäldskontoret finansieras sedan 2003 via förvaltningsanslaget samtidigt som verksamhetens avgifter förs till inkomsttitel 2557 *Avgifter till statens internbank i Riksgäldskontoret*.

Avgifterna ska utformas som ett styrmedel i strävan att effektivisera den finansiella verksamheten inom staten och ska sammantaget täcka verksamhetens kostnader. Riksgäldskontoret har även möjlighet att ta kostnadstäckande avgifter av kunder som inte är myndigheter eller av verksamheter inom andra samhällssektorer än den statliga.

Tabell 17.6 Offentligrättslig verksamhet – In- och utlåningsverksamheten i Statens internbank

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	6 118		6 037	81
Prognos 2007	5 000		5 327	-327
Budget 2008	5 000		5 000	0

Resultatet uppgick till 0,08 miljoner kronor 2006. För 2007 beräknas resultatet till -0,3 miljoner kronor.

Regeringens överväganden

Tabell 17.7 Härlledning av anslagsnivån 2008–2010, för 2:2 Riksgäldskontoret

Tusental kronor			
	2008	2009	2010
Anvisat 2007 ¹	270 121	270 121	270 121
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning ²	1 872	7 954	15 007
Beslut			769
Överföring till/från andra anslag	17 794	18 192	18 909
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	289 787	296 267	304 806

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Anslaget för Riksgäldskontoret ökas med 17 794 000 kronor från och med 2008 med anledning av att Insättningsgarantinämndens verksamhet med insättningsgarantin och investerarskyddet förs över till Riksgäldskontoret från 2008. Vidare återförs medel om 769 000 kronor från Finansmarknadsrådet 2010.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 289 787 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 296 267 000 kronor och för 2010 till 304 806 000 kronor.

17.3 2:3 Bokföringsnämnden

Tabell 17.8 Anslagsutveckling för 2:3 Bokföringsnämnden

Tusental kronor				
			Anslags-sparande	
2006	Utfall	7 379		1 155
2007	Anslag	8 367	Utgifts-prognos	8 462
2008	Förslag	8 276		
2009	Beräknat	8 468 ¹		
2010	Beräknat	8 690 ¹		

¹ Motsvarar 8 276 tkr i 2008 års prisnivå.

Anslaget används för Bokföringsnämndens förvaltningskostnader.

Regeringens överväganden

Tabell 17.9 Härlledning av anslagsnivån 2008–2010, för 2:3 Bokföringsnämnden

Tusental kronor			
	2008	2009	2010
Anvisat 2007 ¹	8 367	8 367	8 367
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning ²	-91	101	323
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	8 276	8 468	8 690

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 8 276 000 kronor. För 2009 beräknas anslaget till 8 468 000 kronor och för 2010 till 8 690 000 kronor.

17.4 2:4 Vissa garanti- och medlemsavgifter

Tabell 17.10 Anslagsutveckling för 2:4 Vissa garanti- och medlemsavgifter

Tusental kronor				
			Anslags-sparande	
2006	Utfall	1 400		0
2007	Anslag	1 800 ¹	Utgifts-prognos	1 749
2008	Förslag	1 800		
2009	Beräknat	1 800		
2010	Beräknat	1 800		

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för att finansiera garantiavgift för Sveriges Hus i Sankt Petersburg. I enlighet med garantimodellen ska även anslaget kunna belastas om garantier till vissa internationella finansieringsinstitut behöver infrias. Anslaget används också sedan 2007 för att finansiera en årlig medlemsavgift i Europarådets utvecklingsbank (CEB) enligt riksdagens beslut (prop. 2006/07:100, bet. 2006/07:FiU21, rskr. 2006/07:222) om tilläggsbudget i den ekonomiska vårpropositionen 2007.

Regeringens överväganden

Tabell 17.11 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 2:4 Vissa garanti- och medlemsavgifter

Tusental kronor			
	2008	2009	2010
Anvisat 2007¹	1 400	1 400	1 400
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	400	400	400
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 800	1 800	1 800

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Det utvidgade anslagsändamålet sedan 2007 är skälet till att anslaget föreslås byta namn från 2:5 *Avsättning för garanti verksamhet*, till 2:4 *Vissa garanti- och medlemsavgifter*.

Anslaget ökas med 400 000 kronor per år för betalning av Sveriges årliga avgift till Europarådets utvecklingsbank. Finansiering sker genom att anslaget 1:6 *Statistiska centralbyrån* och det under utgiftsområde 17 uppförda anslaget 2:1 *Lotteriinspektionen* vardera minskas med 200 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget för 2008 uppgår till 1 800 000 kronor. För 2009 och 2010 beräknas anslaget till 1 800 000 kronor.

17.5 Premiepensionsmyndigheten

Premiepensionsmyndighetens verksamhet finansieras med avgifter från pensionssparare och för driftskostnaderna anger regeringen ett kostnads-tak. Taket avser utgifter för personal, konsulter/övriga köpta tjänster, arbetsplatskostnader, extern information och övriga driftskostnader. Vidare medges lån hos Riksgäldskontoret för rörelsekapitalbehov och för investeringar i anläggningstillgångar. Därutöver har Premiepensionsmyndigheten en rörlig kredit för att kunna sköta handeln med fondandelar.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 17.12 Offentlighetsrättslig verksamhet – Premiepensionsmyndigheten

Tusental kronor	
Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter som får disponeras
Utfall 2006	370 000
Prognos 2007	380 000
Budget 2008	413 000

Utgifterna för Premiepensionsmyndighetens administration täcks med avgifter som tas ut från pensionsspararna. I utgifterna ingår även kostnader för skulden i Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit för rörelsekapitalbehov. Denna skuld byggdes upp i samband med uppbyggnaden av Premiepensionsmyndigheten när behållningarna inom systemet var betydligt lägre än i dag. Premiepensionsmyndigheten ska ha reducerat skulden till omkring 2018.

Regeringens överväganden

För att förbättra den ekonomiska styrningen av Premiepensionsmyndighetens utgifter avser regeringen i likhet med tidigare år att i regleringsbrevet för 2008 ange den maximala nivån för Premiepensionsmyndighetens driftskostnader genom att ange ett så kallat kostnads-tak.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2008 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 4 500 000 000 kronor för att tillgodose Premiepensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar.

Skälen för regeringens förslag: Premiepensionsmyndigheten har en särskild kredit enligt 23 § lagen (1996:1059) om statsbudgeten. Krediten ska användas för att finansiera likviditetsbehovet i samband med den dagliga fondhandeln inom Premiepensionsmyndigheten. Behovet av krediten föranleds av det underskott som uppstår på grund av samtida köp- och säljtransaktioner med olika likviddaggar för fonderna och behovet av handelslager i syfte att effektivisera handeln. De faktorer som har betydelse för utvecklingen av behovet av

krediten är antalet fondbyten, värdet av pensionsspararnas konton, tidsmässig koncentration av fondbyten, samt eventuella avvecklingar av fonder.

Antalet fondbyten som genomförs per dag ökar för varje år samtidigt som kontobehållningarna ökat. Den 30 juni 2007 uppgick det genomsnittliga fondinnehavet till ca 53 000 kronor per pensionssparare, året innan var motsvarande belopp 39 000 kronor. Under 2005 fördubblades antalet byten jämfört med 2004 och under 2006 ökade antalet fondbyten med ytterligare 45 procent till drygt 1,75 miljoner byten. Mot bakgrund av ett ökat antal fondbyten har kreditramen för fondhandel höjts kontinuerligt. Under 2007 beräknas antalet fondbyten överstiga 2 miljoner. Ramen höjdes under 2005 från 250 miljoner kronor till 750 miljoner kronor. Under 2006 omfattade krediten 3 000 miljoner kronor och uppgår under 2007 till 4 000 miljoner kronor. Under perioden januari

till och med juni 2007 har krediten som mest utnyttjats under en enskild dag med ca 3 100 miljoner kronor att jämföra med ca 1 400 miljoner kronor under samma period 2006. Den ökade handeln ställer krav på en fortsatt höjning av den rörliga fondhandelskrediten för 2008. Den beviljade krediten enligt 23 § budgetlagen kan inte övertrasseras. Om kreditbehovet överstiger beviljad kredit, tvingas Premiepensionsmyndigheten att skjuta fram köporder som tidigast kan genomföras när likviditeten är återställd.

Premiepensionsmyndigheten bedömer att kreditramen behöver utökas till 4 500 miljoner kronor 2008 för att ge en säkerhetsmarginal för den dagliga handel som initieras av pensions-spararna. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret omfattande högst 4 500 miljoner kronor.

18 Riksrevisionen

18.1 Riksrevisionen

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt och ansvarar för granskning av statlig verksamhet. Enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. omfattar granskningen såväl effektivitetsrevision som årlig revision. Enligt lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen företräder Riksrevisionen Sverige som det nationella revisionsorganet i internationella sammanhang. Riksrevisionen ska bedriva internationellt utvecklingssamarbete och får även i övrigt inom sitt verksamhetsområde utföra uppdrag och tillhandahålla tjänster på det internationella området. För sin verksamhet disponerar Riksrevisionen anslagen 90:1 *Riksrevisionen* inom utgiftsområde 2 Samhälls-ekonomi och finansförvaltning och anslaget 8:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

18.2 Mål för Riksrevisionen

18.2.1 Uppgifter

Riksrevisionen är en myndighet under riksdagen. Riksrevisionens verksamhet tar sin utgångspunkt i den roll och de uppgifter som riksdagen lagt fast i regeringsformen och i övrig lagstiftning. Riksrevisionen reviderar hela beslutskedjan i den verkställande makten och förser riksdagen med ett kvalificerat beslutsunderlag. Detta ställer stora krav på myndigheten. Riksrevisionen och dess verksamhet måste präglas av hög effektivitet

och kvalitet. Riksrevisionen bör sträva efter att utföra sina uppgifter på ett sådant sätt att myndigheten utgör ett föredöme i statsförvaltningen.

18.2.2 Verksamhetsmål

Riksrevisionen redovisar sin verksamhet i tre verksamhetsgrenar årlig revision, effektivitetsrevision och internationell verksamhet.

Uppgifterna för de två revisionsgrenarna har lagts fast i lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.

Årlig revision ska ske enligt god revisionsred. Den ska ha till syfte att bedöma om redovisningen är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter. Målet för årlig revision är att på utsatt tid och i enlighet med god revisionsred avge revisionsberättelser i enlighet med lagen om revision av statlig verksamhet m.m.

Effektivitetsrevision ska främst ta sikte på förhållanden med anknytning till statens budget, genomförandet och resultatet av statlig verksamhet i övrigt men får också avse de statliga insatserna i allmänhet. Granskningen ska främja en sådan utveckling att staten med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser. Målet för effektivitetsrevision är att den ska utföras inom hela Riksrevisionens mandat och bedrivs i enlighet med den av riksrevisorerna fastställda inriktningen såsom den redovisas i granskningsplanen för 2008. Exempel på centrala inriktningar i granskningsplanen för 2007 är Regeringens styrning, uppföljning och rapportering, Förvaltningens interna styrning och kontroll, Statliga bolag och

stiftelser, Offentliga finanser och Hoten mot samhället.

Verksamhetsgrenen *Internationell verksamhet* bedrivs med utgångspunkt i lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen. Enligt denna företräder Riksrevisionen Sverige som det nationella revisionsorganet i internationella sammanhang. Riksrevisionen ska också bedriva internationellt utvecklingssamarbete i enlighet med vad riksdagen har beslutat. Även i övrigt får Riksrevisionen inom sitt verksamhetsområde utföra uppdrag och tillhandahålla tjänster på det internationella området.

Över anslaget 90:1 *Riksrevisionen* finansieras åtaganden som normalt åvilar ett nationellt revisionsorgan, dvs. internationell samverkan och kontakter, EU-arbete samt revision av internationella organisationer. Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete finansieras under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslaget 8:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete*.

Målet för verksamhetsgrenen internationell verksamhet är att Riksrevisionen ska delta som en framstående aktör inom utvecklingen av offentlig revision i Sverige och världen.

18.3 Resultatredovisning

18.3.1 Resultat

Riksrevisionen har under 2006 levererat kvalificerat beslutsunderlag rörande väsentliga delar av den statliga verksamheten. *Effektivitetsrevision* har genomförts inom ramen för de inriktningar som lades fast i Riksrevisionens granskningsplan för 2006. Under året har 32 granskningsrapporter slutförts, vilket kan jämföras med målsättningen inför året som var 35 rapporter. Revisionsberättelser har avgetts i tid och enligt god revisionssed för samtliga myndigheter och övriga organisationer som omfattas av *årlig revision*.

I den årliga rapporten 2006 redovisade Riksrevisionen iakttagelser som rör olika aspekter av förvaltningspolitiken och som kräver åtgärder av regeringen:

- Utnyttja pågående utredningar för att ta ett grepp om förvaltningspolitiken. De olika insatserna behöver hållas samman. Riksrevisionen lyfte i detta sammanhang

särskilt fram behovet av tydligare reglering kring myndigheternas interna kontroll och kring ansvarsförhållandena mellan regeringen och myndigheterna.

- Styrningen av de statliga bolagen bör förbättras. Ett inslag i detta är att regeringen bör styra bolagen så att grundläggande styrdokument blir rättsligt bindande.
- Det är viktigt att klarlägga ansvaret för uppsatta mål och resultatkrav genom hela kedjan, riksdag, regering och förvaltning. Det bör skapas ett sammanhållet ansvar i Regeringskansliet när det gäller hur förvaltningspolitiken ska stödja den ekonomiska styrningen i staten.
- Den statliga tillsynen behöver stärkas för att säkerställa att lagar och regler tillämpas och att detta sker på ett likformigt sätt.

Inom ramen för den *internationella verksamheten* har Riksrevisionen varit ledande i arbetet med den internationella utvecklingen av revisionsstandarder för finansiell revision inom offentlig sektor. Myndigheten har även biträtt Europeiska revisionsrätten vid dess granskningar i Sverige. Riksrevisionen stod 2006 värd för det nordiska riksrevisorsmötet. Inom det internationella utvecklingssamarbetet pågick 2006 sex projekt. Dessutom har förebereelser gjorts för ytterligare projekt. Utvärderingar har genomförts av stödet till Rwanda, Tanzania och Moçambique. Även det avgiftsfinansierade projektet i Malawi har utvärderats. Helhetsintrycket av utvärderingarna är att samarbetet varit framgångsrikt. Utvecklingssamarbetet är under uppbyggnad och har under 2006 för första gången bedrivits med en omfattning som i det närmaste motsvarar det anvisade anslaget.

Tabell 18.2 Kostnadernas fördelning mellan verksamhetsgrenarna

Miljoner kronor

Årlig revision	122,8
Effektivitetsrevision	130,7
Internationell verksamhet	58,6

18.3.2 Analys och slutsatser

Resultaten av Riksrevisionens verksamhet redovisas i myndighetens årsredovisning. Riks-

revisionen redovisar även i en särskild skrift resultaten av genomförda granskningar. Detta är bl.a. ett resultat av finansutskottets önskemål om en redovisning av effekterna av Riksrevisionens granskningar (bet. 2005/06:FiU25).

Verksamhetens volym har 2006 inte nått den av riksdagen anvisade nivån. Anslagssparandet på anslaget 90:1 *Riksrevisionen* minskar något jämfört med de två föregående åren men ligger fortfarande över 3 procent av anvisat anslag. Inriktningen för 2006 var att öka resursinsatsen inom effektivitetsrevisionen. Större personalavgångar än väntat inom granskningsverksamheten gjorde att de genomförda rekryteringarna endast kunde hålla resurserna på en oförändrad nivå. Riksrevisionen utnyttjade under budgetåret 96,4 procent av anslaget. För anslaget 8:6 *Riksrevisionen: Internationella uppdrag* har 96,7 procent av anslaget utnyttjats. Detta är en betydande ökning jämfört med föregående år.

Styrelsen bedömer att verksamheten fortsatt bör bedrivas på nuvarande nivå och att anslags-tilldelningen de kommande åren endast bör påverkas av pris- och löneomräkning.

18.4 Revisionens iakttagelser

Finansutskottet har uppdragit åt en revisionsbyrå att utföra extern revision av Riksrevisionen. Revisionen har i sin revisionsberättelse bedömt Riksrevisionens årsredovisning som i allt väsentligt rättvisande.

18.5 Budgetförslag

18.5.1 90:1 Riksrevisionen

Tabell 18.1 Anslagsutveckling för 90:1 Riksrevisionen

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2006	Utfall	269 858	8 400	
2007	Anslag	252 538 ¹		279 300
2008	Förslag	284 825		
2009	Beräknat	291 475 ²		
2010	Beräknat	299 104 ²		

¹ Inklusivt tilläggsbudget i samband med 2007 års ekonomiska vårproposition (bet. 2006/07:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 284 825 tkr i 2008 års prinsnivå.

Anslaget används för Riksrevisionens förvaltningskostnader utom för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete som finansieras inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Riksrevisionen har beslutat att föra bort det anslagssparande som vid årets slut 2006 översteg tre procent av anslaget som indragning av anslagsbelopp.

Riksdagsstyrelsens yttrande

Riksdagsförvaltningen (riksdagsstyrelsen) ska yttra sig över Riksrevisionens budgetunderlag. Riksdagsstyrelsen yttrade sig den 23 maj 2007 över Riksrevisionens budgetunderlag. Yttrandet saknar invändningar mot förslaget innehåll.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

All årlig revision som Riksrevisionen utför är avgiftsfinansierad. Inkomsterna tillförs inkomst-titel 2558 *Avgifter för årlig revision*.

Tabell 18.3 Offentligrättslig verksamhet Avgifter för årlig revision, inkomsttitel 2558

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	120 538	–	122 839	–2 301
Prognos 2007	120 000	–	120 000	0
Budget 2008	119 000	–	119 000	0

Tabell 18.4 Uppdragsverksamhet Avgiftsfinansierade internationella uppdrag

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2006	2 669	2 437	262
Prognos 2007	1 500	1 500	0
Budget 2008	1 000	1 000	0

Riksrevisionens styrelses överväganden

Tabell 18.5 Härledning av anslagsnivån 2008–2010, för 90:1 Riksrevisionen

Tusental kronor

	2008	2009	2010
Anvisat 2007 ¹	282 538	282 538	282 538
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2 287	8 937	16 566
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	284 825	291 475	299 104

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2006 (bet. 2006/07:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2007 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

Riksrevisionens styrelse föreslår att anslaget 90:1 *Riksrevisionen* för 2008 anvisas med 284 825 000 kronor och att anslaget för 2009 och 2010 beräknas till 289 779 000 kronor respektive 295 825 000 kronor.

Riksrevisionens styrelses förslag: Riksrevisionen bemyndigas för 2008 att ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten inom en ram av högst 30 000 000 kronor.
